

Stockholms stads handels- och sjöfartsnämnd

jämte i samband därmed stående institutioner.

Handels- och sjöfartsnämnden.

Börshuset, St.; riks. 56 38; allm. 13 51; expeditionstid: 12—1.30. Sessionstid ej bestämd.

Stadsfullmäktige beslöto den 1 augusti 1866 att tillsätta en särskild nämnd med kännedom om handel och skeppsrederi samt med uppdrag att fullgöra de i Kungl. Kommerskollegii kungörelse den 27 mars 1866 omförmälda Stadens handelsförening eller deras Fullmäktige förut tillhörande äligganden. Instruktion för Nämnden fastställdes den 24 sept. 1867; ny instruktion utfärdades den 8 febr. 1901; ändrad lydelse af §§ 1 och 12 den 8 maj 1908.

Nämnden består af tolf ledamöter, som Stadsfullmäktige inom eller utom sig utse för två år i sänder. Nämnden utser inom sig för ett år ordförande och vice ordförande.

Stockholms stads handels- och sjöfartsnämnd har att bl. a. pröfva behof af och antaga mäkklare, skeppsklarerare och notarii publici, annamla vikarie för dem, återkalla mäklares och skeppsklarerares uppdrag samt uppgöra förslag å personer att verkställa besiktning enligt sjölagen, vid tillsättande af dispaschör och dispaschör-assistent yttra sig om sökandes lämplighet, afgifva yttrande, där sådant af Kungl. Maj:t eller annan offentlig myndighet från Nämnden inforrdas, ej mindre i frågor angående handel och sjöfart än äfven i frågor angående handelsbruk, hos Stadsfullmäktige och Beredningsutskottet samt Stadens vederbörande förvaltningsmyndigheter göra framställningar, som i dylika frågor kunna af Nämnden finnas behöfliga, meddela de föreskrifter, som erfordras för ordningens upprätthållande inom Stockholms börs, bestämma tid, ställe och sätt för hållande af fondbörsauktioner i Stockholm samt vaka öfver gällande författningsars efterlefnad i afseende å mäklares, skeppsklarerares, notarii publici och dispaschörs tjänst utförfning samt i öfrigt ägna sin uppmärksamhet åt frågor, som hafva sammanhang med Stadens handel och sjöfart, och göra de framställningar, som kunna däraf föranledas.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads handels- och sjöfartsnämnd, fastställd af Kungl. Maj:t den 8 febr. 1901 med ändringar den 8 maj 1908.

Stat år 1912. Utgifter: 2,850 kr.

Nämndens ledamöter.

Ordförande.

Höglund, O. M., grosshandlare, stadsfullm.

Vice ordförande.

Langenskiöld, B. K. J., frih., bankofullmäktig.

Öfriga ledamöter.

- *Blomberg, A. Hj., sjökaptan, direktör.
- Bohman, K. O. A., konsul.
- Elliot, M., grosshandlare.
- *Josephson, J., grosshandlare.
- Roberg, Th., skeppsklarerare.
- *Rosengrün, C. O. L., grosshandlare.
- *Rundquist, C. A., rådman.
- *Setterwall, J. G., grosshandlare.
- Söderberg, O. A., generalkonsul.
- *Wallenberg, K. A., bankdirektör, stadsfullm.

Sekreterare.

(1,500 kr.; ej å stat.)

Forsgrün, B. O. M.

Vaktmästare

(400 kr.; ej å stat.)

Wendborg, J.

Börskommitterade.

Börshuset, St.; riks. 56 38; allm. 13 57.

Handels- och sjöfartsnämnden utser tre Kommitterade för börsärenden att i enlighet med de föreskrifter, som af Nämnden meddelas, utöfva den närmare tillsynen med afseende på Stockholms börs, tillse, att personer, af hvilka Börsens anseende kan lida, där ej få tillträde, vidtaga åtgärder, som kunna anses lända till de börsbesökandes gagn och bekvämlighet m. m.

Ledamöter.

- Höglund, O. M., grosshandlare, stadsfullm.;
- Langenskiöld, B. K. J., frih., bankofullmäktig;
- Wallenberg, K. A., bankdirektör, stadsfullm.

Hsn.

Fondbörskommitterade.

Börsluset, St.; riks. 56 38; allm. 13 57; expeditionstid: 12—1.30.

Fondbörskommitterade skola årligen i första veckan af december månad för det följande året utses af Handels- och sjöfartsnämnden till ett antal af sex, af hvilka minst tre böra vara ledamöter af Nämnden. Nämnden utser äfven, om så anses nödigt, suppleanter.

Fondbörskommitterade hafva den närmaste tillsynen öfver Fondbörsen. En hvar af Fondbörskommitterade åligger att under två månader af det år, för hvilket de blifvit valda, personligen öfvervaka ordningen å Fondbörsen. Handel med och notering af värdepapper försiggår å Fondbörsen efter upprop af listor, fastställda af Fondbörskommitterade, en upptagande de värdepapper, som skola utpropas dagligen samt en upptagande de värdepapper, som utpropas efter därom gjord framställning. För att ett värdepapper skall blifva uppfördt (inregistrerad) å kurslista, bör skriftlig ansökan därom ingifvas till Fondbörskommitterade af fondmäklare, bankinrättning eller bankir. Fondbörskommitterade äga att i hvarje särskildt fall infordra alla upplysningar, som de kunna anse nödiga för afgörande, huruvida till inregistrering anmaldt värdepapper är så klart, att det kan antagas till handel och notering å Fondbörs.

Fondmäklare, som önskar hålla auktion å börsen för försäljning af obligationer eller aktier, skall därom göra skriftlig anmälan hos Fondbörskommitterade, som, därest de finna att auktion bör äga rum, bestämma tid för auktionens hållande.

Instruktioner m. m. Handels- och sjöfartsnämndens reglemente för Fondbörskommitterade i Stockholm den 14 aug. 1901. Handels- och sjöfartsnämndens ordningsregler för Fondbörsen i Stockholm den 12 febr. 1909 med ändringar af den 22 juni 1909, 15 januari 1910 samt den 26 juli och 13 december 1911.

Ordförande.

Langenskiöld, B. K. J., frih., bankofullmäktig.

Vice ordförande.

Palme, J. H., bankdirektör.

Öfriga ledamöter.

Höglund, O. M., grosshandlare, stadsfullm.; Kjellberg, J. H. R. C:son, bankdirektör; Strandberg, K. G., bankir; Wallenberg, K. A., bankdirektör, stadsfullm.

Suppleanter.

Grönwall, F. A. A., fil. d:r, bankdirektör; Pripp, G. L., bankdirektör; Reuterskiöld, K. L., bankdirektör; Swartling, J. A., direktör; Wallenberg, M. L., bankdirektör.

Stads- och fondmäklare.

De officiella mäklarna antagas af Handels- och sjöfartsnämnden, hvarefter förordnande utfärdas af Magistraten, som också på mäklares begäran förordna vikarie att vid förfall för mäklaren bestrida dennes göromål.

Mäklare (Stadsmäklare) må i städerna antagas för att, när de varda därom anlitade, biträda vid köp och försäljning af varor, fastigheter, fartyg eller andelar däri, växlar och andra värdepapper samt vid uppgörande af aftal om försträckning, hyra, arrende och försäkring äfvensom af andra likartade aftal. Det åligger mäklare att öfver alla af honom slutade aftal med undantag af dem, som angå penningeförsträckningar, uppräta och med sitt namn underteckna slutsedel, noggrant upptagande kontrahenternas namn, aftalets beskaffenhet och föremål jämte belopp och pris m. m. Alla af honom afslutade aftal skall han för hvarje dag införa i en särskild med Magistratens sigill försedd bok. Mäklare vare förbjudet att idka handel med växlar eller andra värdepapper, varor eller annat, ej heller må han vara syssloman (prokurist), handelsombud eller handelsbiträde åt köpman.

Mäklare i Stockholm, som i sådan egenskap vill biträda vid köp och försäljning af obligationer, aktier och andra dylika värdepapper, skall vara af Handels- och sjöfartsnämnden särskildt antagen till fondmäklare. Fondmäklare skall i sin verksamhet å fondbörs ställa sig till efterrättelse de af Handels- och sjöfartsnämnden eller Fondbörskommitterade gifna föreskrifter rörande Fondbörsen. Anmälan om oriktigt förfarande af fondmäklare göres hos Fondbörskommitterade. Innan Handels- och sjöfartsnämnden antager fondmäklare, skola Fondbörskommitterade afgifva yttrande angående de sökandes lämplighet.

Ersättning för förrättningar utgår enligt taxa.

Instruktioner m. m. K. mäklareordningen den 9 juni 1893 med ändring af den 20 nov. 1908. K. kungörelse den 8 febr. 1901 ang. fondmäklare i Stockholm.

Mäklare.

Berg, C. M. (spannmål, mjöl m. m.), Bredgränd 2 A, St.; riks. 72 50; allm. 142 74.

Billing, J. O. M. (fondmäklare), Fredsgatan 4, C.; riks. 97 93; allm. 97 94.

Blixén, J. O. (fondmäklare), Drottninggatan 9, C.; riks. 98 60; allm. 98 60.

Brandelius, T. Hj. (fondmäklare), Norrlandsgatan 1, C.; riks. 75 01; allm. 85 01; (vikarie: Adolfsson, A. F. E.)

Johnsson, A. V. (spannmål), Skepparkarlsgränd 5, St.; riks. 87 99; allm. 11 85.

Klingbom, J. A. (spannmål, mjöl m. m.), Skeppsbron 4, St.; riks. 13 86; allm. 12 11.

Kollberg, C. M. O. (spannmål, mjöl m. m.), Skeppsbron 6, St.; riks. 4 96; allm. 23 79.

Kollberg, M. (spannmål, frö- och foderämnen), Skeppsbron 6, St.; riks. 4 96, 12 99; allm. 23 79.

- Lüning**, G. Th. (fondmäklare), Börshuset (ingång fr. Trångsund), *St.*; riks. 44 26; allm. 13 14; (vikarie: **Elmström**, E. O.).
- Schultz**, L. H. (fondmäklare), stadsfullm., Lilla Vattugatan 14, *C.*; riks. 50 89; allm. 70 82; (vikarie: **Blomdahl**, S. E.)
- Winge**, J. E. (spannmål, frö & foderämnen), Brunngränd 2, *St.*; riks. 15 00; 107 00; allm. 142 25.

Skeppsklarerare.

Skeppsklarerare antagas af Handels- och sjöfartsnämnden, hvarefter Magistraten utfärdar förordnande. Skeppsklarerarne ombesörja fartygs klarering och hvad därmed äger sammanhang, förmedla aftal om befraktningar, om försäljning af fartyg eller andelar däri, ombyggande, reparation och utrustning af fartyg samt om sjöförsäkringar och biträda vid haveriuppgörelser. Skeppsklarerare åligger att underrätta skeppare om hvad i afseende å fartyg, besättning, passagerare och last bör iakttagas enligt gällande författningar och de till efterrättelse för sjöfarande utfärdade tillkännagifvanden, att besörja om ingifvande till tullkammaren af de för fartygs visitation och inklarering erforderliga handlingar, om föreskrifna afgifters erläggande och om fartygs uppmätning, då sådan bör äga rum, att söka anskaffa laster och avsluta befraktningar, att, när fartyg skall afgå, föranstalta, dels att detsamma förses med alla de handlingar, som för lastens intagande och fartygets utklarering äro af nöden, ävensom med sådana handlingar, som för resan och för fartygets inklarering å destinationsorten skola från afgångsorten medföras, dels och att påhjudna umgäld betalas och lots, då sådan erfordras, varder anskaffad, samt att i öfrigt noggrant och redligt meddela redare, ägare af gods och skeppare de råd och det biträde, som kan lända till bevarande af deras rätt och fördel.

Ersättning för förrättningar utgår enligt taxa.

Instruktion. Kungl. skeppsklarerareordningen den 9 juni 1893.

Skeppsklarerare.

- AB. Otto Hellsten**, (verkst. dir. J. G. E. Hellsten), Skeppsbron 24, *St.*; riks. 201; allm. 11 43; expeditionstid: 9—7.
- AB. Olson & Wright** (verkst. dir. Th. Roberg), Skeppsbron 18, *St.*; riks. 11 09; expeditionstid: 9—5.
- Boman**, E. R. (innehafvare O. J. B. P. de Perre), Skeppsbron 30, *St.*; riks. 6 74; allm. 26 18; expeditionstid: 9—5.
- Nordström & Thulin** (innehafvare C. G. Thulin), Skeppsbron 34, *St.*; riks. 3 50; allm. 23 69; expeditionstid: 9—8.

Notarii publici.

Notarii publici antagas af Handels- och sjöfartsnämnden, hvarefter förordnande utfärdas af Magistraten. Notarius publicus verkställer, då han

därom anlitas, sådana inom hans tjänstgöringsområde förekommande protester och andra förrättningar, hvilka enligt allmän lag eller särskilda författningar kunna eller böra af notarius publicus utföras; dock är han icke pliktig åtaga sig delgivande af stämning eller annan handling. Notarius publicus åligger ock att, då han ej har hinder af andra ämbetsgöröml, på anmodan bevittna underskrifter, bestyrka riktigheten af öfversättningar och afskrifter samt öfvervara utlottningar af obligationer äfvensom besiktningar, hvarom i sjölagen sägs. I öfrigt äger han att efter anmodan öfvervara jämväl andra förrättningar samt att lämna allmänheten biträde med upprättande af handlingar, som det icke enligt lag eller författningar tillkommer annan myndighet att utfärda.

Ersättning för förrättningar utgår enligt taxa.

Stadga. K. stadga angående notarii publici-befattningen den 6 okt. 1882 med ändring den 10 juli 1899.

Notarii publici.

- Millar**, J. T., Storkyrkobrinken 11, *St.*; riks. 16 81; allm. 11 68; expeditionstid: 9—3.
- Oldenburg**, U., Skeppsbron 8, *St.*; riks. 14 06; allm. 29 36; personlig mottagningstid: 9—10 f. m.; expeditionstid: 9—3.
- Fürstenberg**, O. L., Storkyrkobrinken 11, *St.*; riks. 16 81; allm. 11 68; expeditionstid: 9—3.
- Svensson**, U. E., Skeppsbron 8, *St.*; riks. 66; allm. 20 09; expeditionstid: 9—3.

Stockholms skiljenämnd för handel, industri och sjöfart (äfvén innefattande Stockholms skiljenämnd för spannmålshandeln, se nedan).

Skiljenämndens ändamål är att afgöra sådana tvister inom handels, industriens och sjöfartens områden, som vederbörande parter enats att öfverlämna till Nämndens afgörande. Skiljenämndens ledamöter, hvilka skola vara till antalet minst 48, högst 96, allmänt aktade, dugliga fackmän inom handels, industriens och sjöfartens olika grenar, utses för en tid af tre år af Handels- och sjöfartsnämnden i december månad. Skiljenämndens löpande göröml handhafvas af en styrelse, bestående af ordförande, en förste och en andre vice ordförande, valda på allmänt ordinarie möte.

Senaste valet ägde rum den 11 januari 1911.

Skiljenämndens styrelse.

Carlson, O. F., direktör, ordf.; **Elliot**, M., grosshandlare, förste vice ordf.; **Lilliehöök**, H. H., direktör, andre vice ordf.

Styrelsesuppleanter.

Ramstedt, R. V., grosshandlare; **Thulin**, C. G., generalkonsul; **von Schmalensée**, K., direktör.

Hsn. *Skiljenämndens öfriga ledamöter.*

***Abramson**, A. N., grosshandlare; **Almgren**, E. Hj. B., disponent; **Althin**, N. P., byggmästare; **Backman**, C. A., disponent; **Ballé**, O. S. S., grosshandlare; **Bergman**, A. D., ingenjör; ***Björklöf**, J. E., handlande; **von Björnmarck**, A. E. A., sjökaptin; **Blomberg**, A. W., grosshandlare, stadsfullm.; **Blomberg**, K. V., grosshandlare; **Bohman**, K. O. A., konsul; **Bohman**, R. A., disponent; **Bolms**, G. J. E., grosshandlare; **Brinell**, J. A., öfveringenjör; **Clason**, I. G., förste intendent; **Dahlström**, O. F., grosshandlare; **Decker**, A. A., öfveringenjör; ***Drakenberg**, J. A., direktör; ***Du Rietz**, G., grosshandlare; **Engström**, C. S., direktör; ***Feychting**, R. H., järnkramhandlare; ***Francke**, O., grosshandlare; **Grumme**, A., grosshandlare; **Gumpert**, M. J., grosshandlare; **Hagström**, G. T., arkitekt; ***Hallberg**, J. M., grosshandlare; **Hedborg**, O. F., sjökaptin; ***Heiss**, F. P. G., bryggare; **Hylander**, S., konsul; ***Högelin**, A. E., grosshandlare; **Isaksson**, C. J. A., inspektör, stadsfullm.; ***Jacobsen**, W., ingenjör; **Jeansson**, J., v. konsul; ***Lamm**, C. R., ingenjör; **Lamm**, H. F., grosshandlare, stadsfullm.; **Lamm**, O. L., direktör; **Laurentz**, W., grosshandlare; **Lindroth**, B. A., grosshandlare; ***Lovén**, E. A., grosshandlare; **Lundberg**, K. A., kaptin; ***Lundberg**, K. L., direktör; ***Lundström**, K. B., grosshandlare; **Lübeck**, S. E. J., ingenjör; **Magnusson**, A. E., byggmästare, stadsfullm.; **Malmros**, F., disponent; ***Norblad**, J. A., f. d. verkmästare; **Nordahl**, H. E., sjökaptin; ***Olsson**, J., grosshandlare; ***Peter-son**, C. M., bryggmästare; **Rabe**, P. R., bankdirektör; **Ramström**, C. O., sjökaptin; **Richert**, J. G., professor; **Rosendahl**, G. Th., ingenjör; **Rossander**, C. A. J., ingenjör; **Sachs**, J. E., direktör; ***Schnell**, C. J., f. d. grosshandlare; ***Schröder**, C. G. N., bageriidkare; **Schönthal**, A. R., ingenjör; ***Sellergren**, G. A., professor; ***Seymer**, M. A., grosshandlare; **Simonsson**, C. N., grosshandlare; **Simonsson**, N. M., disponent; **Sjögren**, A. C. P., disponent; **Sondén**, K. G. A., ingenjör; **Stafsing**, F. B., öfverstelöjtnant; **Swartling**, A. I., disponent; **Swartz**, P. J. J., grosshandlare; ***Svedberg**, O. J., grosshandlare; **Söderbergh**, F., civilingenjör; **Söderman**, H. V., grosshandlare; ***Ternström**, S. E., sjökaptin; ***Tidblad**, A. E., ingenjör; **Tjulander**, K. J. F., grosshandlare; **Wahlin**, C. A., grosshandlare; **Waldenström**, C. G., ingenjör; ***Valentin**, Ph., direktör; **Wahlin**, K. G., professor; **Wennberg**, F. J. A., grosshandlare; **Wennberg**, H. A., grosshandlare; ***Westin**, O. E., professor; **Westrell**, G. F. U., grosshandlare; **Wicander**, C., grosshandlare; **Wickman**, G., arkitekt, stadsfullm.; **Widell**, A. Th., öfveringenjör; **Willborg**, W. R., sjökaptin; ***Winborg**, J. Th., fabrikör; **Åberg**, G., direktör; **Åkerlindh**, J. G., direktör; **Öberg**, J. E. F., direktör; ***Öhman**, E., grosshandlare; **Österlind**, E. A., grosshandlare.

Sekreterare.

Lettröm, H., advokat; riks. 123 05; allm. 241 61.

Stockholms skiljenämnd för spannmålshandeln.

Denna nämnd består af 18 ledamöter, som utses för ett år af Stockholms skiljenämnd för handel, industri och sjöfart.

Styrelse.

Wahlin, C. A., grosshandlare, ordf.; **Åkerlindh**, G., direktör, vice ordf.

Ledamöter.

Almgren, E. Hj. B., disponent; **Ballé**, O. S. S., grosshandlare; **Bohman**, R. A. disponent; **Du Rietz**, G., grosshandlare; **Engström**, C. S., direktör; **Hallberg**, J. M., grosshandlare; **Heiss**, F. P. G., bryggare; **Jeansson**, J., disponent; **Malmros**, F., disponent; **Seymer**, M. A., grosshandlare; **Simonsson**, C. N., grosshandlare; **Swartz**, P. J. J., grosshandlare; **Söderman**, H. V., grosshandlare; **Wennberg**, F. J. A., grosshandlare; **Wennberg**, H. A., grosshandlare; **Öhman**, E., J:or, grosshandlare.

Sekreterare.

Lettröm, H., advokat; riks. 123 05; allm. 241 61.

Kompromissrätten.

Skiljaktiga meningar i afseende å tillämpningen af handelsbruk samt andra tvister, grundande sig å merkantila förhållanden, må hänskjutas till afgörande af en kompromissrätt, bestående af fem ojäfviga och sakkunniga män, hvaraf en lagkunnig. Denne sistnämnde jämte tvenne andra ledamöter och trenne suppleanter utses för hvarje år af Stockholms stads handels- och sjöfartsnämnd samt Stockholms stads köpmannaförenings styrelse. Parterna utse för hvarje mål hvar sin kompromissarie.

Kompromissrätten har ännu icke behöft sammanträda.

Ledamöter.

Herlitz, K. G., direktör, stadsfullm.; **Höglund**, O. M., grosshandlare, stadsfullm.; **Lovén**, H. J., grosshandlare.

Suppleanter.

Elliot, M., grosshandlare; **Rabe**, P. R., bankdirektör; **Starck**, A., generalkonsul.

Dispaschör.

Dispaschör har att på begäran verkställa utredning och fördelning af gemensamt haveri, hvarmed enligt 187 § sjölagen förstas skada, som till räddning ur en fartyg och last gemensamt hotande fara med afsikt tillfogas fartyg eller last, äfvensom all annan uppgiffning, som göres för sådant ändamål, samt skada och kostnad, som vållas eller uppkommer till följd af

dylik åtgärd. Gemensamt haveri skall enligt vissa i sjölagen närmare angifna grunder gäldas af fartyg, frakt och last i förhållande till hvardera värde. Enligt sjölagens § 218 skall äfven utredning och fördelning af i nämnda lagrum omnämndt s. k. enskildt haveri verkställas af dispaschör, om någon, som har del i haveriet, påfordrar detta. Slutligen har dispaschör att, om tvist uppstår angående ersättningsskyldighet, som på grund af försäkringsaftal enligt sjölagens bestämmelser må äligga försäkringsgifvare, härom afgifva yttrande. Dispaschörens å tjänstens vägnar afgifna utlåtande kallas dispasche, och, om detta utlåtande ej inom viss tid öfverklagas, vinner det laga kraft och blir för parterna bindande.

Enligt *stadgan angående dispaschörsväsendet den 10 november 1911* skall i hvardera af städerna Stockholm och Göteborg finnas anställd en dispaschör med visst bestämdt tjänstgöringsområde. Dock äga de nuvarande dispaschörerna i Härnösand och Malmö att fortfarande, så länge de kvarstå i tjänsten, utöfva densamma i enlighet med de grunder, som blifvit bestämda vid deras tillsättning. Enligt berörda stadga skall till biträde åt hvardera af dispaschör-

erna i Stockholm och Göteborg anställas en dispaschörsassistent. Dispaschör tillsättes af Konungen och dispaschörsassistent förordnas för en tid af två år i sänder af magistraten i staden. För behörighet att söka dispaschör- eller dispaschörsassistentbefattning erfordras bl. a. att hafva fullgjort hvad för behörighet att utöfva domarämbetet är föreskrifvet. Magistraten i staden är den myndighet, under hvilken dispaschör och dispaschörsassistent lyda i och för tjänsten, hvarjämte handels- och sjöfartsnämnden äger att öfvervaka dispaschörs tjänsteutföring. Dispaschör åtnjuter arfvode för de af honom upprättade dispascher enligt Kungl. Maj:ts den 19 januari 1883 utfärdade taxa. Dispaschörsassistenten åtnjuter arfvode (kr. 2,000 om året) af statsmedel.

Dispaschör.

Hasselrot, P. A. Träffas å ämbetsrummet, Kornhamnsgorg 53 *St.*: 10—2; riks. 10 76.

Dispaschörsassistent.

Vakant.

Stockholms stads byggnadsnämnd.

Byggnadsnämnden.

Slottsbacken 6 (ingång från Bollhusgränden), *St.; riks. 55 95, 82 25, 82 49 och 92 72; allm. 28 46, 25 64, 25 68, 23 91 och 21 16; sessionstid hvarje onsdag; expeditionstid: 11—2.*

Byggnadsordningarna från 1725, 1736 och 1763 med flera år ha blifvit aflösta med nya författningar i enlighet med utvecklingens kraf. Hufvudstadens nuvarande privata byggnadsverksamhet regleras genom byggnadsstadgan för Rikets städer af den 8 maj 1874 (en Kungl. kommitté har utarbetat ett förslag till ny byggnadsstadga för riket, öfver hvilket förslag Stadsfullmäktige den 7 febr. 1910 afgifvit yttrande). Stockholms stads byggnadsordning af den 13 december 1890 (jfr ang. Byggnadsordningskommittén, sid. 164) samt lagen ang. stadsplan och tomtindelning af den 31 augusti 1907. Dessa författningar afse dels genomförandet af den antagna stadsplanen, dels tillgodoseende af den enskilde byggherrens rätt och den enskilde invånarens säkerhet i sanitärt afseende m. m.

Närmaste inseedet öfver Stockholms stads bebyggande utöfas numera af Byggnadsnämnden, hvars verksamhet började år 1875 och som afgör alla ärenden, hvilka skola enligt byggnadsstadgan och byggnadsordningen bedömas och ej tillhöra annan myndighets pröfning. Nämnden äger att genom föreläggande af vite göra sig hörsammad. Den består af fem ledamöter, valda för fyra år, två af Magistraten och tre af Stadsfullmäktige, med lika många suppleanter, jämväl utsedda för fyra år. För ett år i sänder väljer Nämnden sin ordförande.

Byggnadsnämnden bör ägna synnerlig uppmärksamhet åt, att i afseende å stadsplanen vidtagas alla de förbättringar, som kunna åstadkommas, att i byggnadsordningen införas sådana bestämmelser, som kunna leda till stadens ändamålsenliga bebyggande m. m. I alla till Byggnadsnämndens omvårdnad hörande frågor af sådan beskaffenhet, att de skola af Stadsfullmäktige pröfvas, äger Nämnden att hos Fullmäktige väcka förslag och göra andra framställningar. Nämnden äger ock, där den finner omständigheterna därtill föranleda, göra framställningar hos Öfverståthållareämbetet. Innan Stadsfullmäktige afgöra förslag till stadsplan eller ändring däraf, till stadgande i byggnadsordningen eller till tomtreglering, där sådan hör af Stadsfullmäktige pröfvas, skall, såvida ej Byggnadsnämnden själf väckt förslaget, dess yttrande inhämtas. Nämnden har till sitt biträde en

stadsarkitekt och en stadsingenjör samt i öfrigt åtskilliga tjänstemän (se nedan). Alla dessa med undantag af stadsingenjören, som äfven lyder under Drätselnämnden, tillsättas och entledigas af Byggnadsnämnden (ang. stadsingenjörens tillsättning och skyldigheter se sid. 39).

Stadsarkitekten skall vara tillstådes vid Nämndens sammanträden med rättighet att deltaga i öfverläggningen men ej i besluten och att få sin mening antecknad till protokollet, därest han det äskar. Detsamma gäller om stadsingenjören i afseende å de frågor, som höra till hans befattning.

För att å Nämndens vägnar verkställa inspektion af de under Nämndens pröfning hörande byggnadsföretag tillsätter Nämnden tvenne byggnadsinspektörer.

Till biträde vid behandlingen af ärenden rörande hissar, äger Nämnden, jämväl anlita af Öfverståthållareämbetet förordnade hissinspektörer.

Instruktion m. m. K. byggnadsstadgan för rikets städer den 8 maj 1874 med ändringar den 30 dec. 1876, 18 april 1884, 30 nov. 1888, 20 juni 1890 och 26 maj 1899. Byggnadsordningen för Stockholms stad den 13 dec. 1890, med ändringar den 18 febr. 1892, 18 febr. 1893, 30 maj 1896, 24 aug. 1896, 7 jan. 1898, 7 april 1898, 29 dec. 1898, 4 jan. 1900, 30 nov. 1901, 17 mars 1906, 5 juli 1906, 15 juli 1907, 21 mars och 21 sept. 1910. Instruktion för de hos Byggnadsnämnden anställda byggnadsinspektörer den 19 jan. 1910.

Stat år 1912. Utgifter: 69,710 kr.

Aflöningar m. m. Lönereglering är af Stadsfullmäktige beslutad, men har ännu ej (april 1912) trädit i kraft (i afvaktan på fastställande af vissa taxor genom K. Maj:t). Ordförande: arfvode 2,500 kr. Fyra ledamöter: arfvode 2,000 kr. Sekreterare: 3,000 kr., däraf lön 2,100 kr., tjppr 900 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 300 kr., samt sportler, uppskattade till 2,000 kr. Stadsarkitekt: 3,500 kr., däraf lön 2,450 kr., tjppr 1,050 kr., dessutom två ålderstillägg, hvardera å 500 kr., samt sportler efter taxa, uppskattade till 3,500 kr. Arkitekt: 3,000 kr., däraf lön 2,100 kr., tjppr 900 kr., två ålderstillägg, hvardera å 500 kr. Fem extra arkitekter: arfvode för den tjänstgörande 350 kr. pr månad. Två byggnadsinspektörer: 5,000 kr. Ställningsinspektör: arfvode 3,000 kr. Ingenjör: arfvode 2,400 kr. Amanuens å Nämndens expedition: arfvode 1,800 kr. En biträdande tjänsteman å sekreterarexpeditionen: arf-

vode 1,200 kr. Ett skrifbiträde: lönegrupp 4. Två vaktmästare: lön 800 kr., dessutom två ålderstillägg, hvarstera å 100 kr. En extra vaktmästare: arvode 900 kr.

Byggnadsnämndens ledamöter.

Ordförande.

Hammarberg, J. F., rådman (som led. vald af Magistraten).

Ledamöter.

Busch, O. A., major (vald af Stadsfullm.).

Clason, I. G., förste intendent (vald af Stadsfullm.).

Klintberg, C. T., rådman (vald af Magistraten).

Magnusson, A. E., byggmästare, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).

Suppleanter.

Flensburg, E. G., rådman (vald af Magistraten).

Kinberg, A. G. H., major, Stadens byggnadschef (vald af Stadsfullm.).

Lindahl, P. A. L., öfverstelöjtnant (vald af Stadsfullm.).

Redtz, J. M., byggmästare (vald af Stadsfullm.).

Strahl, A. A. F., rådman (vald af Magistraten).

Sekreterare.

Lagerwall, S. B. G., riks. 82 25, allm. 25 64; 11—2.

Delegerad för inspektion af Stadsingenjörskontoret.

(Byggnadsnämnden utser här för en delegerad och Drätselnämnden två, se sid. 35.)

Magnusson, A. E., byggmästare, stadsfullm.

Stadsarkitekt.

Salin, K. E., riks. 9272; allm. 25 68; 1—3 utom fredagar, då besiktningar verkställas.

Stadsingenjör.

Ygberg, H. O. A. Träffas å Stadsingenjörskontoret, se sid. 39.

Arkitekt.

Hallman, P. O., tjl. und. 1912 (jfr sid. 40), tf. **Westholm, J. S.** (se nedan).

Extra arkitekter.

Westholm, J. S., tf. arkitekt (se ofvan); **Bagger, J. A.**; **Linden, G.**; **Almqvist, O.**; **Roland, A. I.**

Byggnadsinspektörer.

Landewall, G. E. (Norrmalm och Östermalm); **Brandel, J. G. G.** (Kungsholmen, Staden inom broarna och Södermalm).

Ställningsinspektör.

Siösteen, B. A.

Ingenjör.

Gelin, A. A.; mottagningstid: måndagar och torsdagar 1—3.

Amanuens.

Seth, J. K. J.

Biträdande tjänsteman.

Lundgren, O. A.

Skrifbiträde.

Uddquist, Elin M.

Vaktmästare.

Uddquist, A. O.; **Björk, G. A.**; **Kelén, N. J. V.** (extra).

Ansvariga byggmästare i Stockholm, godkända af Byggnadsnämnden.

Då den i äldre årgångar af Kalendern under denna rubrik intagna förteckningen ej med ledning af för Statistiska kontoret tillgängliga källor kunnat göras fullt korrekt och då Byggnadsnämnden på förfrågan förklarar sig sakna möjlighet att lämna uppgift om, hvilka sådana af Nämnden godkända byggmästare i Stockholm faktiskt utöfa byggnadsyrket, nteslutes sagda förteckning i årets kaleuder såsom tilläfvänturs missvisande.

Mn.

Stockholms stads mantalsnämnd

jämte i samband därmed stående institutioner.

Mantalsnämnden.

Stora Nygatan 2 B, St.; expeditionstid: 11—12. Inga telefoner. Sessionstid växlande.

I ett år 1865 afgifvet utlåtande ang. föreslagen folkräkning i hufvudstaden hemställde Stadsfullmäktige hos Kungl. Maj:t om utredning ang. ändring i sättet för mantalsskrifningsförrättningar i Stockholm, hvarefter Öfverståthållareämbetet anmodades inkomma med utredning i ärendet. En af Ambetet tillsatt kommitté afgaf sedermera förslag, öfver hvilket Stadsfullmäktige hördes. Därvid afstyrkte dessa förslaget, men antogo i stället för sin del grunder för mantals- och skattskrifningen i Stockholm, innefattande bl. a. inrättande af en mantalsnämnd med underlydande rotemän. Detta förslag, som tillstyrktes af Öfverståthållareämbetet, godkändes i hufvudsak af Kungl. Maj:t den 10 november 1876, hvarefter Mantalsnämnden i juni 1877 började sin verksamhet.

Mantalsnämnden åligger att hafva inseende öfver mantals- och skattskrifningen i Stockholm samt tillse, att såväl till grundval och rättesnöre för denna som till ledning för fattigvården, hälsovården och undervisningsväsendet därstädes en så vidt möjligt fullständig och tillförlitlig fortlöpande bokföring öfver hufvudstadens invånare verkställles. Nämnden äger att själf eller genom ombud så inför som utom domstol utföra och bevaka Stadens talan i dessa ärenden. Nämnden består af öfverståthållaren eller i hans frånvaro underståthållaren såsom ordförande, med rätt att deltaga i besluten, och dessutom af polismästaren eller i hans frånvaro förste polisintendenten, förste stadsläkaren eller i hans frånvaro andre stadsläkaren, två af Stadsfullmäktige för två år valda ledamöter, ordförandena i Hälso- och Fattigvårdsnämnderna samt folkskoleinspektören. Stadsfullmäktige, Hälso- och Fattigvårdsnämnderna samt Folkskoleöfverstyrelsen äga att för två år utse, Stadsfullmäktige två och en hvar af de öfriga en suppleant att inträda i Nämnden vid förfall för motsvarande ordinarie ledamot.

Mantalsnämnden biträdes af en kontrollant och protokollsförare samt rotemän, f. n. till antalet 31 (se nedan).

Nämnden förfogar enligt Stadsfullmäktiges beslut den 1 juni 1886 öfver anslaget till juridiskt biträde åt mindre bemedlade.

Lagar m. m. Kungl. bref till Öfverståthållareämbetet den 10 nov. 1876 ang. faststäl-

lande af grunder för ordnande af mantals- och skattskrifningen i Stockholm. K. förordning den 28 maj 1897 angående mantalsskrifning i Stockholm med ändr. den 23 dec. 1908 och 26 nov. 1909. K. instruktion för Stockholms stads mantalsnämnd den 24 maj 1878 med ändring den 10 april 1895.

Stat år 1912. Utgifter: 266,860 kr.

Aflöningar m. m. Kontrollant och protokollsförare: arfvode 3,000 kr. Vaktmästare: arfvode 200 kr.

Mantalsnämndens ledamöter.

Ordförande (själfskr.).

Ramstedt, J. O., öfverståthållare.

Ordförandens suppleant (själfskr.).

Hintze, T., underståthållare.

Ledamöter.

Tamm, W. A., polismästare (själfskr.).

Andersson, L. I., förste stadsläkare (själfskr.).

Medin, K. O., professor (själfskr. som ordf. i Hälsovårdsnämnden).

Sundberg, G. E., justitieråd (själfskr. som ordf. i Fattigvårdsnämnden).

von Schéele, F. A., förste folkskoleinspektör (själfskr.).

Barthelson, C. G., Stadsfullmäktiges sekreterare (vald af Stadsfullm.).

Söderberg, J. E., förste aktuarie (vald af Stadsfullm.).

Suppleanter.

Frick, H. O., förste polisintendent (själfskr.).

Aspelin, J. M., andre stadsläkare (själfskr.).

Cederborg, A., rådman, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).

Klefbeck, E. A., komminister, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).

Örtenblad, C. O. Th., direktör (vald af Hälsovårdsnämnden).

Lindblom, F. G. A., fattigvårdsinspektör (vald af Fattigvårdsnämnden).

Bergman, J. S., andre folkskoleinspektör (vald af Folkskoleöfverstyrelsen).

Kontrollant och protokollsförare.

von Friesen, F. Hj., tf.

Vaktmästare.

Ericsson, A. G.

Rotemän.

Expeditionstider: 8—11 f. m. (under juni, juli och augusti 9—11 f. m.).

Adresser, se nedan.

Bokföringen af Stadens invånare ombesörjes af särskilda, af Kommunen aflönade personer, hvilka kallas rotemän och hafva att hvar för sig utöfva sin verksamhet för ett särskildt område af hufvudstaden, kalladt rote. Rotemännen lyda i afseende å mantalsskrifningen under Mantalsnämnden.

Allt efter som mantalsuppgifterna för roten komma rotemannen tillhanda, skall denne under en af Öfverståthållareämbetet utsedd kontrollants inseende granska dessa uppgifter och tillhörande hufvudförteckningar. Mantalslängden skall tillika med de till längden hörande mantalsuppgifter och register före mars månads utgång inlämnas till Öfverståthållareämbetet, genom hvars försorg längden granskas. Inom samma tid skall mantalsskrifningskontrollanten till Ämbetet ingifva rapport öfver den af honom verkställda granskningen.

Roteman skall med skyndsamhet besvara förfrågningar, som af Öfverståthållareämbetet, någon Stadens myndighet, pastorsämbete m. fl. framställas angående personers bostad, mantals-skrifningsort eller dylikt, hvarom mantalsboken lämnar upplysning.

(Om rotemannens åligganden i afseende å den allmänna fattigvården se under rubr. Församlingarnas fattigvårdsstyrelser, sid. 94.)

Rotemannens antal är f. n. 31, sedan Stadsfullmäktige den 17 december 1910 beslutat inrättande från 1 okt. 1911 af ytterligare tvenne rotar, en inom Maria och en inom Matteus församling.

Instruktioner m. m. K. förordningen den 28 maj 1897 angående mantalsskrifning i Stockholm med ändr. den 23 dec. 1908 och 26 nov. 1909. Instruktion för rotemännen i Stockholms stad, fastställd af Mantalsnämnden den 12 juni 1888 med ändr. den 14 okt. 1892 och den 14 mars 1908. (Föreskrifter, fastställda af Fattigvårdsnämnden den 15 okt. 1877, att för rotemannens verksamhet i fattigvårdshänseende tills vidare gälla.) Ang. stadens indelning i rotar, se sid. 000 och 000.

Aflönningar m. m. Mantalsnämnden undantogs vid 1911 års lönereglering. Trettio rotemän: 3,000 kr., däraf lön 2,100 kr., tjogr 900 kr., två ålderstillägg, hvardera å 500 kr., dessutom bostad (600). En roteman (å öfvergångsstat): 2,800 kr., däraf lön 1,960 kr., tjogr 840 kr., två ålderstillägg, hvardera å 500 kr., dessutom bostad (400). Skrifvarehjälp till trettio rotemän: 1,000 kr. till hvar och en. Skrifvarehjälp till en roteman: 600 kr. Till förordnande af biträden i de större rotarna; högst 4,000 kr. Trettio- en vaktmästare hos rotemännen: arfvode 575 kr. Dessutom tillkommer ersättning åt vaktmästarne för mantalsuppgifters insamlande, högst 4,000 kr.

1. Storkyrkoroten.

Svartmangatan 21 & 23, St.

Roteman.

Hedström, G. E.

Vaktmästare.

Uppgren, J. V.

2. Klara kyrkorote.

Klara V. Kyrkogata 20, C.; ing. fr. kyrkoplan.

Roteman.

Nyström, J. M.

Vaktmästare.

Krantz, G. A.

3. Hötorgsroten.

Slöjdgatan 9, C.

Roteman.

Zander, C. C. I.

Vaktmästare.

Bröderman, A. G.

4. Kungsbroroten.

Handverkaregatan 32, K.

Roteman.

Lund, J. F. A.

Vaktmästare.

Hallman, C. O.

5. Tegnérroten.

Vallingatan 30, C.

Roteman.

Giertta, J. B. S.

Vaktmästare.

Wellander, A.

6. Observatorieroten.

Vegagatan 18, Va.

Roteman.

Lennartson, A. G. C.

Vaktmästare.

Cæsar, C. G.

7. Jakobsroten.

Lästmakaregatan 20, C.

Roteman.

Alm, C. S.

Vaktmästare.

Björck, A. G.

8. Roslagsroten.

Regeringsgatan 74, C.

Mn.

Mn.

- Roteman.*
Sandstedt, K. G.
- Vaktmästare.*
Sundberg, J. A.
9. Humlegårdsroten.
Valhallavägen 37, Ö.
Roteman.
Schröder, C. E.
Vaktmästare.
Granquist, O. G.
10. Nybroroten.
Nybrogatan 16, Ö.
Roteman.
Paulson, L.
Vaktmästare.
Strand, E. E.
11. Artilleriroten.
Artillerigatan 48 A, Ö.
Roteman.
Jakobsson, K. G.
Vaktmästare.
Ekström, K. G.
12. Danviksroten.
Fjällgatan 31, Sö.
Roteman.
Wahlberg, H.
Vaktmästare.
Jansson, G. H.
13. Stadsgårdsroten.
Folkungagatan 77, Sö.
Roteman.
Lundberg, C. A.
Vaktmästare.
Ekström, E. V.
14. Skanstullsroten.
Katarina Bangata 9 A, Sö.
Roteman.
Ahlm, J. M.
Vaktmästare.
Askerlind, A. F.

15. Maria kyrkorote.
Högbergsgatan 68 B, Sö.
Roteman.
Jakobsson, G. H. W.
- Vaktmästare.*
Sundqvist, C. G. M.
16. Tantoroten.
Krukmakaregatan 22, Sö.
Roteman.
Söderberg, O. G.
Vaktmästare.
Carlsson, C. G.
17. Kronobergsroten.
Kungsholmsgatan 28, K.
Roteman.
Österdahl, H. M.
Vaktmästare.
Åhrman, K. O.
18. Teknologroten.
Tegnérsgatan 38, Va.
Roteman.
Zettergren, C. A. L.
Vaktmästare.
Tjäder, J. E.
19. Skinnarviksroten.
Bellmansgatan 8, Sö.
Roteman.
Nordwall, A. O. L.
Vaktmästare.
Österlund, K. E.
20. Narvaroten.
Storgatan 34, Ö. Dj.
Roteman.
Ekermann, L. G.
Vaktmästare.
Hellström, J.
21. Vanadisroten.
Surbrunnsgatan 35, Va.
Roteman.
Holm, J. G.
Vaktmästare.
Wahlström, J. V.

22. Vasaroten.

Norr tullsgatan 21, Va.

Roteman.

Ohlsson, E. L.

Vaktmästare.

Vestberg, E. H.

23. Karlsviksrotten.

Drottningholmsvägen 12 B, K.

Roteman.

Rathsman, K. W.

Vaktmästare.

Matisson, E. A.

24. Karlaroten.

Liunégatan 58, Ö.

Roteman.

Fogelström, O. T.

Vaktmästare.

Andersson, K. H.

25. Barnängsrotten.

Skånegatan 55, Sö.

Roteman.

Aminoff, B.

Vaktmästare.

Jansson, O. V.

26. Norrtullsrotten.

Vanadisvägen 17, Va.

Roteman.

Åberg, V. V. E.

Vaktmästare.

Sundström, J. E.

27. Karlbergsrotten.

Rörstrandsgatan 56 B, Va.

Tf. Roteman.

Jakobsson, U. G. W.

Vaktmästare.

Lenander, I. H.

28. Eriksbergsrotten.

Frejgatan 3, Va.

Roteman.

Carlborg, A. W. M.

Vaktmästare.

Samuelsson, L. E.

29. Kristinebergsrotten.

Kungsholmsgatan 64, K.

Roteman.

Modin, F. H. A.

Vaktmästare.

Green, A. G.

30. Birkaroten.

Tomtebogatan 5, Va.

Roteman.

Bengtsson, V. O.

Vaktmästare.

Thalin, J. N:son.

31. Heleneborgsrotten.

Ringvägen 8, Sö.

Tf. Roteman.

Ekermann, E. O. L.

Vaktmästare.

Thavenius, C. A.

Juridiskt biträde åt mindre bemedlade.

(Fattigsakförare).

Till fattigsakförare uppfördes för första gången i 1884 års stat 5,000 kr. (genom Stadsfullmäktiges beslut den 31 dec. 1883).

Fattigsakförare åligger att med juridiskt biträde utom rätta samt vid domstol i Stockholm kostnadsfritt tillhandagå medellösa medlemmar af kommunen. Till erhållande af dylikt biträde är endast den berättigad, som saknar förmåga och enligt rotemans intyg är af medellöshet hindrad att själf sköta sina rättssaker, fattigsakföraren dock obetaget att åt medellös lämna kostnadsfritt biträde, utan att rotemans intyg företes. Hvarje till kostnadsfri behandling anmäldt ärende skall uppföras i ett diarium, som angifver såväl i oafbruten följd och nummer för anmälan som ock ärendets beskaffenhet jämte de däraf föranledda åtgärder, allt efter som de vidtagas. Detta diarium skall vara tillgängligt för den ledamot af Mantalsnämnden, som af Nämnden utses att hafva inseende öfver sakförarne. Sakförare skall hvarje söckendag kl. 8—9,30 f. m. vara för rättssökande tillgänglig i sin lokal, och skall kungörelse härom minst en gång i månaden af honom införas i Stockholms Dagblad. Vill sakförare mot ersättning lämna juridiskt biträde åt någon, som icke äger fordra eller eljest finnes böra komma i åtnjutande af sådant biträde kostnadsfritt, är han skyldig att på förhand upplysa, att ersättning skall lämnas.

En den 18 nov. 1907 tillsatt kommitté för utredning rörande behovet af kostnadsfri rätts-

Mn. hjälp afgaf den 31 dec. 1909 slutligt betänkande (BU. bih. 1910 n:r 4).

Instruktion. Mantalsnämndens instruktion för fattigsakförarne i Stockholm den 13 juni 1892, med tillägg den 27 maj 1894.

Stat år 1912. Utgifter: 5,200 kr.

Aflöningar m. m. Två fattigsakförare: 2,200 kr., däraf arfvode 2,000 kr., hyresbidrag 200 kr.

Södra distriktet.

(Storkyrko, Maria och Katarina församlingar.)

Fattigsakförare.

Bergendal, E. F., tf., Kocksgatan 35 A, Sö., riks. 109 29, mottagningstid: 8—10,30 f. m.

Norra distriktet.

(Klara, Kungsholms, Adolf Fredriks, Gustaf Wasa, Mattens, Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar.).

Fattigsakförare.

Fogelqvist, G. P. O., tf., Klarabergsgatan 46, C., mottagningstid: 8—9,30 f. m.

Stockholms gas- och elektricitetsverk

jämte i samband därmed stående institutioner.

Gas- och elektricitetsverken.

Stockholms stads gasverk och elektricitetsverk förvaltas af en gemensam styrelse, benämnd Styrelsen öfver Stockholms gas- och elektricitetsverk och bestående af fem ledamöter, hvilka af Stadsfullmäktige väljas för två kalenderår vid det tillfälle, då de i kommunalförordningen omförmälda nämnder väljas. Vid val af styrelseledamöter utses äfven två suppleanter. Styrelsen väljer vid början af hvarje tjänstgöringsår inom sig en ordförande samt äger att i öfrigt fördela göromålen på sätt lämpligast synes. Stadsfullmäktiges pröfning underställas de Styrelsens beslut, som angå priset å gas resp. elektrisk ström såväl för den allmänna gatubelysningen som för öfrigt förbrukning, leverans af gas, resp. elektrisk ström till platser utanför staden, gasens lyskraft, reglemente för begagnande af gas från Gasverket, resp. elektrisk ström från Elektricitetsverket samt uttagande af lån på längre betalningstid eller större belopp, än att det kan med det löpande årets inkomster täckas. Öfver verkens förvaltning och rörelse skola föras fullständiga räkenskaper, hvilka, afslutade för kalenderår, skola tillika med de hos Styrelsen förda protokoll samt en särskild redogörelse för förvaltningen af verkens angelägenheter senast den 1 därpå följande april tillhandahållas revisorerne, hvilka till ett antal af tre utses af Stadsfullmäktige. Revisionsförrättningen bör vara afslutad och berättelse däröfver till Styrelsen aflämnad inom den 1 juli. I början af hvarje år aflämnar Styrelsen till Drätselnämndens andra afdelning uppgift å de rörelsnings- och kabellägningsarbeten, som skola under året utföras.

Direktören är ensam föredragande inför Styrelsen (befattningen upprättades genom Stadsfullm:s beslut d. ²³/_s 1908).

Instruktioner m. m. Kungl. instruktion för Styrelsen öfver Stockholms gas- och elektricitetsverk den 8 maj 1908. Arbetsordning för Styrelsen öfver Stockholms gas- och elektricitetsverk jämte instruktion för direktören, öfveringenjörerna och sekreteraren den 7 maj 1909. Stadsfullmäktiges reglemente för begagnande af gas från Stockholms gasverk den 28 maj 1884 och Stadsfullmäktiges reglemente för begagnande af elektrisk ström från Stockholms elektricitetsverk den 15 juni 1891. Taxa för gas, levererad från Stockholms gasverk, af Stads-

fullmäktige fastställd den 13 mars 1911 samt den 21 december 1911, den senare att gälla från den 1 april 1912. Taxa för elektrisk energi, levererad från Stockholms elektricitetsverk, af Stadsfullmäktige fastställd den 13 mars 1911. Bestämmelser ang. arbets- och löneförhållanden vid verken äro utfärdade af direktören den 28 aug. 1909 och i december 1910 (att gälla fr. o. m. den 1 jan. 1911).

Stat år 1912. Utgifter: 18,789,610 kr. (däraf för utvidgningar 9,337,680 kr.). Inkomster: 10,689,510 kr.

Styrelsen öfver Stockholms gas- och elektricitetsverk.

Torsgatan 22, Va.; riks. 91 61; allm. 90 03; sammanträder minst en gång hvarje månad.

Ordförande.

*Östberg, J., kammarrättsråd, stadsfullm.

Öfriga ledamöter.

Backman, C. A., disponent.

Elliot, M., grosshandlare.

*Ramström, C. A., civilingenjör, stadsfullm.

*Richert, J. G., f. d. professor.

Suppleanter.

Thelander, C. T. F. öfveringenjör, stadsfullm.

*Wallin, K. G., professor.

Direktör och föredragande.

Dahländer, R., (se under hufvudkontoret).

Sekreterare och juridiskt biträde.

(2,400 kr.; ej å stat.)

Hildebrand, E.

Hufvudkontoret.

(Gemensamt för båda verken.)

Torsgatan 22, Va.; riks. 91 61, 136 17; allm. 90 03, 14 40; expeditionstid: 9-5; lördagar och helgdagsaftnar 9-2.

Direktör (0).

Dahländer, R., mottagningstid: 2-3; lördagar och helgdagsaftnar 1-1,30.

Ges.

Kontorschef (15).

Kihlström, O., mottagningsstid: 2—3; lördagar och helgdagsaftnar 1—1,30.

Korrespondent och föreståndare för biproduktförsäljningen.

(12; personligt lönetillägg 900 kr).

Edberg, F. O. Träffas säkrast 2—3, lördagar och helgdagsaftnar 1—1,30.

Kanslist (10).

Larsson, C. J.

Förste bokförare (12).

Carlson, C. F. (kvarstår som kamrerare å äldre stat); Winge, F. G. E.

Kassör (13).

Roggen, H. A.; riks. 103 82; allm. 64 22.

Biträdande kassör (11).

Andersson, A. G.; riks. 103 82; allm. 64 22.

Bokhållare.

Pettersson, G. E. (11, å övergångsstat i grupp 9); Södersten, K. O. S. (10); Widfond, S. A. (10).

Materialförvaltare (13).

Pihlgren, O. V.; mottagningsstid 2—3; lördagar och helgdagsaftnar 1—1,30; riks. 91 63; allm. 65 86.

Förrådsbokhållare (10).

Nyström, J. D. riks 91 63; allm 65 86.

Förste vaktmästare (6).

Johansson, F. A. O.

Gasverken.*Adresser, tel. m. m. se nedan.*

Först år 1846 enades de olika församlingarnas husägare om lämpligheten af att göra gatubelysningen till en för hela Staden gemensam angelägenhet. Något formligt beslut därom fattades likväl icke förrän den 9 okt. 1850, då beslutanderätten hade öfvergått till Sockenstämmönämnden. Den 18 dec. 1853 tändes gasen första gången i Stockholm. I januari året därpå var gasbelysningen införd i Klara, Jakobs och Storkyrkans församlingar. Belysningen hade Staden på vissa koncessionsvillkor tills vidare öfverlätit på ett gasbelysningsbolag. Det dröjde till hösten 1860, innan gasbelysningen utsträcktes till Stadens öfriga församlingar. Tio år därefter hade en utvidgning af gasverket blifvit en nödvändighet. Stockholms stad hade bland de nämnda koncessionsvillkoren förbehållit sig rätt att efter trettio års förlopp inlösa gasverket, och Stadsfullmäktige beslutade nu att begagna denna rätt. Vid koncessionsidens utgång den 1 juni 1884 öfvergick till följd häraf gasverket i Stadens ägo, och gas-

tillverknigen började med sagda dag att drivas för Stadens räkning. Inlösningssumman för Gaslysningsaktiebolagets verk med rörnät och inventarier utgjorde 3,003,333 kr. Genom utvidgningsarbeten, som i det närmaste voro färdiga hösten 1885, ökades det inlösta gasverket, Klaragasverket, till dubbla storleken. När tidpunkten för Gasverkets ytterligare utvidgning var inne, beslöts att anlägga ett nytt gasverk. Plats för det nya gasverket erhöles i dåvarande Hjorthagen inom Kungl. Djurgården med strand vid Lilla Värtan, hvarjämte besittningsrätten till lägenheterna Mariedal och Ropsten förvärfvades för vinnande af ökad strandutrymme. Planen till det nya verket, Värtagasverket, uppgjordes med hänsyn till såväl Klaragasverkets framtida nedläggande som behofvet af utvidgning under de närmaste 20 å 25 åren. Byggnadsarbetena togo sin början den 1 april 1890 och fortgingo oafbrutet till hösten 1893, då anläggningen började tagas i användning och för första gången tillförde staden gas. Verket har sedermera utvidgats med flere nybyggnader, bl. a. med en större administrationsbyggnad vid Torsgatan, som togs i bruk år 1906.

Stat år 1912. Utgifter: 6,500,230 kr. (däraf för utvidgning 946,000 kr). Inkomster: 6,400,810 kr. Beräknad vinst att inbetalas till Drätselnämndens första afdelning 406,768: 95 kr., dessutom odisponerad vinst för 1910 439,811: 05 kr.

Förvaltningen.

Torsgatan 22, Va.; expeditionstid: 9—5; lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Öfveringenjör (0).

Blomqvist, E. R., riks. 91 61; allm. 90 03; mottagningsstid 2—3, lördagar och helgdagsaftnar 1—1,30.

Kanslist (10).

Ljungborg, O. E., riks. 91 61; allm. 90 03.

Förste kontorsskrifvare (12).

Lindström, K. F. (å Räkningkontoret), riks. 91 64; allm. 79 98; Särling, A. A. A. (å Expeditionen), riks. 34 93; allm. 79 86.

Kontorsskrifvare (och kassör) för biproduktförsäljningen (10).

Tegnér, U. W.; riks. 1 131; allm. 79 97.

Bokhållare

Nescher, D. E. (11); Larsson, J. E., Keyser, F. R., Hagberg, J. T. F. (10).

Kontorsskrifvare.

Eckerström, L. A., tjl. (se Elektricitetverket), Ros-sing, C. A. E., Fröding, V. C. H., Broman,

I. R. tjl, tf. bokhållare vid distributionen (se nedan), **Moberg, K. G., Nylén, A. E., Ericsson, N. J. V., Johanson, T. (9); Carell, S. T., Lindström, V. R. A., Bergström, C. G. R. (8); Ågren, B. W., Fredriksson, E. G., Enblom, K. J. E., Nylén, A. G., Fjellström, S. R., Höppner, J. R., Åberg, P. (7).**

Extra kontorsskrifvare.

(1,080—1,320 kr.).

Svensson, N. G. A.; Gillstedt, A. H.; Carlsten, J. O.

Kontorsbiträden (5).

de Frumerie, Ingrid; Fogelström, J. Gabriella; Groth, Elsa M.; Lundberg, Lilly A. B.; Edlind, Maria L.; Karlson, Elsa L.; Erikson, T. Majken T.; Jonsson, Anna E.

Dessutom tjugonio *inkasserare* med 1,400 kr. samt två *ålderstillägg* å 200 kr. (dessutom *provision*) och fyra *expeditionsvakter*.

Värtagasverket.

Värtan; riks. 29 51; allm. 74 26; expeditionstid: 9—5; lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Förste ingenjör för gastillverkningen.

(17; nuv. innehafv. kvarstår å äldre stat såsom ingenjör för gastillverkningen, uppbar som förste ingenjör ett arfode af 600 kr.).

Pettersson, I.; riks. 29 51; allm. 74 26.

Ingenjörer för gastillverkningen (14).
Hultman, G. H. tf. byråingenjör, (se nedan), tf. Morén, K. E. (se nedan), Telander, N. G.

Extra ingenjör för gastillverkningen.
(4,200 kr.).

Lidberg, K. S.

Föreståndare för laboratoriet.

(4,200 kr., ej å stat.)

Bergh, C. Å.

Kemister.

(2,400 kr.—2,700 kr.; ej å stat.)

Thäberg, N.; Ericson, E. H.

Ritare.

(1,200—2,700 kr.; ej å stat.)

Norén, B. I.; Söderberg, S. E. B.

Förste verkmästare (11).

Stenberg, K. L.

Verkmästare (9).

Danielsson, S. E.

Gasmästare (10).

Cronwall, J.; Johansson, J.; Larsson, J. W.

Koksmästare (10).

Sjölund, C. J. tf.

Förrådsbokhållare (10).

Eklund, O. T., riks. 91 82; allm. 90 73.

Bokhållare (10).

Gihl, C. I. E.

Kontorsskrifvare.

Hedman, G. R. (9); Svartengren, C. A. (7).

Extra kontorsskrifvare.

(1,320—1,800 kr.)

Ericson, H. T. S.; Johansson, A. W. F.; Andersson, C. A.; Strandberg, K. V.

Dessutom fjorton *arbetsförmän* samt *arbetare*. Antalet arbetare vid Värtagasverket utgjorde för driften vid 1912 års början 368 man.

Klaragasverket.

Klara strand (Mästersamuelsgatan 81, C.); allm. 90 04; expeditionstid: 9—5; lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Förste ingenjör för gastillverkningen.

Pettersson, I. tf. (se ofvan, Värtagasverket).

Ingenjör för gastillverkningen (14).

Edlund, K. S.

Verkmästare.

(10, nuvarande innehafv. kvarstår å äldre stat.)
Johansson, A. P.

Gasmästare (10).

Söderling, C. P. (kvarstår å äldre stat); Enggren, G.; Lindvall, J. V. A.

Kontorsskrifvare.

Eklöf, E. A. (9); Sköld, E. E. E. (7).

Dessutom fem *arbetsförmän* samt *arbetare*. Arbetsstyrkan vid Klaragasverket utgjorde för driften vid 1912 års början 106 man.

Distributionen.

Torsgatan 22, Va.; riks. 46 38; allm. 73 52; expeditionstid: 9—5; lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Förste ingenjör (16).

Lewin, R.; mottagning 2—3; lördagar och helgdagsaftnar 1—1,30.

Ingenjörer.

Morén, K. E. tf. ingenjör för gastillverkningen (se Värtagasverket), tf. Dahlin, O. B. (se nedan), Hydén, T. G. O. (13); Hybbinette, N. F. (12); Ödlund, H. O. (11).

Extra ingenjörer.

(2,400—4,500 kr.).

Linders, J. O. V.; Stenberg, C. F. L.; Anderson, J. E. F.; Cederström, E. B.

Ritare

(1,320—1,500 kr.; ej å stat.)

Stenberg, N. G., kontorsskrifvare (se nedan); Carlsson, C. G.; Udén, F. G. S.

Ges. *Inspektör för mätareaflysningen* (11).
Andersson, C. A.; riks. 136 18; allm. 8 63.

Mätareinspektörsassistent.

(2,800 kr.; ej å stat).

Ekstrand, G. M., tf.

Verkmästare.

Johansson, A. G.; Karlsson, K. L.; Dahlin, O. B.
tf. ingenjör (se ofvan); Pettersson, J. (10);
Åkerberg, A. F. (9).

Extra verkmästare.

(1,900 kr.).

Andersson, L. E.

Bokhållare (10).

Haglund, J. B.

Extra bokhållare

(3,000 kr.).

Broman, I. R.

Kontorsskrifvare.

Stenberg, N. G. (9), tjänstgör som ritare (se nedan); Anderson, K. H. (9); Schönhult, S. I. M. (7).

Extra kontorsskrifvare

(1,320—2,100 kr.).

Bladh, E. A.; Bergman, A. E.

Kontorsbiträde (5).

Ericsson, Ellen M.

Dessutom trettio *mätareaflysare* (och tillsyningsmän) med 1,900 kr. samt två *ålderstilläg* å 300 kr., *fjorton förmän* samt 304 *arbetare* vid 1912 års början.

Gasverkets utställning.

Kungsgatan 54, C; riks. 28 93; allm. 60 32;
sorterar under Distributionsafdelningen.

Vakthafvande

(aflöning som mätareaflysare).

Schmidt, C. F.; Magnusson, K. O.

Nybyggnadskontoret.

Torsgatan 22, Va.; allm. 99 04.

Byråingenjör.

(7,200 kr.; ej å stat).

Hultman, G. H.

Ingenjörer.

(2,100—4,500 kr.; ej å stat).

Hallbäck, A. J:son S.; Gustafsson, E. G. T.;
Kjellberg, H. L.

Ritare.

(2,100—2,700 kr.; ej å stat).

Wattenström, L.; Arborellius, O. K.

Byggmästare.

(2,700 kr.; ej å stat).

Carlsson, H. F.

Dessutom två *skrifvare* och 61 *arbetare* vid 1912 års början.

Gasverkets läkare.

(Jfr sid. 48.)

Aspelin, J. M., Myntgatan 4, *St.*; riks. och allm.
polisens växel; mottagningstid: 10—10,30.

Elektricitetsverken.

Adresser, tel. m. m se nedan.

På grund af motion, väckt 1887 inom Stadsfullmäktige, inkom Gasverksstyrelsen i oktober 1889 med förslag till anläggning af ett elektricitetsverk för större delen af Normalm, afsedd till en början för endast 10,000 lampor, men för en framtida utvidgning till 30,000 lampor. Kostnadsförslaget slutade på 1,500,000 kr. Detta förslag antogs af Stadsfullmäktige den 13 dec. 1889. Sedan tomten n:r 6 i kvarteret Hästen med adress n:r 38 Regeringsgatan blifvit inköpt för 360,000 kr., antogo Stadsfullmäktige i dec. 1890 ett förslag, som afsåg stationens utförande för 5,000 samtidigt brinnande lampor och ett ledningsnät för 10,000 lampor. Kostnaden för detta förslag beräknades till 1,604,000 kr. Den 1 sept. 1892 öppnades Brunkebergverket officiellt, och då voro 1,024 glödlampor inkopplade. Stationen har sedermera i mån af behof väsentligt utvidgats. Under år 1911 borttog ångmaskinerna och påbörjades stationens ombyggnad till ren understation.

I juni 1900 biföllo Stadsfullmäktige Gasverksstyrelsens hemställan att, på det att hela staden måtte kunna förses med elektrisk ström för lyse och kraft, låta utföra ett ångkraftverk i Hjorthagen — den blifvande elektriska huvudstationen vid Värtan — med därtill hörande understationer och ledningsnät mot en approximativt beräknad kostnad af 8,039,000 kr. Följande år inköptes norra delen af kvarteret Apotekaren mellan Döbelns-, Kungstens- och Tulegatorna för uppförande af den s. k. Tulestationen.

Det nya elektricitetsverket vid Värtan med dess understationer i staden blef i det närmaste fullbordadt till sin första utbyggnad under år 1903 och började sin verksamhet den 30 sept. samma år, då ström för första gången utsläpptes från Tulestationen. Kronobergsstationen började sin verksamhet den 14 okt. s. å. och Katarinastationen den 3 nov. s. å. Till Brunkebergverket levererades ström från Värtaverket första gången den 28 nov. s. å. Djurgårdsstationen färdigbyggdes 1906 och Enskedestationen 1911.

Under år 1905 inköptes två vattenfall, Tamms- och Kvarnsforsarna i Dalälven för c:a 1,150,000 kr. för en blifvande kraftstation benämnd Untra- verket, å hvilket arbetet nu är påbörjadt.

Stat år 1912. Utgifter: 12,289,380 kr. (däraf 8,391,680 kr. till utvidgningar). Inkomster: 4,297,700 kr.

Öfveringenjör (0).

Decker, A. Tulegatan 13, Va; riks. 85 54; allm. 98 55; mottagningstid 2—3; lördagar och helgdagsaftnar 1—1,30.

Byråingenjör (15).

Widström, A. D., allm. 98 55.

Extra byråingenjörer.

(3,600—4,500 kr.).

Alm, J. E.; Laurell, K. J.

Ritare.

(2,100 kr.; ej å stat).

Ericsson, E. G.

Öfveringenjörrens expedition.

Tulegatan 13, Va., riks. 85 54, 98 26; allm. 98 53, 93 84. Expeditionstid 9—5; lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Kanslist (10).

Lindqvist, C. E. O.

Extra kontorsskrifvare

(1,200 kr.)

Magnuson, E. A.

Extra kontorsbiträde

(1,440 kr.).

Ahlberg, L. C.

Distributionen.

Tulegatan 13, Va.; riks. 85 53, 95 53; allm. 77 12, 77 44; expeditionstid: 9—5; lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Förste ingenjör (16).

Wallér, C. H.: riks. 85 53; allm. 77 12; mottagningstid: 2—3; lördagar och helgdagsaftnar 1—1,30.

Ingenjörer.

Klingberg, K. Hj. (13); Ringström, R. G. (13);

Dalén, G. E. A. (12); Nerén, K. E. (11).

Ritare

(3,600 kr.; ej å stat).

Södersten, Th. C. Hj.

Förste verkmästare (11).

Ohrling, A. V.

Andre verkmästare (10).

Anderson, S. G.

Tredje verkmästare (9).

Björkman, J. E.

Förste kontorsskrifvare (10).

Gyller, H. F. C:son.

Kontorsskrifvare.

Sundstrand, G. D. (9); Lindqvist, G. H. (8); Schwartz, T. G. (8); Holmgren, K. A. (7).

Extra kontorsskrifvare

(1,320—1,500 kr.).

Grandell, J. G.; Wetzdorff, K. E. B.; Ramberg, J. S.; Thunholm, D. V. V.

Expeditionen för afläsning och uppbörd.

Tulegatan 13, Va.; riks. 16 19; allm. 9 80. Expeditionstid 9—5; lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Föreståndare.

(4,000 kr.; ej å stat.)

Eckerström, L. A.; riks. 16 19; allm. 9 80.

Bokhållare (10).

Österman, G. H.

Kontorsskrifvare.

Östervall, C. J. (9); Ericsson, G. E. (9); Mathson, A. W. L. (8); Hodell, F. E. B. (8).

Extra kontorsskrifvare

(1,320—1,800 kr.).

Gustafsson, K. G. A.; Janzon, K. E. W.

Kontorsbiträden (5).

Johannisson, Elsa E.; Pettersson, Adolfina M.; Wiedberg, Anna H. C.; Jansson, Nanna L.; Roggen, Hjärdis S. M.; Nordström, Anna M.

Extra kontorsbiträde

(1,500 kr.).

Carlson, N. Hj. F.

Dessutom femton *afläsare* arfvode 1,900 kr. jämte två *ålderstillägg* å 300 kr. samt nio *inkasserare*, arfvode 1,400 kr., två *ålderstillägg* å 200 kr., provision.

Räkenskaps- och kassakontoret.

Tulegatan 13, Va.; riks 16 19, 85 54; allm. 9 80, 98 55. Expeditionstid 9—5; lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Förste bokhållare (12).

Ahlström, J. G.

Bokhållare och kassör (10).

Carlsson, A. T.

Bokhållare.

Schalin, A. V.

Kontorsskrifvare.

Bergvall, C. T. (9); Ullman, P. R. (9); Fagerrell, J. V. V. (8).

Extra kontorsskrifvare

(1,320 kr.).

Berglind, C. A.

Ges.

Ges.

Förrådskontoret.

Tulegatan 13, Va.; riks. 16 19; allm. 9 80. Expeditionstid 9—5; lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Bokhållare (10).

Danielsson, J. A.

Förrådsbokhållare (9).

Ström, N. D., tf. bokhållare vid Värtaelektricitetsverket (se nedan), tf. Sörling, P. G. O., kontorsskrifvare (se nedan).

Kontorsskrifvare (7).

Sörling, P. G. O. tf. förrådsbokhållare (se ofvan); tf. Lindström, K. E.

Extra kontorsskrifvare

(1,320 kr.).

Andersson, J. A. T.; Trotz, G.

Driften.

Tulegatan 13, Va.; riks. 85 54, 98 26; allm. 93 84, 98 55. Expeditionstid 9—5; lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Förste ingenjör (17).

Richson, E. H.; mottagningstid 2—3; lördagar och helgdagsaftnar 1—1,30.

Ingenjörer

Andreasson, E. M. (14); Dahl, A. M. (13).

Ritare

(2,760 kr., ej å stat).

Wretling, J. A.

Förste verkmästare (11).

Nilsson, K. E.; Andersson, A. L.

Andre verkmästare (10).

Neveling, A. A. L.

Tredje verkmästare (9).

Englund, N. E.

Värtaverket.

Värtan; riks. 74 24; allm. 51 84; expeditionstid: 9—5; lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Maskiningenjör (16).

Lindblad, B. E.

Elektroingenjör (14).

Holmberg, K. R.

Öfvermaskinist (11).

Mattson, F. L. L.

Biträdande öfvermaskinister (10).

Helin, J. A.; Schjörling, Y. G.

Bokhållare (10).

Ericsson, K. E. M., tf. föreståndare för Untraverkets kameral- och förrådskontor, tf. Ström, N. D., förrådsbokhållare (se ofvan).

Kontorsskrifvare (7).

Pettersson, C. E. E.

Kontorsbiträde

(2,000 kr., ej å stat).

Gummesson, O.

Tulestationen.

Tulegatan 9 & 11, Va.; allm. 197 57.

Stationsför män

(1,980—2,340 kr.; ej å stat).

Ericsson, J. V.; Sund, G. B.; Elmers, F. J. E.

Brunkebergsstationen.

Regeringsgatan 38, C.; allm. 207 18.

Stationen står f. n. under ombyggnad från ångverk till omformarestation.

Kronobergsstationen.

Kungsholmsgatan 29, K.; allm. 167 06.

Stationsförman

(2,340 kr., ej å stat).

Lindberg, C. A.

Katarinastationen.

Kapellgränd, Sö.; allm. 137 76.

Stationsförman

(2,160—2,520 kr.; ej å stat).

Eriksson, K. E.; Carlsson, B. M.

Djurgårdsstationen.

Djurgården; allm. 48 23.

Stationsförman

(2,520 kr.; ej å stat).

Björkman, G. D.

Enskedestationen.

Enskede; allm. 34 43.

Stationsförman

(2,340 kr.; ej å stat).

Steen, B. T.

Husbyggnadsafdelningen.

Tulegatan 13, Va.; riks. 85 54, 98 26; allm. 93 84, 98 55; expeditionstid: 9—5; lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Arbetschef

(6,000 kr.; ej å stat).

Wahlberg, E.; mottagningstid 2—3; lördagar och helgdagsaftnar 1—1,30.

Arkitekt

(4,800 kr.; ej å stat).

de Frumerie, G.

Ingenjörer

(3,000—4,800 kr.; ej å stat).

Sundstrand, C. K.; Chatillon-Winbergh, G. (posthafvande ingenjör vid Brunkebergsstationens ombyggnad); Andersson, G. N.; Bergman, C. H. V. B.

Byggmästare

(4,200 kr.; ej å stat).

Hultman, C. V. (Värtaelektricitetsverkets ombyggnad); Vikstrand, K. V., (Brunkebergsstationens ombyggnad).

Maskinritare

(3,000 kr.; ej å stat).

Rosengren, E. E.

Ritare

(1,500—2,400 kr.; ej å stat).

Wale, C. J.; Bruzelius, E. M.; Ahrne, N. H.

Vattenkraftbyggnaden.

Byggnadskontoret i Stockholm.

Tulegatan 13, Va.; riks. 85 54, 98 26; allm. 93 84, 98 55; expeditionstid 9—5; lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Byggnadschef

(6,000 kr.; ej å stat).

Enblom, F.; mottagningstid 2—3; lördagar och helgdagsaftnar 1—1,30.

Ingenjör

(5,400 kr.; ej å stat).

Bucht, P. H.

Ritare

(2,400 kr.; ej å stat).

Höjer, C. E.

Untrakontoret.

Postadress, Orrskog; riks. Tierp 57.

Arbetschef

(10,000 kr. jämte bostad m. m.; ej å stat).

Berggren, G.

Ingenjör

(4,800 kr. jämte bostad m. m.; ej å stat).

Brink, R.

Föreståndare för kamerala och förrådskontoret

(3,600 kr. jämte bostad; ej å stat).

Ericsson, K. E. M. (se ofvan).

Elektricitetsverkets läkare.

(Jfr sid. 48.)

Svensson, F. L.; Drottninggatan 88 B; riks. 29 40; allm. 82 28; mottagningstid; 8,30—9,30.

Belysning af gator och allmänna Ges. platser.

Gas- och elektricitetsverket ombesörjer belysningen af gator och allmänna platser. Belysningen sker dels med gas, dels med elektricitet och dels med fotogén.

Lykttändarepersonalen ombesörjer gas- och oljebelysningen; den elektriska belysningen skötes af Elektricitetsverkets montörer. Staden är indelad i sju lykttändaredistrikt, hvart och ett med sin förman och 13 å 26 lykttändare (se nedan).

Gatulyktorna i Stockholm äro släckta från den 1 juni t. o. m. den 14 juli. Längsta lystiden är den 25 december, då lyktorna tändas kl. 3,45 e. m. och släckas kl. 8,30 f. m.

Stat år 1912. Gasbelysningen. Utgifter (förutom gasförbrukning, ränta och amortering): 320,000 kr.; inkomster (af Drätsel-nämnden): 595,000 kr. Oljebelysningen. Utgifter (jfr ofvan): 40,000 kr.; inkomster (jfr ofvan): 40,000 kr. Elektricitetsbelysningen. Utgifter (jfr ofvan): 20,000 kr.; inkomster (jfr ofvan): 74,000 kr.; Förmanslön: 1,960—2,200 kr. Lykttändarlön: 1,092: 52—1,552: 50 kr.

Lykttändaredistriktet.

1. distriktet.

Vaktrum: Västmannagatan 49, Va.

Personal: 1 förman och 13 lykttändare.

2. distriktet.

Vaktrum: Skepparegatan 34, Ö. Dj.

Personal: 1 förman och 19 lykttändare.

3. distriktet.

Vaktrum: Pilgatan 46, K.

Personal: 1 förman och 24 lykttändare.

4. distriktet.

Vaktrum: Trångsund 4, St.

Personal: 1 förman och 26 lykttändare.

5. distriktet.

Vaktrum: Kocksgatan 20, Sö.

Personal: 1 förman och 21 lykttändare.

6. distriktet.

Vaktrum: Hornsgatan 92, Sö.

Personal: 1 förman och 20 lykttändare.

7. distriktet.

Vaktrum: Rimbogatan 2, Ö.

Personal: 1 förman och 26 lykttändare.

Inalles sålunda 7 förmän och 149 lykttändare; dessutom äro anställda 5 sifonpumpare.

Ges. Gaslednings- och elektricitetsentreprenörer.

För utförande och reparation af gas- och elektricitetsledningar har Styrelsen öfver Stockholms gas- och elektricitetsverk till entreprenörer antagit vissa personer och firmor, och äger icke någon annan att med dylika ledningar, afsedda för begagnande af gas eller elektricitet från Stadens verk, sig befatta.

Gasledningsentreprenörerna äro för närvarande till antalet 25 och elektricitetsentreprenörerna 12. För namn och adresser m. m. hänvisas till nedanstående förteckning (firmainnehafvarna äro ej såsom sådana upptagna i Kommunalkalenderns personalafdelning).

Gasledningsentreprenörer.

- AB. Automatiskt gasglödljus;** Kammakaregatan 29, *C.*; riks. 68 27; allm. 95 43.
- AB. Clausens Gas- och Vattenledningsaffär;** Tunnelgatan 16, *C.*; riks. 25 98; allm. 72 88.
- AB. Fahnehjelm & Co;** Klarabergsgatan 42, *C.*; riks. 2 38; allm. 25.
- AB. Gas, vatten och värme;** Ostorgsgatan 7, *C.*; riks. 26 81; allm. 78 21.
- AB. Installatör;** Norrlandsgatan 9, *C.*; riks. 31 20; allm. 62 88.
- AB. Jurell & Nordstedt;** St. Badstugatan 13, *C.*; riks. och allm. 57 44.
- AB. J. M. Lundholm;** Hornsgatan 74 A, *Sö.*; riks. och allm. 30 98.
- AB. P. Naumburg & Co;** Norrlandsgatan 24, *C.*; riks. 11 75; allm. 46 68.
- AB. Rörläggaren;** Luntmakaregatan 24 A, *Va.*; riks. 49 04; allm. 44 47.
- Berggrens, E. E.,** efterträdare, Anders Olsson; Sibillegatan 41, *Ö.*; riks. 20 74; allm. 42 20.
- Beskow & Co;** Högbergsgatan 30 A, *Sö.*; riks. 20 25; allm. 37 77.
- Billmans Fabriks- och Handels AB;** Regeringsgatan 88, *C.*; riks. 48 11; allm. 44 80.
- Carlssons, C. A. söner;** Hornsgatan 35, *Sö.*; riks. 7 26; allm. 34 96.
- Johansson, J. L. & Co;** Birgerjarlsgatan 119, *Va.*; riks. och allm. 56 75.
- Ljungberg, J. A. & Co;** Skärgårdsgatan 9, *St.*; riks. 2 62; allm. 27 19.

- Rundquist, A. & Co;** Regeringsgatan 39, *C.*; riks. 3 03; allm. 46 09.
- Rörlednings AB. Montör;** Lästmakaregatan 12, *C.*; riks. och allm. 54 52.
- Sanitära Ingenjörshyrån, Ericson & Son;** Oden-gatan 88, *Va.*; riks. 7 53; allm. 2 32.
- Sjögren, Axel & Co;** Mästersamuelsgatan 34, *C.*; riks. 29 33; allm. 73 44.
- Sjögren, P. A.;** Mästersamuelsgatan 16, *C.*; riks. 5 26; allm. 85 49.
- Svenska rörlednings AB.;** Strandvägen 9, *Ö.*; riks. 61 00; allm. 5 99.
- Sylvan, Herman;** Dalagatan 2, *C.*; riks. 3391; allm. 95 26.
- Sällströms, E. efterträdare; Adolf Conilton;** G:la Kungsholmsbrogatan 54, *C.*; riks. 65 89; allm. 61 75.
- Undin & Gustafsson;** Mästersamuelsgatan 27, *C.*; riks. 26 76; allm. 42 18.
- Widebergs, S. Efttr.; K. Elmén;** Bryggaregatan 12, *C.*; riks. 50 46; allm. 74 06.

Elektricitetsentreprenörer.

- Allmänna Svenska Elektriska AB.;** Malmtores-gatan 5, *C.*; riks. och allm. »Allm. svenska».
- Aug. Heilborns Elektricitetsbyrå;** Drottninggatan 55, *C.*; riks. 17; allm. 253 95.
- Elektriska AB. A. E. G.;** Karduanmakaregatan 9, *C.*; riks. 13 90, 98 96, 40 45; allm. 88 49, 88 09, 88 24, 41 63.
- Elektriska aktiefbolaget Motor,** Hamngatan 32, *C.*; riks. 110 58, allm. 2 08.
- Elektriska AB. Siemens-Schuckert;** Kaptensgatan 6, *Ö.*; riks. 13 17; allm. 50 90.
- Elektriska Bolaget Poijes & Wettermark,** Rege-ringsgatan 31, *C.*; riks. 85 69; allm. 56 51.
- Graham Brothers;** Norr Mälärstrand 34, *K.*; riks. 121 56; allm. 87 28, 91 02.
- Ingenjörfirman Lalander & Friberg;** Kungsgatan 22, *C.*; riks. 105 36, allm. 46 24.
- John Anderssons elektrotekn. byrå efttr., Bror Edv. Järnh;** Klarabergsgatan 58, *C.*; riks. 108; allm. 80 32.
- Luth & Roséns Elektriska AB:s filial;** Stora Vattu-gatan 20, *C.*; riks. 52 28, 45 50; allm. 1 08, 83 62.
- Löfguist, Hjalmar;** Birgerjarlsgatan 21, *C.*; riks. 503; allm. 63 57, 76 10.
- Nya Förenade Elektriska AB.;** Norrlandsgatan 15, *C.*; riks. 110 50, 110 51; allm. 74 72, 88 68.

Kyrkogårdsnämnden i Stockholm och i samband därmed stående institutioner.

Kyrkogårdsnämnden.

Storkyrkobrinken 16, St.; riks. 50 33; allm. 28 66; sessionsdag: andra fredagen i hvarje månad.

I äldsta tider hade de olika församlingarna sina särskilda begravningsplatser under och omkring kyrkorna. De gamla kyrkogårdarna inom staden blefvo emellertid i mån af befolkningens tillväxt otillräckliga och denna omständighet i förening med insikten om de hygieniska vådorna af begravnin­gar inom städerna åstadkom en fram­ställning till Kungl. Maj:t, att åt Staden finge »till evärdeligt bruk och nyttjande» upplåtas från Karlbergs kungsgård ett område till all­män begravningsplats för Stockholms försam­lingar. Denna begäran bifölls 1815, men kom den s. k. »Norra begravningsplatsen», (5-68 har), först att begagnas endast af Stor­kyrkoförsamlingen; i den mån öfriga försam­lingars kyrkogårdar befunnos för dem otillräck­liga blefvo emellertid äfven dessa församlingar delaktiga i den gemensamma begravningsplatsen som också därför efter hand, i synnerhet på 1860- och 1870-talen, utvidgades till att om­fatta 62 har. En annan gemensam begravnings­plats beredd­es utanför Skanstull 1831, då från egendomen Enskede upplåts på arrende ett område, den numera s. k. »Äldre södra begravningsplatsen». År 1890 inköptes från Enskede ett område om 14-80 har, hvilket 1895 invigdes till kyrkogård och benämndes »Södra begravningsplatsen».

Förvaltningen af den norra begravningsplatsen ombesörjdes först af Storkyrkoförsamlingen, sedermera af dess och Klara församlings kommit­terade under benämning »förvaltningen af hufvudstadens norra begravningsplats». Efter många års förhandlingar mellan de olika församlingarna vann frågan om begravnings­platsens förvaltning slutligen sin lösning år 1886 genom inrättande af Kyrkogårdsnämnden, som enligt kungl. bref samma år öfvertog värden om »Norra begravningsplatsen».

Kyrkogårdsnämnden utgöres af fyra af Stads­fullmäktige samt fyra genom kyrkostämmornas i de territoriella församlingarna elektoror för två år i sänder valda ledamöter. För ledamöterna utses jämväl på samma sätt suppleanter. Hvar och en af de territoriella församlingarna väljer å kyrkostämman två församlingens medlemmar

att utse Nämndens ledamöter och suppleanter. Dessa sålunda valda personer sammanträda på öfverståthållarens kallelse och utse fyra ledamöter i Nämnden och lika många suppleanter. Nämnden utser själf sin ordförande för två år i sänder. När öfverståthållaren är tillstades, föres ordet af honom. På Nämndens förslag bestämma Stadsfullmäktige, hvilka tjänstebiträden Nämnden skall hafva till sitt förfogande. Plan för ordnande af kyrkogård eller del däraf prövas af Stadsfullmäktige. De pris och öfriga villkor, som skola ligga till grund för upplåtelse af grafställen åt enskilde, skola jämväl af Stads­fullmäktige bestämmas. Nämndens förvaltning och räkenskaper granskas för hvarje år af fyra revisorer, af hvilka Stadsfullmäktige äga att utse två; de öfriga två utses af elektoror, som af de territoriella församlingarna väljas. Stadsfullmäktige bestämma öfver ansvarsfrihet.

Förordningar m. m. K. förordningen om kyrkogårdsnämnd i Stockholm den 29 april 1886. K. instruktionen för Kyrkogårdsnämnden i Stock­holm den 29 april 1886. K. brevet den 27 aug. 1886 ang. den gamla kyrkogårdens utanför Norrtull öfverlämnande till Kyrkogårdsnämndens värd och förvaltning. Instruktion för den hos Kyrkogårdsnämnden anställde sys­lomanen, af Nämnden antagen den 17 juli 1908. Bestämmelser rörande Stockholms stads begravningsplatser den 13 dec. 1907 med ändringar den 11 juni 1909. Rörande arbets- och löne­förhållanden hos Kyrkogårdsnämnden äro bestämmelser utfärdade af Nämnden den 8 okt. 1909, med tillägg af den 8 april 1910 samt ändring af den 12 jan. 1912.

Stat år 1912. Utgifter: 359,490 kr., inkomster: 359,490 kr.

Kyrkogårdsnämndens ledamöter.

Ordförande.

Andersson, A. N., byggmästare (som led. vald af Stadsfullm.).

Öfriga ledamöter.

*Dahl, F. G. A., f. d. förste intendent, professor (vald af församlingarnas elektoror).

*Eklund, K. A., kyrkoherde (vald af församlingarnas elektoror).

*Lundström, K. B., grosshandlare (vald af Stadsfullm.).

- Kn.** *Norström, E. G., f. d. kanslisekreterare (vald af församlingarnas elektor.)
 *Piehl, C. G., direktör (vald af Stadsfullm.).
 *Pihl, A. G., trädgårdsdirektör (vald af församlingarnas elektor.)
 *Sederholm, E., tf. medicinalråd (vald af Stadsfullm.)

Suppleanter.

- *Carlson, G., kansliråd (vald af Stadsfullm.).
 *Ceder, A., sekreterare hos Svenska arbetareförbundet, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).
 *Clausen, C., ingenjör (vald af församlingarnas elektor.)
 *Ericsson, A. V., distriktsläkare (vald af församlingarnas elektor.)
 *Geijer, B. O., grosshandlare (vald af församlingarnas elektor.)
 *Olsson, N. P. verkställare, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).
 *Sjöqvist, P. J., byggmästare (vald af församlingarnas elektor.)
 *Wickman, G., arkitekt, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).

Sekreterare.

(1,200 kr.: ej å stat.)

Stuart, G. A.

Kyrkogårdsnämndens expedition.

Storkyrkobrinken 16, St.; riks. 50 33; allm. 28 66; expeditionstid: 10—2; 16 mars—31 maj äfven 6—8 e. m.

Stat år 1912. Utgifter: 29,925 kr.

Kamrerare

(14, nuv. innehafv. kvarstår å gammal stat.)

Hellström, K. G., träffas 9—10, 1—2.

Kontorsskrifvare och expeditionshafvande vid Norra begravningsplatsen (10).

Ekblom, H. M.

Kontorsskrifvare och kontrollant (9).

Schönmejr, F.

Trädgårdsmästare (10).

Wahlberg, J. A., allm. 5 89. (Norra begravningsplatsen.)

Vaktmästarebiträde (1).

Zöll, K. L.

Stockholms stads norra begravningsplats.

Utanför Norrtull. Allm. 5 88.

Stat år 1912. Utgifter: 277,700 kr. Inkomster: 301,400 kr.

Expeditionshafvande (10).

Ekblom, H. M., allm. 5 88, träffas 4—5, se ovan.

Förste trädgårdsförman

(2,100 kr., bostad och ved; ej å stat.)

Ekman, O. N. W.

Dödgräfvärförman

(2,040 kr., bostad; ej å stat.)

Carlsson, A. E.

Trädgårdsförman

(1,920 kr., hyresbidrag 150 kr.; ej å stat.)

Joëlsson, J. G.

Gräfskötarförman

(1,920 kr.; ej å stat.)

Sandberg, C. A.; Cederholm, P. H:son; Källbom, Th.

Grindvakt (3).

Pettersson, C. G.

Läkare

(300 kr.; ej å stat.)

Hellström, T. G.

Desutom arbetare (vint. 50, somm. 148) och arbeterskor (vint. 3, somm. 181); samt 19 dödgräfvare.

Stockholms stads södra begravningsplats.

Utanför Skanstull. Allm. Enskede 14.

Stat år 1912. Utgifter: 54,198: 27 kr. Inkomster: 49,858 kr.

Läkare

(150 kr.; ej å stat.)

Klingberg, A. F.

Grindvakt

(200 kr.; ej å stat.)

Öberg, C. G.

Arbetsförman

(2,100 kr., bostad; ej å stat.)

Almroth, P. F.

Desutom arbetare (vint. 4, somm. 16) och arbeterskor (vint. inga, somm. c:a 27); 5 dödgräfvare.

Öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor (och Barnavårdsnämnd)

jämte i samband därmed stående institutioner.

Folkskoleöfverstyrelsen.

Fredsgatan 9, C.; riks. 92 07; allm. 9 26; sessionstider obestämda; för öfrigt se nedan.

Ända till och med år 1861 skötte hvar och en af hufvudstadens församlingar sitt folkskoleväsende oberoende af de öfriga. Församlingen utgjorde ett skoldistrikt. Den 27 september 1861 erhöil emellertid Stockholms stad en särskild stadga angående folkundervisningen. Enligt denna stadga skulle folkskoleväsendet i det stora hela utgöras af detta samhälles gemensamma angelägenhet, hvars förvaltning handhades dels af en för samtliga folkskolor tillsatt Öfverstyrelse, dels af de territoriella församlingarnas skolråd. Centralisationen har med bibehållande af detta förvaltningsätt blifvit än fullständigare genomförd fr. o. m. 1904 genom lagarna angående ändrad lydelse af några §§ i förordningen om kyrkostämma, kyrko- och skolråd i Stockholm och angående folkskoleväsendet därstädes den 15 maj 1903. Kostnaderna beslutas och utgörs numera på sätt som om kommunalutskylder är stadgadt; dock blef från de samtidigt lämnade bestämmelserna om övertagandet å angifna villkor af församlingarnas lokaler för folkskolan undantagen församling, som ej ville ingå på dessa villkor. Undantagsrätten har endast tagits i anspråk af Klara församling.

Folkskoleöfverstyrelsens ledamöter väljas af skolråden, Stockholms stads konsistorium och Stadsfullmäktige sålunda, att hvarje skolråd, äfvensom Konsistorium väljer en ledamot, samt Stadsfullmäktige bland stadens vid fullmäktigeval röstberättigade inbyggare (alltså äfven kvinnor) välja lika många ledamöter som hela antalet af de utaf skolråden valde. Ledamot i Öfverstyrelsen väljes för en tid af två år och kan återväljas. Öfverstyrelsen utser inom sig för hvarje kalenderår ordförande och vice ordförande. Enligt Kungl. Maj:ts nädiga kungörelse af d. 15 dec. 1905 äger folkskolelärarekåren i Stockholm att utse en representant att närvara vid Öfverstyrelsens sammanträden med rättighet att deltaga i öfverläggningarna, men ej i besluten och att få till protokollet antecknad afvikande mening. Lärarekårens representant får dock ej deltaga i behandlingen af frågor rörande lärares skiljande från tjänsten eller andra lärares entledigande.

Folkskoleöfverstyrelsen äger (enl. lag den 29 juni 1908 om ändring af § 4 i lagen ang. folkskoleväsendet i Stockholm) att åt särskilda inom densamma utsedda nämnder, en hvar bestående

af minst 5 personer, öfverlämna att med Öfverstyrelsens rätt fatta beslut i vissa ärenden. Öfverstyrelsen har med anledning häraf för behandling af folkskoleärenden tillsatt en undervisningsnämnd, en ekonominämnd och en skolhusnämnd.

Undervisningsnämnden äger besluta rörande tjänstledigheter och förordnanden i vissa fall, tillstånd för lärare att kvarstå i tjänst, skolbäckers antagande på försök, utdelning af understöd till främjande af folkskolebarns studier samt förbereder i öfrigt ärenden af pedagogisk natur till föredragning i Öfverstyrelsen.

Ekonominämnden äger besluta ang. tillämpning af gällande lönelementen i vissa fall, upplåtelse af skollokalerna samt mindre ärenden af ekonomisk natur. I öfrigt förbereder denna Nämnd alla ekonomiärenden, som föredragas i Öfverstyrelsen.

Skolhusnämnden äger fatta beslut rörande underhållsarbeten å skolhus och skolgårdar samt förbereder frågor om skoltomter och skolhusbyggnader.

Sedan Stadsfullmäktige den 11 dec. 1911 beslutat upprättande af praktiska yrkesskolor samt tillsvidare uppdragit högsta ledningen af dessa skolor åt Folkskoleöfverstyrelsen, som i sin tur ägde utse en särskild yrkesskole-nämnd, har Öfverstyrelsen den 2 jan. 1912 utsett en sådan nämnd, bestående af fem personer. För Nämnden skall framdeles utfärdas instruktion.

Dessutom utser Folkskoleöfverstyrelsen inom sig kassaförvaltare samt ombud att närvara vid lärarprof.

I hvarje territoriell kyrkoförsamling i Stockholm skall finnas ett skolråd. Församlingens kyrkoherde är ordförande i skolrådet. Ledamöter i skolrådet väljas till lämpligt antal, dock icke understigande fem, af församlingen å kyrkostämma för två år i sänder. Äfven kvinna är valbar. Skolrådet väljer inom sig för hvarje år en vice ordförande.

Församlings skolråd har till uppgift att genom framställningar till Öfverstyrelsen m. m. söka främja folkskoleväsendets utveckling såväl inom staden i dess helhet som särskildt inom församlingen. Skolrådet afgifver förslag vid tillsättande af ord. lärarebefattningar och utfärdar äfven, efter vederbörande öfverlärares hörande, tjänstgöringsbetyg åt lärare.

Folkskoleöfverstyrelsen är tillika barnavårdsnämnd i Stockholm enligt lagen ang. uppfostran åt vanartade och i sedligt afseende

Fö. försummade barn den 13 juni 1902. Med stöd af § 2 i nämnda lag, sådan denna § lyder genom lag den 25 juni 1909, har Öfverstyrelsen uppdragit handläggningen af i barnavårdslagen afsedda ärenden åt en särskild nämnd (barnavårdsnämnd i inskränkt bemärkelse). Vissa barnavårdsärenden skola dock handläggas af Öfverstyrelsen in pleno. Ang. Öfverstyrelsens verksamhet som Barnavårdsnämnd se sid. 137.

Öfverstyrelsen har uppdragit handhafvandet af barnbespisningen i skolorna (se vidare sid. 130) åt en centralkommitté inom Styrelsen, som fördelar de anslagna medlen mellan lokalkommittéerna och anordnar bespisningen.

Författningar m. m. K. förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 nov. 1863. K. stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm den 8 nov. 1901 med ändring den 15 dec. 1905 samt den 27 oktober 1911. Lag ang. uppfostran åt vanartade och i sedligt afseende försummade barn den 13 juni 1902 med ändringar af den 29 juni 1908 och den 25 juni 1909. Reglemente för Stockholms stads folkskolor den 28 april 1903 med ändring af den 8 december 1911. Lag angående folkskoleväsendet i Stockholm den 15 maj 1903 med ändringar af den 7 juli 1905 samt den 29 juni 1908. K. instruktionen för Öfverstyrelsen för Stockholms stads folkskolor den 15 maj 1903. Instruktion för Öfverstyrelsens för Stockholms stads folkskolors nämnder, antagen af Öfverstyrelsen den 16 december 1910 med tillägg af den 31 maj 1911. Instruktion för förste och andre folkskoleinspektörerna, fastställda af Öfverstyrelsen den 25 november 1910. Instruktion för öfverlärare vid Stockholms stads folkskolor, fastställd af Folkskoleöfverstyrelsen den 7 mars 1911.

Stat år 1912. Utgifter: 3,991,210 kr., däraf för barnavården 151,403 kr.; inkomster: 858,740 kr. (däraf statsbidrag 696,000 kr.).

Folkskoleöfverstyrelsens ledamöter.

Ordförande.

Fries, S. A., teol. d.r., kyrkoherde, stadsfullm. (såsom led. vald af Konsistorium); träffas å Oscars förs:s pastorsexpedition (se sid. 202), å Folkskoleöfverstyrelsens lokal i regel måndag 1—2 e. m. samt i bostaden onsdag och lördag 11—2 e. m.

Vice ordförande.

Lagerholm, O. W., fil. lic., fabriksidk., stadsfullm. (såsom led. vald af Stadsfullm.).

Öfriga ledamöter.

d'Ailly, G. A. H., byrådirektör, stadsfullm. (vald af Adolf Fredriks förs:s skolråd).

***Albihn, K. J. A.**, ingenjör (vald af Johannes förs:s skolråd).

***Aurivillius, P. O. Ch.**, professor (vald af Stadsfullm.).

***Berglöf, E. A.**, justitieråd (vald af Stadsfullm.).

***Broomé, f.** Lothigius, Emilia A. K., byråföreståndarinna, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).

***Ceder, A.**, sekreterare, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).

***Eklund, J. L.**, fabrikör, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).

***Ewerlöf, J. F.**, fil. d.r., f. d. öfverlärare (vald af Kungsholms förs:s skolråd).

Johansson, N. J. A., byggmästare (vald af Stadsfullm.).

Jonsson, J. A., öfverlärare, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).

***Kjederqvist, J. O. G.**, rektor (vald af Mattens förs:s skolråd).

***Lagerstedt, N. G. W.**, läroverksråd (vald af Hedvig Eleonora förs:s skolråd).

Laurentz, W., grosshandlare (vald af Jakobs förs:s skolråd).

Lund, C. J., skrädderiidkare, stadsfullm. (vald af Storkyrkoförs:s skolråd).

Nilson, S. J., kyrkoherde (vald af Maria förs:s skolråd).

Nilsson, Fr., bibliotekarie, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).

Nyström, J. F., lektor, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).

***Palmgren, H.**, regeringsråd (vald af Engelbrekts förs:s skolråd).

Persson, P. E., öfverlärare (vald af Katarina förs:s skolråd).

***van Rijswijk, H. E.**, hofdekoratör (vald af Stadsfullm.).

***Sidner, Hedvig Ch. M.**, seminarieadjunkt (vald af Stadsfullm.).

***Sällström, G. F. W.**, ingenjör (vald af Gustaf Vasa förs:s skolråd).

Törngren, L. M., professor (vald af Klara förs:s skolråd).

Wahl, G. A., montör, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).

***Widerström, Karolina O.**, prakt. läkare, stadsfullm. (vald af Stadsfullm.).

Lärarekårens representant.

Jönsson, Maria G.

Suppleant.

Stenberg, O.

Folkskoleöfverstyrelsens nämnder.

Undervisningsnämnden.

Ordförande.

Jonsson, J. A.

Öfriga ledamöter.

Kjederqvist, J. O. G.; Lagerstedt, N. G. W.; Törngren, L. M.; Widerström, Karolina O.

Ekonominämnden.

Ordförande.

Fries, S. A.

Öfriga ledamöter.

Aurivillius, P. O. Ch.; Eklund, J. L.; Ewerlöf, J. F.; Palmgren, H.

Skolhusnämnden.

Ordförande.

Laurentz, W.

Öfriga ledamöter.

d'Ailly, G. A. H.; Albihn, K. J. A.; Ceder, A.; Johansson, N. J. A.; Sällström, G. F. W.

Yrkesskolenämnden.

Ordförande.

Lagerholm, O. W.

Öfriga ledamöter.

Broomé, f. Lothigius, Emilia, A. K.; Lund, C. J.; van Rijswijk, H.; Wahl, G. A.

Barnavårdsnämnden.

Ordförande.

Berglöf, E. A.

Öfriga ledamöter.

Fries, S. A.; Nilson, S. J.; Nilsson, Fr.; Nyström, J. F.; Persson, P. E.; Sidner, Hedvig Ch. M.

Kassaförvaltare.

Albihn, K. J. A.; Aurivillius, P. O. Ch.

Suppleanter.

Lund, C. J.; Eklund, J. L.

Ombud att närvara vid lärareprof.

Ewerlöf, J. F.; Nilson, S. J.

Suppleanter.

Jonsson, J. A.; Kjederqvist, J. O. G.; Nyström, J. F.

Centralkommittén för barnbespisningen i skolorna.

(Jfr sid. 126, 130.)

Albihn, K. J. A., ordf.; Persson, P. E.; Sidner, Hedvig Ch. M.

Folkskoleöfverstyrelsens expedition.

Fredsgatan 9, C.; riks. 92 07; allm. 9 26; expeditionstid: 10—12 samt 1—3; lördagar och helgdagsaftnar samt under juli och augusti 10—2.

Stat år 1912. Utgifter: 64,970 kr.

Kamrerare (15),

(tillika föredragande i ekonomiärenden).

Ljungman, C. J. D.; riks. 29 30; allm. 89 92; träffas 2—3; lördagar och helgdagsaftnar samt under juli och augusti 10—11.

Sekreterare

(3,000 kr.; ej å stat).

Wibelius, O. G. S.; riks 92 07, allm. 240 61; träffas 10—11.

Redogörare (9).

Brunius, Augusta Ch.; riks. 92 07; allm. 9 26; kassan hålles öppen 10—12 samt 1—3; lördagar och helgdagsaftnar samt under juli och augusti 10—2.

Amanuens

(2,000 kr.; ej å stat).

Wibelius, O. G. S.; sekreterare (se ofvan).

Byggnadsinspektör

(3,000 kr.; ej å stat).

Ehrgren, O. I.; allm. Söder 2 54; träffas 10—11 (i bostaden Hornsgatan 66 A, Sö.).

Värmeledningsinspektör

(600 kr.; ej å stat).

Dahlgren, W.; riks. 12 84; allm. 61 50 (kontoret, Strömsborg, C.).

Kontorsbiträde (5).

Höjer, Elisabeth.

Förste vaktmästare

(6, nuv. innehafvare kvarstår å äldre stat).

Nilsson, J.

Vaktmästare (4).

Lundberg, O. T. V., ff.

Dessutom ett skrifbiträde (4) samt statistiska och andra extra biträden.

Folkskoleinspektionen.

Fredsgatan 9, C.; expeditionstider: se nedan förste och andre folkskoleinspektören.

Vid öfvervakandet af folkskolornas verksamhet biträdes Öfverstyrelsen af vissa tjänstemän.

Förste folkskoleinspektören utöfvar närmast under Öfverstyrelsen den pedagogiska ledningen af och uppsikten öfver Stadens folkskolor. Han skall vara närvarande vid Öfverstyrelsens, Undervisningsnämndens och Barnavårdsnämndens sammanträden och äger att deltaga i öfverläggningarna, men icke i besluten. Vid inspektionen af skolköken har förste folkskoleinspektören att anlita ett sakkunnigt biträde. Vid sidan af förste folkskoleinspektören finnes äfven en andre folkskoleinspektör, som skall närvara vid Öfverstyrelsens samt Ekonominämndens sammanträden med uppgift att förbereda företrädesvis frågor af administrativ och ekonomisk natur. Slöjdinspektören och slöjdinspektorn älligger att utöfva tillsyn öfver undervisningen i slöjd och öfvervaka, att denna bedrivs enligt de grunder, Öfverstyrelsen fastställt. Gymnastikinspektörerna älligger: att genom besök i skolorna taga noggrann

Fö. kännedom om gymnastikundervisningens skötande i dessa samt lämna lärare och lärarinnor nödiga råd och upplysningar, att genom föredrag inför lärarepersonalen och undervisningskurser befordra de gymnastiska öfningarnas ändamålsenliga bedrivande, att med uppmärksamhet följa de ordnade leköfningar, som vid skolorna förekomma m. m.

Exercis- och skjutinstruktören åligger: att meddela de bland lärarne uttagna instruktörer i exercis och målskjutning nödig undervisning för öfningarnas rätta bedrivande, att bland instruktörerna utse bataljons- och kompanichefer äfvensom dem, som skola leda målskjutningsöfningarna, att leda de gemensamma utmarscher, som hvarje vår och höst företagas med lärjungar från samtliga folkskolor, äfvensom de täflings-skjutningar, som i samband därmed äga rum m. m.

Instruktioner. Instruktioner den 25 november 1910 för förste och andre folkskoleinspektören samt den 14 dec. 1903 för slöjdspektören, slöjdspektisen, gymnastikinstruktören och exercisinstruktören. (De senare äro under omarbetning.)

Stat år 1912. Utgifter: 30,600 kr.

Förste folkskoleinspektör (0).

von Schéele, F. A., professor; riks. 22 78; allm. 198 86; träffas måndag och fredag 2—3 och onsdag 10—11.

Andre folkskoleinspektör (16).

Bergman, J. S.; allm. 89 93; träffas tisdagar och fredagar 1—2 och onsdagar 10—11.

Slöjdspektör

(lön som folkskollärare, dessutom 2,200 kr.).

Berg, J. Hj.; träffas å exp., Klara folkskola, Klara Södra Kyrkogata 13 & 15, C., allm. 193 07, onsdag 1,30—2,30 samt i slöjdsalen, Storkyrkoförs. folkskola, Svartmangatan 22, St., allm. 142 70, fredag 1,30—3.

Slöjdspekttris

(lön som folkskollärarinna, dessutom 1,000 kr.).

Blomberg, F. E.; allm. 215 37; träffas i bostaden Banérgatan 31, Ö. Dj., onsdagar 2—3 och lördagar 11—1.

Skolköksinspekttris (10).

Vakant, tjt. **Hesselgren**, Kerstin, Ingebrekts-gatan 6 A., Ö.; riks. Östern. 1027 allm. Östern. 36 86 (bostaden); träffas i Öfverstyrelsens lokal onsdagar och fredagar 2,30—3,30; allm. 89 93.

Gymnastikinspektörer

(Anslag 4,200 kr.).

Falk, Elin, tf.; allm. 161 10; träffas i bostaden Narvavägen 30, Ö. Dj., tisdagar och fredagar 2—3; **Littorin**, B. E., kapten, tf.; allm. 150 07; träffas i bostaden Parkgatan 4, K., tisdagar och fredagar 4,30—5.

Exercisinstruktör

(600 kr.; ej å stat).

af **Wetterstedt**, N. V. U. frih., öfverstelöjtnant.

Folkskolans läkarevård.

För undersökning af barn vid Stockholms folkskolor antages af Folkskoleöfverstyrelsen medelst förordnande tills vidare läkare för allmänna undersökningar (skolläkare, undersökningsläkare); och böra dessa läkare helst vara boende hvar och en inom den församling, för hvars skola han är anställd. Dessutom antages nödigt antal specialister för undersökning af sjukdomar i öron, näsa, svalg och ögon.

Skolläkare åligger: att hvarje läsetermin noggrant undersöka alla barn i 1:a, 7:e och 12:e kurserna beträffande deras kroppsutveckling och hälsotillstånd äfvensom andra barn, som genom vederbörande öfverlärare anmälas till undersökning, så ock de barn, som äro föreslagna att sändas till skollofskoloni eller som därifrån återvända; att å listor, upptagande de undersökta barnens namn och födelseår, göra nödiga anteckningar rörande barnens hälsotillstånd och kroppsbeskaffenhet; att i särskild redogörelse angifva resultatet af undersökningarna af skollofskolonibarnen; att ägna noggrann uppmärksamhet åt skolans hygieniska förhållanden m. m.

Hvarje af Öfverstyrelsen för undersökning af barn i Stadens folkskolor antagen läkare är därjämte skyldig att för undersökning af barn, som till honom remitteras, vara att träffa å tid och ställe — i skolan eller i hemmet — som bestämmes efter öfverenskommelse med skolans öfverlärare och att, hvar och en för sig, till Öfverstyrelsen före januari månads utgång lämna skriftlig redogörelse för sin verksamhet under det sist förlutna året samt därvid göra de framställningar och anvisningar, hvartil hans arbete kunnat gifva anledning. Fr. o. m. år 1906 erhålla folkskolebarnen äfven fri läkare-behandling i skolan, utom i akuta sjukdomsfall. Det åligger därför vederbörande läkare att hålla särskild mottagning i skolans lokal — i de större skolorna en gång i veckan — för att meddela de föreskrifter och den öfriga läkare-behandling, som kan vara af nöden.

Instruktion. Instruktion för undersökningsläkare den 9 nov. 1903.

Stat år 1912. Utgifter: 33,200 kr.

Afönningar m. m. Skolläkare: inalles 21,300 kr.

Läkare.

Scholander, C. Th. (Storkyrkoförs.), allm. 11 88.

Lundström, C. V. (Klara förs.), allm. 155 35.

Ekelund, C. M. (Jakobs och Johs förs.), allm. 212 51.

Nylin, E. W. A. (Maria förs.), riks. 10 68.

Sundell, C. (Katarina förs.), allm. 30 40.

- Spangenberg**, K. G. V. (Kungsholms förs.), allm. 183 00.
- Nordgren**, R. E. (Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars förs.), allm. 73 36.
- Söderling**, K. A. S. (Adolf Fredriks, Gustaf Vasa och Matteus förs.), allm. 185 45.
- Lönborg**, Fr. U. (för ögonsjukdomar), allm. 70 24.
- Stangenberg**, A. E. (Maria och Katarina förs.), allm. Östern. 54 94.
- Klingspor**, S. W. (Storkyrko-, Klara, Jakobs och Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars förs.), allm. 97 97.
- Arnoldson**, N. J. (Kungsh., Ad. Fredr., Gustaf Vasa, Matteus förs.), allm. 202 99.

Folkskolornas tandklinik.

Genom Stadsfullmäktiges beslut den 20 dec. 1906 anslagos 6,200 kr. för anordnande under år 1907 af en försökstandklinik vid Stockholms folkskolor, hvaraf 1,000 kr. för inredning och uppsättningskostnader, och i enlighet med Stadsfullmäktiges beslut ang. stat för Öfverstyrelsen har anslaget för samma klinik under hvarterdera af åren 1908 och 1909 utgjort 5,200 kr. För år 1910 blef anslaget höjdt till 6,700 kr. I staten för år 1911 ha Stadsfullmäktige för tvänne försökstandkliniker anslagit 9,825 kr. Öfverstyrelsen har för inseende öfver kliniken utsett bland sina ledamöter en kommitté om tre personer (se nedan).

Stat år 1912. Utgifter: 9,900 kr. (ingå i staten för läkarevården).

Folkskoleöfverstyrelsens tandvårds-kommitté.

Jonsson, J. A., öfverlärare, stadsfullm.; **Lenhardtson**, J. A. M., tandläkare; **von Scheele**, F. A., förste folkskoleinspektör; **Widerström**, Karolina O., med. lic., stadsfullm.

Norra Tandklinik.

Engelbrekts folkskola, Valhallavägen 65, Ö.; allm. 110 29; mottagningstid: 8—11.

Föreståndare

(2,500 kr.; ej å stat).

Lenhardtson, J. A. M.

Assistenten.

(1,500 kr.; ej å stat).

Lundberg, f. Schulzenheim, Nonny; **Stene**, N. S:son.

Dessutom en *städerska*.

Södra Tandklinik.

Katarina norra folkskola, Tjärhofsgatan 15, Sö.; allm. 135 05; mottagningstid: 8—10.

Föreståndare.

(2,000 kr.; ej å stat).

Olivnbaum, C. T.

Dessutom en *städerska*.

Församlingarnas skolor.

Hvarje territoriell församling utgör ett skolområde. Skolan vid Stadens uppfostningsanstalt å Skrubba (jfr sid. 99) tillhör Katarina församlings skolområde och skolan vid den år 1747 grundade Murbeckska inrättningen (numera förlagd till Täby socken i Stockholms län, där undervisning meddelas ett 30-tal barn af vid Stockholms folkskolor anställd lärarinna samt en lärarinna i kvinnlig slöjd) tillhör Maria församlings skolområde.

Hvarje skolområde utgör ett eller flera öfverläraredistrikt. Öfverläraren har närmaste ansvaret för undervisningen vid folkskolan inom sitt distrikt. I de skolor, där öfverläraren icke har sin huvudexpedition, äro för ordningens öfvervakande af folkskoleinspektören på öfverlärarens förslag tillsatta (oafönade) tillsyningslärare. Öfverläraren är alltid lärare vid folkskolorna och förordnas efter skolrådets hörande af Öfverstyrelsen för en tid af högst 5 år. (Enligt lönestaten kan endast manlig lärare vara öfverlärare, men förslag är väckt att bereda tillfälle för lärarinna att söka dylikt förordnande.) Öfverläraren och de vid skolorna i hans distrikt tjänstgörande lärare och lärarinnor utgöra distriktets lärarekollegium, i hvilket öfverläraren är ordförande. Hvarje lärarekollegium utser inom sig ett ombud för hvarje helt eller påbörjad tiotal af ledamöternas antal. Dessa ombud utgöra tillsammans lärarekårens ombuds-församling, som minst en gång hvarje år på kallelse af Öfverstyrelsens ordförande sammanträder med Öfverstyrelsens och skolrådets ledamöter samt folkskoleinspektören för öfverläggning om frågor angående folkskoleväsendet.

Folkskolan i Stockholm omfattar sex årsklasser, hvardera om två terminskurser. Såsom öfverbyggnad på dessa sex årsklasser, hvilka tillsammans utgöra folkskolans lägre afdelning, finnes en högre afdelning, omfattande två årsklasser. Dessutom finnas fortsättnings-skolor och ersättnings-skolor. Fortsättningsskolan är inrättad för lärjungar, som genomgått de för folkskolan fastställda lärokurserna samt icke ännu öfvergå till den högre afdelningen. Ersättnings-skolan afser lärjungar, som på grund af fattigdom hindrats att fullständigt begagna folkskolans undervisning. Lärjungarna i hvarje terminskurs fördelas i parallellafdelningar, hvilka undervisas hvar för sig af särskilda därtill utsedda klasslärare eller klasslärarinnor. Lärjungantalet i hvarje afdelning bör i klasserna 1—2 af folkskolan äfvensom i fortsättnings-skolan och ersättnings-skolan ej öfverstiga trettio samt i folkskolans öfriga

Fö. klasser och dess högre afdelning icke uppgå till mera än fyrtyo. I årsklasserna 1—3 och, då så anses fördelaktigt, äfven i årsklassen 4 af folkskolan bildas blandade afdelningar af gossar och flickor. I öfrigt bildas särskilda goss- och särskilda flickafdelningar; dock må undantagsvis blandade afdelningar anordnas äfven i folkskolans högre klasser och i dess högre afdelning. Vid indelningen iakttages i öfrigt, att afdelningslärare (afdelningslärarinna) i regel behåller samma afdelning klass efter kurs.

Hjälpklasser för psykiskt efterblifna barn inrättades år 1905. I dessa afdelningar, som bestå af högst tolf lärjungar, undervisas företrädesvis barn, som varit i skolan två till sex terminer utan att hafva gjort några märkbara framsteg, undervisningen pågår högst 4 timmar om dagen och till lärarinnor utses sådana som själfva önska komma i fråga och kunna anses lämpliga. För att bereda värd åt barnen äfven efter slutad skolgång har för ett par år sedan stiftats en förening »Hjälpklassernas skyddsförening», som utsänder skolfolkkolonier och har upprättat ett arbetshem (se vidare sid. 185).

Bespinning af fattiga skolbarn på församlingars, donationers och enskildas bekostnad har sedan länge förekommit i folkskolan. Tills år 1909 har den dock i regeln omfattat blott middagsspisning. Tack vare insamlingar och Stadsfullmäktiges beslut att till ändamålet anså 70,000 kr. har numera äfven frukostbespinning kunnat anordnas. Stadsfullmäktige hafva den 14 februari 1910 fastställt bestämmelser ang. bespinningen, enligt hvilka Öfverstyrelsen äger disponera anslaget (jfr sid. 126, 7); bestämmande af hvilka barn, skola komma i åtnjutande af bespinningen sker genom lokala kommittéer för hvarje öfverläraredistrikt bestående af resp. öfverlärare jämte personer utsedda af skolråd, fattigvårdsstyrelse, styrelse för i distriktet ev. befintlig arbetsstuga och lärarekollegiet.

Undervisning i hushögskola började meddelas första gången 1889, då ett försök gjordes i Storkyrkoförsamlingens folkskola i samband med tillagning af mat åt fattiga skolbarn. Följande år gjordes liknande försök i Hedvig Eleonora och Maria församlingar. Utgifterna bekostades af församlingarna och enskilda. Verksamheten utvecklades raskt och flera församlingar inrättade särskilda skolkök. År 1899 utfärdade Öfverstyrelsen ett »reglemente för Stockholms folkskolors skolkök». Till en början anställdes en lärarinna i hvar skolkök, i en del hafva sedermera anstälts tvän biträdande lärarinnor. Lärarinnornas afdning bekostas af Öfverstyrelsen, som emellertid erhåller statsbidrag enl. Kungl. förordn. af den 16 juni 1906. Skolkökens antal är nu nitton. I allmänhet deltaga i undervisningen flickor ur trettonde och fjortonde kurserna, i en del skolor äfven flickor i tolfte och elfte kurserna.

Under 1860-talet anlades tvenne skolträdgårdar för Maria och Katarina församlingars

skolor, dessas verksamhet nedlades emellertid åter på 1870-talet och först 1907 kom åter en skolträdgård till stånd, men då i större skala och mera planmässigt ordnad, och våren 1910 tillkom ytterligare en; den förre, södra trädgården, är belägen vid Stora Blecktornet och den senare, den norra trädgården, vid Solnavägen. Trädgårdarna, som skötas af barnen under lärares ledning, leverera årligen tusentals exemplar af växter för undervisningen i skolorna. Vid sidan af det praktiska arbetet meddelas ungefär en timme i veckan teoretisk undervisning i trädgårdsskötsel.

I samtliga folkskolor, med undantag för Värtans och Djurgårdens, finnas rymliga och väl inredda gymnastiksalar, i hvilka de högre afdelningarna erhålla undervisning en halftimme hvarannan dag; i de sex lägre afdelningarna inskränkas gymnastiköfningarna till sådana enkla rörelser, som kunna försiggå i de vanliga klassrummen. Gymnastiskor tillhandahållas genom Öfverstyrelsens försorg. Öfningarna ledas i allmänhet af vederbörande lärare och lärarinnor. Till hjälp vid gymnastikundervisningen äro emellertid anställda elfva från Gymnastiska centralinstitutet utexaminerade gymnastiklärarinnor. För gossar i folkskolans högre afdelning anordnas under vårterminen från 1 maj och under höstterminen till 1 oktober exercisöfningar tre gånger i veckan, ledda af en bland skolans lärare, hvarjämte under samma tid anordnas skjutöfningar. Vid skolorna äro anställda särskilda lektidare för att ordna barnens friluftlek, materiel för lekarna anskaffas genom Öfverstyrelsens försorg, och lekplatser hafva upplåtits i parker i skilda delar af staden. I de flesta af skolhusen äro inrättade skolbad, och beredas därjämte ett stort antal barn tillfälle till sjöbad och simöfningar i Stockholms stad's sim- och badinrättning.

År 1907 grundlades lärarebibliotek vid de olika folkskolorna. Dessa bibliotek, till hvilka Stadsfullmäktige fr. o. m. år 1910 anslagit 6,700 kr., äro i allmänhet inrymda i de skolhus, där öfverlärarna hafva sina expeditioner, och uppdelade i en referensafdelning med uppslagsböcker för studier på platsen och en låneafdelning för hemlån. För årarnes fortbildning anordnas årligen med Stadsfullmäktiges understöd sammanhängande föreläsningkurser (jfr sid. 181) och utdelas kommunala resestipendier.

Vid skolorna finnas lärjungebibliotek, till hvilka Stadsfullmäktige anslagit 13,500 kr. Deras sammanlagda bokantal uppgick den 31 dec. 1911 till 32,731 band. För de olika bibliotekens bokbestånd den sista dec. 1911 redogöres nedan under de olika skolorna. Genom anordnande under vintern af s. k. »läsaffnar» i skolorna har man beredt barnen tillfälle till mera ostörd läxläsning och på samma gång sökt väcka deras intresse för verkligt bildande läsning.

Instruktioner m. m. Reglemente för Stockholms stads folkskolor den 28 april 1903

och instruktion för öfverlärare den 7 mars 1911. Löne-reglemente ang. lärarepersonalen i läs- och skrivämnen vid Stockholms folkskolor; fastställt af Stadsfullmäktige den 19 och 21 december 1906, med ändring af den 18 maj 1908. Löne-reglemente ang. lärare i öfningsämnen samt i fortsättnings- och ersättningsskolan vid Stockholms folkskolor; fastställt af Stadsfullmäktige den 20 december 1906 med ändring af den 21 december 1911.

Stat år 1912. För folkskolorna: utgifter 2,886,664 kr., inkomster 687,000 kr. (statsbidrag); för folkskolelokalerna: utgifter 752,123 kr., inkomster 10,110 kr.

Aflöningar m. m. I 1911 års löne-reglering ingick icke lärarpersonalen vid folkskolorna, däremot reglerades lönerna för vaktbetjäning vid folkskolelokalerna. Öfverlärare. 13 öfverlärare: förutom aflöning såsom ord. skolelärare tilläggs-lön: 5 öfverlärare 2,200 kr.: 8 öfverlärare 1,200 kr. och fri bostad, hvar och en af dessa 13 dessutom ett älderstillägg å 400 kr.; nuvarande öfverläraren vid skolan vid Värtan åtnjuter ett arfode af 300 kr. samt fri bostad.

Ordinarie lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen. Storkyrkoförsamlingen: 6 lärare, 20 lärarinnor. Klara församling: 8 lärare, 20 lärarinnor. Kungsholms församling: 22 lärare, 92 lärarinnor. Adolf Fredriks församling: 11 lärare, 53 lärarinnor. Gustaf Vasa församling: 7 lärare, 23 lärarinnor. Matteus församling: 9 lärare, 39 lärarinnor. Jakobs församling: 6 lärare, 19 lärarinnor. Johannes församling: 11 lärare, 40 lärarinnor. Engelbreds församling: 13 lärare, 52 lärarinnor. Hedvig Eleonora församling: 4 lärare, 16 lärarinnor. Oscars församling: 6 lärare, 24 lärarinnor. Katarina församling: 30 lärare*, 130 lärarinnor**. Maria församling: 23 lärare, 97 lärarinnor. Dessutom 3 nya lärare- och 12 lärarinnebefattningar som framdeles skola fördelas mellan öfverläraredistriktet. Hvarje lärare 2,200 kr., hvarje lärarinna 1,700 kr. Aflöningen till samtliga dessa 796 ordinarie lärare och lärarinnor (159 lärare och 637 lärarinnor) jämte aflöning till öfverlärarna uppgår sålunda till 1,428,800 kr. Dessutom lämnas tre älderstillägg, hvardera å 400 kr., åt hvarje ordinarie lärare och tre älderstillägg, hvardera å 200 kr., åt hvarje ordinarie lärarinna, tillsammans 365,000 kr.

E. o. lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen: 91,000 kr.

Ordinarie lärare och lärarinnor i öfningsämnen. 25 lärarinnor i kvinnlig slöjd 1,350 kr., 11 lärare i teckning 1,500 kr., 9 lärare i sång 1,500 kr., 11 skolköksföreståndarinnor 1,350 kr. jämte fri kost (150), 4 skolköksföreståndarinnor 1,200 kr. jämte fri kost (150) samt

bostad och ved (150). Lärare och lärarinnor i metall-, trä- och pappslöjd, tillsammans: 77,600 kr. Lärarinnor i gymnastik, tillsammans: 15,200 kr. (däraf till sjukgymnastik 2,000 kr.) Lärare i vapenföring och skjutning, tillsammans: 1,700 kr. Lektidare, tillsammans: 5,650 kr.

E. o. och biträdande lärare och lärarinnor i öfningsämnen. E. o. lärarinnor i kvinnlig slöjd, tillsammans: 10,800 kr. Biträde vid undervisningen i kvinnlig slöjd: 3,500 kr. E. o. lärare i teckning, tillsammans: 4,100 kr. E. o. lärare i sång, tillsammans: 3,200 kr. Biträdande lärarinnor i huslig ekonomi, tillsammans: 14,850 kr.

Lärare i fortsättnings- och ersättningsskolorna: 9,000 kr. Extra undervisning: 12,000 kr. Undervisning i kvinnlig hygien: 600 kr.

Sekreterarne i skolråden aflönas af de olika församlingarna med växlande belopp. Bibliotekarierna aflönas med arvoden i de olika skolorna.

Vaktbetjäning m. m. 18 vaktmästare: aflöning i lönegrupp 4. Ett vaktmästarebiträde: 600 kr. 11 värmeledningsskötare: aflöning i grupp 4. 9 biträden åt värmeledningsskötare: 200—900 kr. 13 baderskor: aflöning i lönegrupp 2. Extra eldarebiträde, arfode 300 kr. 2 portvakter: 150—360 kr.

En vaktmästare uppbär arfode som eldare med 500 kr.; 15 af vaktmästarna uppbära dessutom 50—400 kr. i ersättning för portvaktstjänstgöring och till biträde. En vaktmästare uppbär arfode som portvakt med 150 kr. Två värmeledningsskötare uppbära arvoden som portvakter med 150 kr. hvardera.

Storkyrkoförsamlingens folkskola.

Storkyrkoförsamlingens folkskola räknar vårterminen 1912 inalles 26 undervisningsafdelningar med 685 skolbarn. Skolan är fördelad på två skolbyggnader, den ena vid Svartmangatan 22, *St.*, med 14 klassrum, den andra vid Skärgårdsgatan 6, *St.*, med 10 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1911 1,930 band.

Skolrådets ledamöter.

Stortorget 1, *St.*

Håhl, J. F., pastor primarius, själfskr. ordf.; Berglund, E. K., vice häradshöfding; *Bernström C. A. Fr., boktryckare; Böhme, A. G., prakt. läkare; Hedström, G. E., roteman; *Lund, C. J., skrädderiidkare, stadsfullm.; Malmgren, O. W., grosshandlare, kassör; *Ohlsson, J. E., specierhandlande; *Pettersson, C. Ch. V., apotekare; *Åberg, C. L., sadelmakare.

Sekreterare.

Gyllensvärd, G. V., allm. Stork. 30.

* Dessutom en lärare, med tjänstgöring på Skrubba, aflönad af Fattigvårdsnämnden.

** Dessutom en lärarinna, med tjänstgöring på Skrubba, aflönad af Fattigvårdsnämnden.

Fö.

Öfverlärare.

Jonsson, J. A., stadsfullm., allm. 142 70, träffas å exp. Svartmangatan 22, *St.*, alla undervisningsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndag och torsdag 1—1,30 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen	6
Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen	20
E. o. lärarinnor i läs- och skrifämnen	1
Lärare i öfningsämnen	1
Lärarinnor i öfningsämnen	8

Så lärare och lärarinnor 36

Bibliotekarie.

Bengtsson, C. V.

Vaktmästare (4).

Jansson, V. E.

Dessutom fyra städerskor och en baderska (2).

Klara församlings folkskola.

Klara församlings folkskola räknar vårterminen 1912 inalles 28 undervisningsafdelningar med 767 skolbarn. Skolan är inrymd i nya skolhuset vid Klara Södra Kyrkogata 13 & 15, *C.*, och innehåller 30 klassrum, förutom ett antal rum för speciella skoländamål äfvensom gymnastiksal, badafdelning och skolkök samt bostadslägenhet för öfverlärare, vaktmästare och värmeledningsskötare. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1911 2,119 band.

Skolrådets ledamöter.

Klara östra kyrkogata 8, *C.*

Strandell, K. E. A., kyrkoherde, själfskr. ordf.; **Andersson, B.** John F., ingenjör, kassör; ***Lundstedt, B. W.**, förste bibliotekarie; **Magnusson, A. E.**, byggmästare, stadsfullm.; ***Nyström, C. L. H.**, med. och fil. dr.; **Sundberg, J. G. H.**, regementsläkare; ***Widerström, Karolina O.**, prakt. läkare, stadsfullm.

Sekreterare.

Croneborg, O. U.

Öfverlärare.

Söderberg, J. G., allm. 193 07, träffas å exp. Klara Södra Kyrkogata 13 & 15, *C.*, alla undervisningsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1—1,30 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen	8
Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen	19
E. o. lärarinnor i läs- och skrifämnen	2
Lärarinnor i öfningsämnen	6

Så lärare och lärarinnor 35

Bibliotekarie.

Lindén, A. V.

Vaktmästare (4).

Andersson, K. W.

Dessutom en värmeledningsskötare (4) och en baderska (2).

Kungsholms församlings folkskola.

Kungsholms församlings folkskola räknar vårterminen 1912 inalles 129 undervisningsafdelningar med tillsammans 3,981 skolbarn. Skolan är fördelad på två skolbyggnader, den ena vid Mariebergsgatan 34, *K.*, med 89 klassrum, den andra vid Handverkaregatan 17, *K.*, med 12 klassrum. Dessutom finnas vid Kungsholmsgatan 72, *K.*, två skolkök och en bespisningsanstalt. I fortsättningsskolan är antalet barn 50. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1911 3,150 band.

Skolrådets ledamöter.

Parmmätaregatan 3, *K.*

Larsson, C. V., kyrkoherde, själfskr. ordf.; ***Blomquist, A. K.**, folkskolelärare; ***Davidson, J. A. L.**, förste pastoratsadjunkt; **Ewerlöf, J. Fr.**, fil. dr. f. d. öfverlärare; ***Gudheim, E. R.**, kassör; ***Pettersson, G.**, handlande; **Sidner, Hedvig Ch. M.**, seminarieadjunkt; **Spangenberg, K. G. V.**, distriktsläkare; **Wahlgren, K. E.**, järnarbetare.

Sekreterare.

Lindeberg, C. A., riks. 29 67.

Öfverlärare.

Olsson, J., allm. 193 04, träffas å exp. Mariebergsgatan 34, n. b., *K.*, dagligen 7,30—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1—1,30 e. m. och därtjanta å exp. Handverkaregatan 17, *K.*, allm. 107 06, onsdagar 10,30—11,30 f. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen	22
Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen	90
E. o. lärarinnor å vakanta platser i läs- och skrifämnen	8
E. o. lärare i läs- och skrifämnen	3
E. o. lärarinnor i läs- och skrifämnen	6
Lärare i öfningsämnen	1
Lärarinnor i öfningsämnen	12

Så lärare och lärarinnor 142

Bibliotekarie.

Andersson, Hanna K.

Vaktmästare (4).

Andersson, K. E.

Dessutom en värmeledningsskötare (4), ett vaktmästarebiträde, en eldare, två eldarebiträden, en städerska och två baderskor.

Adolf Fredriks församlings folkskola.

Adolf Fredriks församlings folkskola är uppdelad på två skolhusbyggnader, en vid Tegnérsgatan 44, Va. och en vid Saltmätaregatan 2, Va.

Folkskolhuset vid Tegnérsgatan 44, Va., har 66 klassrum, skolhuset vid Saltmätaregatan 2, Va., 12 klassrum. De två skolhusen räknade våarterminen 1912 inalles 78 undervisningsafdelningar med tillsammans 2,558 skolbarn. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1911 1,961 band.

Adolf Fredriks församlings skolradsledamöter.

Kammakaregatan 30, Va.

Hasselrot, C. R., kyrkoherde, själskr. ordf.; d'Ailly, G. A. H., byrådirektör, stadsfullm.; *Falk, C. Th., läroverksadjunkt; Gagner, H. Marie-Louise Ch., seminarieadjunkt; *Holmkvist, G. H., målarmästare; Lagergren, C. H., grosshandlare; *Nilsson, S., fil. kand., f. d. öfverlärare; Rosenberg, J. O., f. d. professor, vice ordf.; *Svensson, F. L., prakt. läkare.

Sekreterare.

Ljungman, C. J. D., riks. 29 90.

Kassör.

Grönfors, G. B. V.

Öfverlärare.

Sterner, J. L., träffas å exp. Tegnérsgatan 44, Va., allm. 169 14, dagligen 7,45—8,30 f. m., äfvensom måndagar och torsdagar 1—1,30 e. m. samt å exp. Saltmätaregatan 2, Va., allm. 169 16, lördagar 12 middagen.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen	12
Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen	52
E. o. lärare i läs- och skrifämnen	4
E. o. lärarinnor i läs- och skrifämnen	10
Lärare i öfningsämnen	6
Lärarinnor i öfningsämnen	12

S:a lärare och lärarinnor 96

Bibliotekarie.

Locander, Cecilia K.

Vaktmästare (4).

Gustafson, E. G.; Forsling, Gustava.

Dessutom en värmeledningskötare (4), en eldare och en baderska (2).

Gustaf Vasa församlings folkskola.

Gustaf Vasa församlings folkskola, Karlbergsvägen 34, Va., räknar värterminen 1912 33 skolafdelningar med tillsammans 1,028 barn, däraf 5 afdelningar undervisas kl. 2—6 och 1 afdel-

ning är placerad i skolhuset, Valhallavägen 63. I fortsättningsskolan är lärjungeantalet 61 och i ersättningsskolan 22. Hela barnantalet är således 1,111. Skolhuset har 27 klassrum. Den 31 dec. 1911 funnos i skolbiblioteket 2,169 band.

Gustaf Vasa församlings skolradsledamöter.

Västmannagatan 63, Va.

Hallberg, H. E., kyrkoherde, själskr. ordf.; Björklund, Sigrid O. M., lärarinna; *Ceder, A., sekreterare hos Svenska arbetareförbundet, stadsfullm.; Dalström, J. J., öfverlärare; *Francke, Cecilia, folkskolelärarinna; Hellström, T. G., prakt. läkare; *Lundbergh, G. H., grosshandlare, vice ordf.; Norén, G. E., läroverksadjunkt; *Sällström, G. F. W., ingenjör.

Kassör.

Enell, H. G. O., apotekare.

Sekreterare.

Falkenberg, A. C. M., frih., allm. 193 00.

Öfverlärare.

Dalström, J. J., allm. 193 03, träffas å skolans exp., Karlbergsvägen 34, Va., hvarje läsdag 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1—1,30 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen	8
Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen m. m. 24	
E. o. lärare i läs- och skrifämnen	1
E. o. lärarinna i läs- och skrifämnen	1
Lärare i öfningsämnen	5
Lärarinnor i öfningsämnen	7

S:a lärare och lärarinnor 46

Bibliotekarie.

Bergman, Hilma G. K.

Vaktmästare.

Petterson, E. V., allm. 193 03.

Dessutom en värmeledningskötare (4).

Matteus församlings folkskola.

Matteus församlings folkskola räknar värterminen 1912 inalles 49 undervisningsafdelningar med tillsammans 1,637 skolbarn. Skolan är belägen vid Norrtullsgatan 18, Va., och har 49 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1911 2,345 band.

Skolrådets ledamöter.

Dalagatan 78 B, Va.

Löfgren, A., kyrkoherde, själskr. ordf.; *Ahlberg, Anna H., skolföreståndarinna; Ahlberg, K. J.,

Fö. direktör; **Anderberg**, A. W., kamrerare; **Forsell**, J. A. S:son, expeditjonsförare, stadsfullm.; ***Olín**, A. R., direktör, stadsfullm.; ***Sandberg**, H. T., f.d. bokauktionskommisarie, vice ordf.

Sekreterare.

Edman, P. V., alim. Östern. 152.

Öfverlärare.

Carli, E. J., allm. 180 51, träffas å exp. Norrtullsgatan 18 n. b., *Va.*, hvarje lösdag 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1—1,30 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen 9
Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen 37
E. o. lärarinnor i läs- och skrifämnen 4
Lärare i öfningsämnen 1
Lärarinnor i öfningsämnen 6

S:a lärare och lärarinnor 57

Bibliotekarie.

Almin, f. Pettersson, A. Wilhelmina.

Vaktmästare (4).

Ötander, A. M.

Dessutom en *värmeledningsskötare* (4), en *eldare* och en *baderska* (2).

Jakobs och Johannes församlingars folkskola.

Jakobs och Johannes församlingars gemensamma folkskola räknar värterminen 1912 inalles 76 undervisningsafdelningar med tillsammans 2,282 skolbarn. Skolan är fördelad på fyra skolbyggnader, en vid Brunngatan 11, *C.*, med 18 klassrum, en vid Roslagsgatan 65, *Va.*, med 28 klassrum, en vid Ynglingagatan, *Va.*, med 14 klassrum och en vid Skeppsholmen, *C.*, med 1 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1911 2,461 band.

Jakobs församlings folkskola.*Jakobs församlings skolrådsledamöter.*

Jakobsgatan 4, *C.*

Hammarsten, F., kyrkoherde, själfskr. ordf.; **Buhre**, K. B., prakt. läkare; **Hedin**, Clara C. H., fröken; **Lindholm**, Hj. G., pastoratsadjunkt; ***Sjögren**, A., fabrikör; ***Svenson**, A., skräddaremästare; ***Wretman**, J., rådman, vice ordf.

Sekreterare.

Afzelius, A. C. A., Brevik 31.

Öfverlärare.

Edén, L. A., allm. 193 06, träffas å exp. Roslagsgatan 65, n. b., *Va.*, alla dagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1—1,30 e. m. och i skolhuset vid Brunngatan 11, *C.*, allm. 169 15, fredagar kl. 1 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen 6
Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen 19
Lärarinna i öfningsämnen 1

S:a lärare och lärarinnor 26

Johannes församlings folkskola.*Johannes församlings skolrådsledamöter.*

Kämmakaregatan 12, *Va.*

Öhman, K., kyrkoherde, själfskr. ordf.; ***Alfvén**, K. A., prakt. läkare; **Brodin**, J. E., f. d. rektor; ***Edén**, L. A., öfverlärare; **Hjorth**, J. E., disponent, stadsfullm.; ***Steinmetz**, f. Brummer, H. Eugenie, skolföreståndarinnna; **Vigren**, O. R., arbetare.

Sekreterare.

Engellau, I., riks. 24 61.

Öfverlärare.

Edén, L. A., (se Jakobs förs. folkskola).

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen 11
Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen 40
E. o. lärarinna i läs- och skrifämnen 1
Lärarinnor i öfningsämnen 7

S:a lärare och lärarinnor 59

Bibliotekarie.

Jönsson, Maria G.

Vaktmästare (4).

Ek, N. A.; **Strömbäck**, T. G.

Dessutom en *värmeledningsskötare* (4), en *eldare*, tretton *städerskor* och en *baderska* (2).

Engelbrekts församlings folkskolor.

Engelbrekts församling har två folkskolor, se nedan.

Skolrådets ledamöter.

Valhallavägen 41, *Ö.*

Rehn, C. A., v. pastor, själfskr. ordf.; ***Berg**, J. Hj., slöjdinspektör, vice ordf., kassör;

Branzell, A., öfverlärare; ***Corin, A. R.**, öfverdirektör; **Engström, Lilly A.**, f. d. lärarinna; ***Leijon, F. E.**, direktör; **Sundberg, L. G. T.**, prakt. läkare.

Sekreterare.

Norman, C. A. H., allm. 70 98.

Folkskolan vid Valhallavägen.

Engelbrekts församlings folkskola räknar vårterminen 1912 inalles 53 undervisningsafdelningar med 1,454 skolbarn. Skolan är belägen vid Valhallavägen 63, Ö., och har 64 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1911 1,900 band.

Öfverlärare.

Hall, B. R., tjl., tjf. **Sjöqvist, N. G.**, allm. 110 29, träffas å exp. Valhallavägen 63, Ö., alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1—1,30 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen	11
Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen	43
Lärare i öfningsämnen	6
Lärarinnor i öfningsämnen	8

S:a lärare och lärarinnor 68

Bibliotekarie.

Bergström, Anna.

Vaktmästare (4).

Hagberg, A. S.

Dessutom en värmeledningsskötare (4), en eldare, en portvakt och en baderska (2).

Folkskolan vid Värtan.

Folkskolan vid Värtan räknar vårterminen 1912 inalles 11 undervisningsafdelningar med 324 skolbarn. Skolan är belägen i Hjorthagen och har 8 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1911 692 band.

Öfverlärare.

Branzell, A., allm. 68 13, träffas å exp. alla läsdagar 7,45—8 f. m. samt dessutom måndagar och torsdagar 1—1,30 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen	2
Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen	8
E. o. lärarinnor i läs- och skrifämnen	2
Lärare i öfningsämnen	2
Lärarinnor i öfningsämnen	4

S:a lärare och lärarinnor 18

Bibliotekarie.

Branzell, A.

Vaktmästare.

Åström, P.

Hedvig Eleonora och Oscars församlingars folkskolor. Fö.

Hedvig Eleonora och Oscars församlingar hafva tillsvidare en gemensam folkskola. Denna skola är uppdelad på tre skolbyggnader, den ena vid Linnégatan 54, Ö.Dj., som ligger inom Oscars församling, den andra vid Linnégatan 37, Ö., som ligger inom Hedvig Eleonora församling och den tredje å Djurgården.

Folkskolehuset vid Linnégatan 54, Ö.Dj., och folkskolehuset vid Linnégatan 37, Ö., samt folkskolehuset å Djurgården räknas vårterminen 1911 inalles 53 undervisningsafdelningar, af hvilka en »hjälpklass» undervisas i Engelbrekts skolhus, med tillsammans 1,514 skolbarn. Skolhuset vid Linnégatan 54, Ö.Dj., har 32 klassrum; skolhuset vid Linnégatan 37, Ö., har 13 klassrum och Djurgårdens skolhus 8 klassrum. Hedvig Eleonora och Oscars förs. skolbibliotek omfattade den 31 dec. 1911 1,838 band.

Djurgårdens folkskola tillhör Oscars församling.

Hedvig Eleonora församlings folkskola.

Hedvig Eleonora församlings skolradsledamöter.

Jungfrugatan 7 B, Ö.

Källander, A. J., kyrkoherde, själfskr. ordf.; **Bergström, J. A.**, kamrerare, kassör; **Kjerrulf, G.**, medicinalråd, stadsfullm.; ***Lagerstedt, N. G. W.**, läroverksråd; **Nordgren, R. E.**, prakt. läkare; ***Schultén, O. W.**, grosshandlare; en vakant.

Sekreterare.

Tottie, G. W., allm. Östern. 19 37.

Öfverlärare.

Blomqvist, A., allm. 192 98, träffas å exp. Linnégatan 54, Ö.Dj., alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt därjämte måndag och torsdag 1—1,30 e. m. samt i Djurgårdens folkskola fredag 12,45—1,15 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen	4
Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen	16
E. o. lärarinna i läs- och skrifämnen	1
Lärare i öfningsämnen	1
Lärarinnor i öfningsämnen	5

S:a lärare och lärarinnor 27

Oscars församlings folkskola.

Oscars församlings skolradsledamöter.

Fredrikshofsgatan 3, Ö.Dj.

Fries, S. A. kyrkoherde, stadsfullm., själfskr. ordf.; **Berghman, I.**, grosshandlare, kassa-

Fö.

förvaltare; *Blomqvist, A., öfverlärare; *Görranson, J. F., byggmästare; *Huldt, Hilda Ch., lärarinna; Stendahl, S., grosshandlare, stadsfullm.; Wennerholm, O. T. H., auditör, vice ordf.

Sekreterare.

Törnell, E. R.; riks. Östern. 68; allm. Östern. 839.

Öfverlärare.

Blomqvist, A., (se Hedvig Eleonora förs:s folkskola).

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen 6
Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen 24
E. o. lärarinnor i läs- och skrifämnen 2
Lärare i öfningsämnen 4
Lärarinnor i öfningsämnen 8

S:a lärare och lärarinnor 44

Bibliotekarie.

Hellberg, Augusta K.; Hansson, Betty (Djurgårdens folkskola).

Vaktmästare (4).

Westrén, S. J. E. (Linnégatan 54).

Dessutom en värmelednings-skötare (4), en *eldare* och en *baderska* (2).

Katarina församlings folkskolor.

Katarina församling har tre folkskolor, se nedan.

Skolrådets ledamöter.

Högbergsgatan 15, Sö.

Landquist, C. A. E., kyrkoherde, själfskr. ordf.; *Bergström, A. W., arkitekt; Brate, E., lektor, vice ordf.; Djurling, E. W., grosshandlare; Klefbeck, E. A., komminister, stadsfullm.; *Liljebäck, E. S., tapetserare; *Lindfeldt, Maria M. E., fröken, kassör; *Lundahl, Fr., apotekare; Sundell, C., prakt. läkare; *Thunell, J. W., byggmästare; Wester, A., sjukkassetjänsteman, stadsfullm.

Sekreterare.

Looström, A. H., allm. 3205.

Katarina norra folkskola.

Katarina församlings norra folkskola räknar vårterminen 1912 inalles 38 undervisningsafdelningar med 1,268 skolbarn. Skolan är belägen Tjärhofsgatan 15 & 17, Sö., och har 38 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1911 2,052 band.

Öfverlärare.

Persson, P. Er., allm. 135 05, träffas å exp., Tjärhofsgatan 15, Sö., alla dagar 7,45—8,30 f. m. samt måndag och torsdag 1—1,30 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen 7
Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen 27
E. o. lärarinnor i läs- och skrifämnen 5
Lärarinnor i öfningsämnen 7

S:a lärare och lärarinnor 46

Bibliotekarie.

Lilja, Maria E.

Vaktmästare (4).

Edling, A. J.

Dessutom en portvakt, en värmelednings-skötare (4), en *baderska* (2) och en portvakt.

Katarina södra folkskola.

Katarina södra folkskola räknar vårterminen 1912 inalles 63 undervisningsafdelningar med tillsammans 1,995 skolbarn och är belägen vid Värmdögatan 2, Sö. Skolan är fördelad på två skolbyggnader, gamla skolhuset med 16 klassrum och nya skolhuset med 47 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1911 3,865 band.

Öfverlärare.

Bergh, A., allm. 302 09, träffas å exp., Värmdögatan 2, Sö., Nya skolhuset, dagligen 7,45—8,30 f. m. samt måndag och torsdag 1—1,30 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen 10
Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen 45
E. o. lärare i läs- och skrifämnen 2
E. o. lärarinnor i läs- och skrifämnen 7
Lärare i öfningsämnen 1
Lärarinnor i öfningsämnen 8

S:a lärare och lärarinnor 73

Bibliotekarie.

Andersson, K. Augusta.

Vaktmästare (4).

Erikson, F. V.; Dahlberg, E. R.

Dessutom en värmelednings-skötare (4), en *eldare* och en *baderska* (2).

Sofiaskolan.

Skolan, som är belägen Skånegatan 117, Sö., räknar vårterminen 1912 inalles 69 undervisningsafdelningar med tillsammans 2,186 barn och innehåller 71 klassrum. Skolbiblioteket omfattar 1,876 band.

Öfverlärare.

Wihlander, A. G. allm. 313 38, träffas å exp., Skånegatan 117, Sö., alla lördagar 7,45—8,30 f. m. samt måndag och torsdag 1—1,30 e. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen	11
Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen	52
E. o. lärare i läs- och skrifämnen	2
E. o. lärarinnor i läs- och skrifämnen	5
Lärare i öfningsämnen	1
Lärarinnor i öfningsämnen	8

S:a lärare och lärarinnor 79

Bibliotekarie.

Ideström, O. S.

Vaktmästare (4).

Frisk, A. R.

Dessutom en värmeledningsskötare (4),
en eldare och en baderska (2).*Maria församlings folkskola.*

Maria församlings folkskola räknar vårterminen 1912 inalles 128 undervisningsafdelningar med tillsammans 4,088 skolbarn. Skolan är fördelad på tre skolbyggnader, en vid Ringvägen, Sö., med 62 klassrum, de båda öfriga, vid Timmermansgatan 28, Sö., med 26 klassrum. Dessutom finnes på senare platsen en särskild mindre byggnad med slöjdsal och skolkök med matrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1911 4,373 band.

Skolrådets ledamöter.

S:t Paulsgatan 10, Sö.

Eklund, K. A., kyrkoherde, själfskr. ordf.; ***Andersson, A. N.**, byggmästare, vice ordf., kassör; ***Berg, f.** Bligh, Helen E., änkefru; ***Boije af Gennäs, S. J. A.**, rektor, stadsfullm.; **Broman, H. V.**, syssloman; **Lidman, C.**, öfverlärare; ***Nilson, S. J.**, utn. kyrkoherde; **Nylin, E. W. A.**, prakt. läkare; **Rosengrön, C. O. L.**, grosshandlare.

Sekreterare.

Masreliez, K. V.; riks. 96 69.

Öfverlärare.

Lidman, C., allm. 302 10, träffas å exp. vid Ringvägen, Sö., alla dagar 7,45—8,30 f. m. samt måndag och torsdag 1—1,30 e. m. och å exp. vid Timmermansgatan 28, Sö., allm. 135 06, onsdag 10,30—11 f. m.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrifämnen	23
Ord. lärarinnor i läs- och skrifämnen	95
E. o. lärare i läs- och skrifämnen	2
E. o. lärarinnor i läs- och skrifämnen	10
Lärarinnor i öfningsämnen	16

S:a lärare och lärarinnor 146

Bibliotekarie.

Stålfelt, P. E.

Vaktmästare.

Sävelin, P. J.; Regnström, C. A.

Dessutom en värmeledningsskötare (4),
en eldare och en baderska (2).*Praktiska yrkesskolor.**Repslagaregatan 24, Sö.*

I en i februari 1900 till Stadsfullmäktige ingifven skrivelse hemställde »Stockholms arbetareförening», att Stadsfullmäktige måtte befordra inrättande af yrkesskolor af olika slag. Denna framställning blef afslagen vid sammanträde i december samma år. Redan vid samma sammanträde väcktes emellertid af dåvarande folkskoleinspektören motion om frågans utredande genom en kommitté, hvilket också den 4 mars 1901 blef fullmäktiges beslut. Kommittén afgaf sitt betänkande den 23 februari 1906. Detta betänkande jämte en del framställningar om understöd för upprättande af kvinnliga yrkesskolor remitterades till Drätselnämndens I. afdelning, som efter att ha inhämtat en del yttranden afgaf utlåtande den 9 nov. 1909. Detta utlåtande remitterades tillsammans med kommittébetänkandet till Folkskoleöfverstyrelsen, som den 18 maj 1911 afgaf sitt yttrande. Öfverstyrelsen auslöf sig däri till af förste folkskoleinspektören F. von Schéele¹⁾ den 1 april 1911 afgifvet förslag till lösning af yrkesskolefrågan, som i mycket afvek från kommittéradets och som begagnat organisationen af yrkesskolorna i München som förebild.

Detta förslag följdes i allt väsentligt i Stadsfullmäktiges beslut den 11 december 1911, enligt hvilket yrkesskolor komma att upprättas fr. o. m. hösten 1912 i egendomen Repslagaregatan 24. Till en början skola inrättas en mekanisk verkstadsskola, en snickareskola och en sömmerskeskola. De båda förstnämnda skolorna skola förestås af en yrkesutbildad föreståndare och sömmerskeskolan af en yrkesbildad föreståndarinna.

För ändamålet har anslagits dels till reparation af lokalerna Repslagaregatan 24 80,200 kr. dels för yrkesskolornas verksamhet för år 1912 högst 25,000 kr.

Barnavårdsnämnden.

Fredsgatan 9, C.; riks. 69 52; allm. 46 14; expeditionstid: 10—12 samt 1—3; lördagar och helgdagsaftnar samt under juli och augusti 10—2.

Enligt lagen den 13 juni 1902 angående uppfostran åt vanartade och i sedligt afseende

¹⁾ Se härom närmare: *Fr. von Schéele*. Folkuppfostran och yrkesskolor. Sthlm 1911.

Fö. försummade barn skall i hvarje skoldistrikt finnas en barnavårdsnämnd, hvilken det åligger att taga vård om dylika barn, som vistas inom distriktet. I Stockholm är Folkskoleöverstyrelsen barnavårdsnämnd, men har densamma med få undantag uppdragit beslutanderätten i biträde ärenden åt en särskild nämnd (barnavårdsnämnden i inskränkt bemärkelse). Barnavårdsnämnden utses årligen för de sju distrikt, hvari Staden delats, till sitt biträde kretsombud, antingen bland sina egna ledamöter eller och bland andra män eller kvinnor, hvilka nitälska för ungdomens uppfostran. Kretsombuden samt folkskoleinspektören äga att närvara vid Barnavårdsnämndens sammanträden och ett deltaga i öfverläggningarna, men ej i beslut. Barnavårdsnämndens ledamöter och kretsombud böra hafva uppmärksamhet därför, att barn ej må blifva försummade i sedligt afseende eller vanart, samt, om sådant förekommer, därom göra anmälan hos Nämnden. Sådant anmälan må ock göras af någon Statens eller kommunal myndighet eller ock af ämbets- eller tjänsteman, hvilken i denna sin egenskap erhållit kännedom om förhållanden, som föranleda till anmälan. Finner Barnavårdsnämnden anmält barn vara i sedligt afseende försummadt, skall Nämnden tilldela dem, hvilka det åligger att hafva vård om barnet, en allvarlig förmaning att bättre uppfylla sina uppfostringsplikter. Visar barnet vanart, skall Nämnden tilldela det en allvarlig varning och, om sådant anses gagneligt, jämväl föreskrifva, att barnet skall inom viss tid och i ojäfviga vittnens närvaro tilldelas lämplig åga. Då Barnavårdsnämnden beslutat någon af dessa åtgärder, skall densamma jämväl uppdraga åt viss person att med uppmärksamhet följa barnets lefnadsförhållanden och öfvervaka dess uppförande. För att denna uppsikt må blifva effektiv och Barnavårdsnämnden i hvarje fall skall äga tillgång på lämpliga personer för detta uppdrags utförande, har densamma bland lärarepersonalen vid Stadens folkskolor antagit 26 s. k. *tillsyningsmän* för densammans utöfvande. Nämnden äger att i vissa fall skilja barnet från hemmet att för vård och uppfostran till annan öfverlämnas. När barnet hunnit den äldre och nått den stadga, att det anses kunna i tjänst eller yrke anställas, skall Nämnden söka bereda barnet lämplig anställning och tillse, att det erhåller nödig utrustning. Utöfver det kalenderår, under hvilket barnet fyller sexton år, bör godtgörelse för dess vård och uppfostran i enskildt hem eller barnhem icke utfästas af Nämnden. För godtgörelse, som utfästas i strid häremot, äger rätt till ersättning icke rum. Barnavårdsnämnden bör öfvervaka de barns uppförande och uppfostran, som till enskildt hem eller barnhem af Nämnden öfverlämnats. Angående inspektion af barnhem och skyddshem förordnar Konungen. Kostnaderna för sådan inspektion bestridas af statsmedel. Barnavårdsnämnden i Stockholm har för tillgodoseende

af barnavården inrättat trenne barnhem (se nedan).

Lag. Lag angående uppfostran åt vanartade och i sedligt afseende försummade barn den 13 juni 1902.

Stat år 1912. Utgifter: 151,403 kr.; inkomster: 39,000 kr.

Barnavårdsnämndens ledamöter.

Se ofvan sid. 127.

Sekreterare

(2,500 kr.; ej å stat).

von Friesen, F. Hj., träffas tisdag och fredag 10,30—11,30.

Förste kontorsskrifvare (7).

Brunius, Elin A.

Andre kontorsskrifvare (5).

Brunius, Anna S.

Tillsyningsmän

(5 kr. i kvartal för hvarje under deras uppsikt stående hem).

Till antalet 26.

Barnavårdsnämndens kretsombud.

(50 kr.; dessutom 10 kr. för hvarje undersökning).

Storkyrkoförsamlingen och Klara församling.

Brandel, R. A., fil. d.r. komminister, Prästgatan 18, *St.*, allm. 139 50.

Kungsholms församling.

Davidson, J. A. L., förste pastoratsadjunkt, Parmmätaregatan 3, *K.*, allm. Kungsh. 1 82.

Adolf Fredriks, Gustaf Vasa och Matteus församlingar.

Dahlbäck, f. Magnusson, Selma H.; Rörstrands-gatan 58, *Va.*, allm. Vasa 9 55; (Åkers-Runö, riks. Åkersberg 15).

Jakobs och Johannes församlingar.

Wassberg, A., folkskolelärare, stadsfullm., Roslagsgatan 75, *Va.*, allm. 164 45.

Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar.

Rehn, C. A., pastoratsadjunkt, Hjorthagens prästgård, allm. 90 05.

Katarina församling.

Klefbeck, E. A., komminister, stadsfullm., Högbergsgatan 15, *Sö.*, allm. 301 26.

Maria församling.

Lindeberg, E. W., pastoratsadjunkt, Hornsgatan
116, *Sö.*, allm. Söder 754.

**Barnavårdsnämndens barnhem
n:o 1.**

*Roslagsgatan 75 (Bellevue), Va.; riks.
68 87; allm. 203 58.*

Detta barnhem, som öppnades den 19 februari 1904, är afsedt för icke varnartade flickor och mindre gossar och har 23 platser.

Föreståndarinna (4).

Carlson, E.

Läkare

(500 kr.; ej å stat).

Sebardt, C.

Vaktmästare (4).

Söhr, O.

Dessutom en *första sköterska* (2), en *andra sköterska* (1) samt tre *tjänarinnor*.

**Barnavårdsnämndens barnhem
n:o 2.**

*Södermannagatan 47 (Lilla Blecktornet)
Sö.; riks. 92 54; allm. 305 34.*

Detta barnhem, som öppnades den 5 september år 1904, är afsedt för äldre gossar och har 26 platser.

Föreståndare.

(Lön som folkskollärare; dessutom 500 kr.).

Dalborg, M.

Läkare

(300 kr.; ej å stat).

Klingberg, A. F.

Husmoder

(400 kr.; ej å stat).

Dalborg, K. P.

Vaktmästare (4).

Mattsson, K. E.

Dessutom två *tjänarinnor*.

**Barnavårdsnämndens barnhem
n:o 3.**

*Södermannagatan 55 A (St. Blecktornet)
Sö.; allm. 302 08.*

Detta barnhem, som öppnades år 1906, är afsedt att vara provisoriskt skyddshem för flickor och har 20 platser.

Föreståndarinna.

(Lön som folkskolelärarinna; dessutom 200 kr.).

Lundgren, A.

Läkare

(200 kr.; ej å stat).

Nilsson, Ada K.

Vaktmästare

(1,200 kr.; ej å stat).

Holmqvist, S. M. J.

Dessutom en *slöjdlärarinna* (3) samt två *tjänarinnor*.

Af.

Stockholms stads arbetsförmedling.

Arbetsförmedlingen.

Hufvudkontoret: Regeringsgatan 113, C.; manliga afdelningen riks. 42 15, allm. 42 15 och 14 46; kvinnliga afdelningen riks. 40 47, allm. 40 47 och 14 47; expeditionstid: 9—4; lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Filialkontoret: Högbergsgatan 37, Sö.; manliga afdelningen riks. och allm. 34 83, kvinnliga afdelningen riks. och allm. 30 74; expeditionstid: 9—4; lördagar och helgdagsaftnar 9—2.

Åren 1732—35 fanns i Stockholm en offentlig arbetsförmedlingsanstalt, det af Kungl. Maj:t privilegierade Adresskontoret och var all privat platsanskaffning under denna tid förbjuden.

Frågan om en Kommunens arbetsförmedlingsanstalt framfördes år 1901 dels i en af föreningen »Studenter och arbetare» till Stadsfullmäktige aflåten skrifvelse, hvori hemställdes om utredning i saken, dels i en hos Fullmäktige samma år väckt motion i ärendet. Den 14 mars 1902 tillsattes en kommitté på fem personer för frågans utredande, hvarefter den förekom till afgörande vid Stadsfullmäktiges sammanträden den 1 och 6 dec. 1904, hvarvid i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de särskilda kommittéernas förslag beslut fattades om upprättandet af Stockholms stads arbetsförmedling, som den 22 sept. 1905 trädde i verksamhet.

Den 21 december 1910 beslöto Stadsfullmäktige att inrätta ett filialkontor å Södermalm, direkt sorterande under hufvudkontoret, hvars föreståndare således skall öfvervaka arbetet vid filialkontoret. Kontoret öppnades den 2 maj 1911.

Arbetsförmedlingen som står under kontroll af Staten genom dess arbetsförmedlingsinspektör, har till uppgift att till arbetsgifvares och arbetares tjänst förmedla allt slags arbete. Anstalten afser sålunda att förmedla anställning, bland annat, af: yrkesarbetare och läringar inom industri och handverk, byggnads-, transport-, jordbruks- och grofarbetare, tjänstefolk, handels- och kontorspersonal. Arbetsförmedlingen omfattar såväl män som kvinnor.

Anstaltens angelägenheter handhafvas af en styrelse, som väljes af Stadsfullmäktige och består af en ordförande med en suppleant samt tio ledamöter med sex suppleanter. Af Styrelsens ledamöter och suppleanter skola fem ledamöter samt tre suppleanter, däraf resp. en kvinna, vara arbetsgifvare och fem ledamöter samt tre suppleanter, däraf likaledes resp. en kvinna, vara

arbetare. Ordföranden och ledamöterna äfvensom suppleanterna väljas för två år i sänder.

All arbetsförmedling sker afgiftsfritt. Arbetsgifvare, ej tillhörande Stockholms kommun, hvilka anlita Anstalten, skola dock ersätta däraf föranledda direkta kostnader. Arbetsförmedlingen fortgår oberoende af arbetsinställelser (strejker eller lockouter). Anstalten upprättar i hvarje månad en statistisk rapport öfver sin verksamhet under den föregående månaden. Månadsrapporterna sammanfattas vid årets slut i Anstaltens årsredogörelse. Hvarje vecka utarbetas en vakanslista, som dels utväxlas med andra arbetsförmedlingsanstalters dels insändas till Kommerskollegium, där de inarbetas i den s. k. »riksvakanslistan».

I anslutning till ett af särskilda kommittéerade den 15 februari 1907 afgifvet betänkande ang. kommunal arbetsförmedling för folkskolebarn, hvori föreslagits samverkan mellan Stadens folkskolor och Arbetsförmedlingen i nämnda syfte har sådan förmedling anordnats.

I slutet af år 1910 upptogs en ny gren af arbetet nämligen förmedling af platser för barnsköterskor, utbildade vid Stockholms privata förlossningshem och Sällskapet barnavård, som förut själfva förmedlat platser för sina elever öfver hela landet.

Instruktion. Stadsfullmäktiges instruktion för Styrelsen för Stockholms stads arbetsförmedling, af Kungl. Maj:t fastställd den 27 jan. 1905 med ändring den 3 nov. samma år; Styrelsens arbetsordning för Arbetsförmedlingen den 31 juli 1905.

Stat år 1912. Utgifter: 53,400 kr., däraf 12,700 kr. för Filialkontoret.

Utom dessa af Staden beviljade medel, erhåller Arbetsförmedlingen understöd af Staten för vissa sina kostnader — postporto, abonnemang å rikstelefon, telegram och interurbana telefonsamtal, tryckning af formulär och blanketter etc. —, hvilket anslag för år 1910 (det senaste år för hvilket detsamma hittills beviljats) uppgick till 2,559 kr. 36 öre.

Styrelsens ledamöter.

Ordförande.

*Cederborg, A., rådman, stadsfullm.

Ordförandens suppleant.

*Rundquist, C. A., rådman.

Arbetsgifvarerepresentanter.

- Bergin, J. Wilhelmina, innehafvarinna af spegel-fabrik.
 *Cederlund, E. H., målaremästare.
 *Hjorth, J. E., disponent, stadsfullm.
 Nyström, J. F., skräddaremästare.
 Wällgren, E. Fr., ingenjör.

Arbetarerepresentanter.

- *Friberg, P., målare.
 Jägerstedt, Alina, tobaksarbeterska.
 Olsson, N. P., verkmästare, stadsfullm.
 Sparring, A. P., järmarbetare, kassör.
 *Söderström, G. A. E., typograf.

Suppleanter.

- *Andersson, F., fabrikör.
 Grafström, f. Boklund, Tyra, fru.
 Hagström, J. F., vinhandlare.
 *Persson, C. O., snickare.
 Ekström, Lilly A. V., bokbinderiarbeterska.
 Hagman, O. E., måleriarbetare, kassör.

Protokollsförare och sekreterare
(500 kr.; ej å stat).

Eliæson, Å.

Hufvudkontoret.*Föreståndare* (12).

Grufman, S.; riks. 42 97, allm. 70 20.

Manliga afdelningen.*Förste assistent* (10).

Ödman, B. O.

Andre assistenter (9).

Schön, A. F.; Olsson, B. F.

Kvinnliga afdelningen.*Första assistent* (9).

Wagner, f. Arnoldson, E. H.

Andra assistent (8).

Hagman, f. de Brun, G. C.

Förste vaktmästare (6).

Sabel, K. G.

Andre vaktmästare (4).

Ericsson, C. F. tf.

Dessutom i mån af behof *expeditions- och skrifbiträden* samt *vaktmästarebiträde* (1).**Filialkontoret.***Föreståndare.*

Se ofvan under Hufvudkontoret.

Manliga afdelningen.*Assistent*

(3,000 kr.; ej å stat).

Svenson, H. E.

Kvinnliga afdelningen.*Assistent*

(2,400 kr.; ej å stat).

Lindquist, f. Rydell, Elin M.

Vaktmästare

(1,400 kr.; ej å stat).

Hellman, J. A.

Af.

Sk.

Stockholms stads statistiska kontor.

Statistiska kontoret.

*Handverkaregatan 1, n. b. o. 2 tr., K.;
telefoner, se nedan; Kontorstid: 9—4;
expeditionstid: 9—2.*

Hufvudstadens kommunala statistik går tillbaka till år 1868, då Stadsfullmäktiges beredningsutskott började utgifva »Berättelse angående Stockholms kommunalförvaltning», hvilken berättelse försågs med omfattande statistiska bilagor. Den första årgången (som utkom år 1870) innehöll dessutom i många fall återblickar för den sista femårsperioden, hvidan rätt fullständiga uppgifter finnas sedan år 1864 och i vissa fall från ännu äldre år. Jämsides med Kommunalberättelsens statistiska afdelning började sedan vissa nämnder och styrelser utgifva specialpublikationer med delvis statistiskt innehåll. Dessa återfinnas dels i Bihang till Beredningsutskottets utlåtanden och memorial, dels såsom särpublikationer, bland hvilka sistnämnda märkas de mera omfattande af Hälsovårdsnämnden och Fattigvårdsnämnden utgifna berättelserna.

Försök till centralisation af den kommunala statistiken för enhetlighets och jämförbarhets vinnande vid behandlingen af det allt mer växande statistiska materialet framkommo, men ledde ej till något resultat förrän år 1905, då Stadsfullmäktige d. 20 mars beslöt inrättandet af en särskild kommunalstatistisk anstalt, benämnd Stockholms stads statistiska kontor, som trädde i verksamhet i augusti månad samma år.

Kontorets allmänna uppgift är att samla och vetenskapligt bearbeta samt offentliggöra uppgifter till belysande af Stockholms stads kommunala lif, dess förvaltning, sociala och ekonomiska förhållanden. Kontoret åligger numera i sådant afseende att rörande Staden publicera (delvis i samverkan med andra institutioner): en statistisk årsbok, en berättelse angående Stockholms kommunalförvaltning, en statistisk månadskrift, en veckoöfersikt af den sanitära statistiken samt den årliga sanitära statistiken, fattigvårdsstatistik, brand- och ambulansstatistik, arbetsförmedlingsstatistik, handels- och sjöfartsstatistik, fabriks- och handverksstatistik, renhållningsstatistik, valstatistik, allmänna bostadsräkningar (hvert femte år) samt vissa specialundersökningar; senast avslutade af dessa sistnämnda äro Arbetslöshetsräkningen i Stockholm den 31 januari 1910, Undersökning rörande lefnadskostnaderna i Stockholm åren 1907—1908, Insamlingen af primäruppgifter i Stockholm för K. Ålderdomsförsäkringskommitténs

räkning samt Utredning angående beräkning af fattigvårdskostnader i Stockholm. Kontoret publicerar äfven arbeten af icke statistiskt innehåll såsom en årlig kommunalkalender (angående Stadens förvaltning, befattningshafvare m. m.), en löpande kommunal författningssamling samt en kommunal författningshandbok. Dessa Kontorets publikationer äro inrangerade i serierna »Stockholms stads statistik» samt »Kommunala handböcker». Utom dessa serier har Kontoret utgivit vissa publikationer af special karaktär, bland hvilka märkes minnesboken »Stockholm. Quelques données statistiques», hvars första upplaga publicerades med anledning af det franska parlamentariska besöket sommaren 1909 (en tysk upplaga utgafs sommaren 1910 vid det tyska pressbesöket). (Ang. Kontorets publikationer jfr för öfrigt publikationsförteckning å sista sidan.) — Dessutom åligger det Kontoret att med uppmärksamhet följa öfriga statistiska redogörelser, som af kommunala myndigheter afgifvas, och beträffande dessa redogörelser göra de framställningar, hvartill Kontoret kan finna anledning; jfr utföra särskilda statistiska undersökningar, som af Stadsfullmäktige m. fl. påkallas; att noggrant följa kommunalstatistikens utveckling äfven å andra orter samt söka för Stockholms stads statistik tillgodogöra härigenom vunnen erfarenhet; att genom tillhandahållande af Kontorets publikationer i utbyte mot andra statistiska anstalters enahanda redogörelser tillförsäkra Kontoret tillgång till statistisk litteratur; att i öfrigt utföra det inom Kontorets verksamhetsområde fallande arbete, som åt Kontoret i vederbörlig ordning uppdrages.

Kontoret äger att omedelbart hänvända sig till vederbörande myndigheter och institutioner samt har rätt att af Stadens kommunala myndigheter och befattningshafvare utan dröjsmål erhålla uppgifter rörande den förvaltning, som må vara åf dessa anförtrödd.

Kontoret lyder under en för 1 år i sänder utsedd och direkt under Stadsfullmäktige sorterande styrelse, bestående af 7 ledamöter, af hvilka Stadsfullmäktiges beredningsutskott utser 3, Drätselnämnden 2 samt Hälsovårdsnämnden och Fattigvårdsnämnden hvar för sig 1 ledamot. Styrelsen utser årligen inom sig ordförande och v. ordförande. Kontoret, hvars chef är en af styrelsen antagen direktör, arbetar f. n. på 6 afdelningar (se nedan), hvar och en med en förste aktuarie eller aktuarie som afdelningsföreståndare (jfr dock nedan under Direktören).

Instruktion. Stadsfullmäktiges reglemente för Stockholms stads statistiska kontor den 20 mars 1905.

Stat år 1912. Utgifter: 136,642 kr. Inkomster: 500 kr.

Styrelsens ledamöter.

Ordförande.

Palme, S. Th., direktör, stadsfullm. (såsom led. vald af Drätseln.).

V. ordförande.

Warburg, K. J., professor, stadsfullm. (såsom led. vald af Beredningsutsk.).

Öfriga ledamöter.

Barthelson, C. G., stadsfullm:s sekreterare (vald af Beredningsutsk.).

Elmquist, G. H., byråchef (vald af Beredningsutsk.).

Lagercrantz, A. E. W., v. häradshöfd., stadsfullm. (vald af Hälsovårdsn.).

Söderberg, J. E., förste aktuarie (vald af Drätseln.).

Wassberg, A., folkskolelärare, stadsfullm. (vald af Fattigvårdsn.).

Protokollsförare.

(300 kr.; ej å stat.)

Asproth, J. K. (Se nedan.)

Direktör (16)

Guinhard, A. J. J.; mottagningstid: 9—10; riks. 130 35; allm. 93 48. (Direktören förestår tillsvidare Afdelningen för Statistisk årsbok, Statistisk månadsskrift, handels- och sjöfartsstatistik samt fabriks- och handelsstatistik.)

Förste aktuarie (14).

Leijonhufvud, S. S., frih., bibliotekarie (Afdelningar för statistiska upplysningar, biblioteket samt utdelning af publikationer); allm. 93 49; personligen riks. 99 34, 130 37, kl. 9—4.)

Aktuarier (12).

Sk.

Asproth, J. K., registrator och kassör; (Afdelningen för fattigvårds-, arbetsförmedlings-, brand- och ambulansstatistik, allm. 90 47; personligen riks. 99 34, 130 37, kl. 9—4.)

Själänder, V., (Afdelningen för bostadsstatistik valstatistik samt specialundersökningar, allm. 93 49; personligen riks. 99 34, 130 37, kl. 9—4.)

Karlson, G. H., (Afdelningen för kommunala handböcker — Kommunalkalender, Kommunal författningssamling, Kommunal författningshandbok — och Berättelse ang. Stockholms kommunalförvaltning, allm. 90 47; personligen riks. 99 34, 130 37, kl. 9—12, 1—5.)

Moosberg, R. W. (Afdelningen för hälsovårdsstatistik, renhållningsstatistik och utländska minnesböcker, allm. 90 46; personligen riks. 99 34, 130 37, kl. 9—4.)

E. o. amanuenser

(1,800—2,400 kr.; ej å stat.)

Jedin, C. V. N.; **Liedstrand, K. E. L.**; **Alfheim, C. R.**; **Larsson, G. A.**

Assistenter (7).

Ekdahl, A. K. (Stina); **Ohlson, Helfrid I. A.**; **Carlsson, Ester F.**; **Gustafson, Anna Th.**; **Berwald, Alfhild M.**; **Larsson, E. Brita.**

Biträden (5).

Broman, Karin; **Lundbom, Elsa**; **Falk, J. E.** (Hanna) **S:son**; **Kuylentjerna, f. Schröder, Esther M.**; **Sundström, Klara S.**; **Nilsson, f. Medin, Karin E.**

Vaktmästare (4).

Pettersson, L. E. O.

Dessutom ett växlande antal *tillfälliga extra tjänstemän* och *biträden* (med timaflöning).

Tn.

Stockholms stads triangelmättningsnämnd.

Triangelmättningsnämnden.

Skeppsbron 46, 'St.; riks. 113 84; allm. 142 39; expeditionstid: 11—1.

Triangelmättningsnämnden har till uppgift att i enlighet med Stadsfullmäktiges beslut den 18 juni 1906 låta, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de grunder, som angifvits af en af Stadsfullmäktige tillsatt kommitté i dess den 8 november 1904 afgifna betänkande och förslag, dels upprätta ett nytt triangelnät öfver Stockholm för att tjäna såsom grundval för mätningar inom Staden och dels till detta ansluta ett nät af polygonpunkter med fixa, helst underjordiska markeringar, i regel en punkt i hvarje gatukors. Nämnden består af fem ledamöter, som väljas af Stadsfullmäktige för två år i sänder. Nämnden, som inom sig utser ordförande, sammanträder på dennes kallelse så ofta omständigheterna det fordra. När de åt Nämnden uppdragna arbeten blifvit bragta till slut, skola räkenskaperna avslutas och slutlig redogörelse afgifvas och öfverlämnas till revisorerna. Sedan revisionsberättelsen jämte det utlåtande af Nämnden, hvar till den må hafva föranlett, blifvit af Stadsfullmäktiges slutligen pröfvad, skall Nämndens verksamhet anses hafva upphört, hvarom hos Kungl. Maj:t göres anmälan.

Nämndens arbeten äro i det närmaste avslutade och hafva dess tjänstemän öfverförts på Stadsingenjörskontorets stat.

Instruktion. Stadsfullmäktiges instruktion för Triangelmättningsnämnden, fastställd af Kungl. Maj:t den 21 sept. 1906.

Stat för 1912. Återstoden af 1910 års medel reserveras.

Nämndens ledamöter.

Ordförande.

Rhodin, H. D. G., öfverdirektör.

Öfriga ledamöter.

Bendixson, I. O., professor, stadsfullm.

Busch, O. A., f. d. major.

Rosén, K. D. P., professor.

Söderlund, C. A., ingenjör.

Sekreterare.

Robach, E. C.

Tjänstemän.

Se ofvan under Stadsingenjörskontoret sid. 39.

Stockholms stads slakthus- och saluhallsstyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Slakthus- och saluhallsstyrelsen.

Lokaler och telefoner se nedan under de olika afdelningarna. Styrelsen sammanträder i regel första och tredje torsdagen i hvarje månad kl. 3 e. m.

Den 15 juni 1905 beslöto Stadsfullmäktige uppdraga åt en kommitté att utarbeta ritningar och kostnadsförslag till slakthus i förening med kreatursmarknadsplats för Stadens räknings å Enskede; sedan denna kommitté den 9 mars 1907 inkommit med förslag, beslöto Stadsfullmäktige den 1 juni 1907 att med godkännande af detta förslag bevilja medel till anläggningen äfvensom inrättandet af en särskild Slakthus- och saluhallsstyrelse. Denna Styrelse har till uppgift att handhafva skötseln af Stadens slakthus och marknadsplatser för kreaturshandeln samt saluhallar och platser för torghandeln äfvensom att söka främja och organisera tillförseln af och handeln med lifsförnödenheter.

Styrelsen består af fem ledamöter, valda af Stadsfullmäktige för två år; för Styrelsens ledamöter utses två suppleanter för samma tid. Till sitt biträde äger Styrelsen antaga en direktör för slakthuset och en direktör för saluhallar och torghandel, som jämte stadsveterinären och i byggnadsfrågor chefen för Stadens byggnadsarbeten äga vid behandlingen af till deras handläggning hörande ärenden närvara vid Styrelsens sammanträden och deltaga i öfverläggningarna men ej i besluten, med rätt att få afvikande mening antecknad i protokollet.

Instruktion. Stadsfullmäktiges instruktion för Slakthus- och saluhallsstyrelsen, fastställd af Kungl. Maj:t den 30 aug. 1907.

Stat år 1912. Utgifter: 1,375,000 kr. Inkomster: 862,720 kr.

Styrelsens ledamöter.

Ordförande.

*Rosengrén, C. O. L., grosshandlare.

Öfriga ledamöter.

d'Ailly, G. A. H., byrådirektör, stadsfullm.

*Broman, J. W., direktör.

*Olin, A. R., direktör, stadsfullm.

Thelander, C. Th. F., öfveringenjör, stadsfullm.

Suppleanter.

*Nordquist, E. A., grosshandlare.

Widtskiöld, J., handlande, stadsfullm.

Direktör och föredragande.

Sandeborg, M. O. (se nedan under Hufvudkontoret).

Sekreterare

(2,000 kr.; ej å stat).

Robach, E. C.

Hufvudkontoret.

Munkbron 1, St.; riks. 41 93; allm. 71 66. Kontorstid 10—2.

Slakthusdirektör (0).

Sandeborg, M. O.; träffas säkrast vid slakthuset 10—10,30; i staden 1,30—2.

Kamrerare (14).

Granlund, S. J. R. W.; träffas säkrast vid slakthuset 1,30—2.

Se vidare nedan under »Saluhallar och salutorg».

Slakthuset med tillhörande anstalter.

Slakthuset med kreatursmarknad.

Enskede. Postadress Stockholm 4. Kontoret hålles öppet 8—4; kylhuset 5—9 och 10—11 f. m. samt 1—2 och 5—9 (lördagar 6—7) e. m.; slakthallarna 7 f. m.—5 e. m. Öfriga lokaler 6,30 f. m.—6 e. m. Telefoner: riks. 105 92, 105 95; allm. 18 41, 30 42.

Lagen den 22 december 1897 angående köttbesiktning och slakthus stadgar, att för stad eller område däraf på framställning af stadsfullmäktige köttbesiktning- och slaktvång må af Konungens befallningshafvande stadgas, under förutsättning att på stadens bekostnad och genom dess försorg slakthus blifvit efter af Konungens Befallningshafvande fastställd plan uppfördt och efter af samma myndighet föranstaltad afsynig godkändt, äfvensom att nödigt antal köttbesiktningmännen anställas. Sedan efter framställning af Stockholms stadsfullmäktige en ändring år 1905 skett i denna lag, som gjorde det möjligt att förlägga ett slakthus utanför stadens eget område, beslöto Stadsfullmäktige den 15 juni samma år att å Stadens egendom Enskede i Brännkyrka anlägga ett slakthus med tillhörande kreatursmarknad enligt de ritningar och kostnadsförslag, som senare skulle af Fullmäktige godkännas. Detta skedde år

Sls. 1907 samtidigt med att arbetets utförande uppdrogs åt en särskild styrelse, Slakthus- och saluhallsstyrelsen, för hvilken instruktion antogs och underställdes Kungl. Maj:t, som den 30 augusti 1907 fastställde densamma afvensom själfva beslutet att förlägga slakthuset utom Stadens område. En 1907 sökt koncession för järnväg från slakthuset till Västra stambanan beviljades den 20 nov. 1908. Sedan slakthuset, som inalles kostat omkring 6,400,000 kr., i början af år 1912 blifvit färdigt, öppnades detsamma till allmänt begagnande den 5 februari 1912. Slaktvång inträdde för Stockholm fr. o. m. den 8 februari 1912. Detta slaktvång innefattar förbud att inom stadens område slakta storboskap, kalffvar, får, getter, svin och hästar annorstädes än vid slakthuset. S. k. »nödslakt», föranledd af djurs hastiga insjuknande, olyckshändelse e. d., får dock ske utom slakthuset, men skall då hela djuret, ostyckadt föras dit. Betalningen för disponerandet af slaktlokaler afvensom eventuellt hjälp af »hjälpslaktare» utgår enligt fastställt taxa, likaså afgifter för disponerandet af platser i det s. k. kylhuset, där kött får förvaras.

Å kreatursmarknaden, som ersätter Stadens förutvarande provisoriska kreatursmarknadsplats vid Norrtull och är anordnad i förening med slakthuset må handel äga rum med sådana djur, som äro afsedda att slaktas i slakthuset eller annorstädes eller äro s. k. lifdjur. Marknader för slaktidjur hållas måndagar och torsdagar S—1; handel med kalfför försiggår dock alla dagar i ett särskildt handelsstall. Marknadsnoteringar sättas hvarje vecka genom en särskild noteringskommission och allmängöras. Till tjänst för djurägare, som önska sända djur utan att själfva ombesörja deras försäljning, äro antagna tvenne »stadskommissionärer», som enligt taxa åtaga sig försäljningsuppdrag under Stadens kontroll. Tillförsel af djur sker öfver Liljeholmens station (hvarifrån boskapsvagnar genom Statens järnvägars försorg öfverföras på Slakthusets järnväg till Enskede) eller från Söder Mälarstrand per spårväg. Ivarje anländt djur besiktigas före införandet å marknaden. Lossning, skötsel och fodring af djuren verkställas, om så önskas, af anstalten enligt taxa.

Instruktioner m. m. Lag den 22 december 1897 angående köttbesiktning och slakthus (med ändringar af den 25 maj 1905 och den 11 juni 1909). Kungl. bref till Öfverståhållareämbetet den 30 augusti 1907 ang. inrättande af offentligt slakthus för Stockholms stad utom Stadens område m. m. Taxa å afgifter för begagnande af Stockholms stads slakthus, för köttbesiktning inom staden samt för nyttjande af Stadens i samband med slakthuset anordnade marknadsplats för kreaturshandel; Kungl. bref till Öfverståhållareämbetet den 28 juli 1911. Taxa å afgifter vid Stockholms stads slakthus med tillhörande inrättningar utöfver den af Kungl. Maj:t den 28 juli fastställda

taxan; godkänd af Stadsfullmäktige den 18 december 1911. Ordningsstadga för Stockholms stads offentliga slakthus; godkänd af Stadsfullmäktige den 4 december 1911. Ordningsstadga för Stockholms stads kreatursmarknad; godkänd af Stadsfullmäktige den 4 december 1911. Instruktion för slakthusdirektören i Stockholm, instruktion för sanitetsveterinären vid Stockholms stads slakthus samt instruktion för förste besiktningveterinären vid Stockholms stads slakthus; samtliga antagna af Slakthus- och saluhallsstyrelsen den 5 oktober 1911 och godkända af Medicinalstyrelsen den 22 november s. å. Instruktion för stadskommissionärerna vid Stockholms stads kreatursmarknad, instruktion och taxa för hjälpslaktare i Stockholms stads slakthus, stadga för slakthusets salubod samt bestämmelser ang. utfodring af kreatur å Stockholms stads kreatursmarknad och Stockholms stads slakthus, antagna af Slakthus- och saluhallsstyrelsen den 19 och 21 dec. 1911.

Slakthusdirektör.

Sandeborg, M. O., (se ofvan under Hufvudkontoret); träffas vid slakthuset 10—10,30; riks. 109 92, allm. 18 41.

Sanitetsveterinär (16).

Hansson, J. Hj.; riks. Enskede 53; allm. 30 42, mottagningstid 1,30—2.

Förste besiktningveterinär (15).

Wall, S. D.; allm. Enskede 2 42.

Assistentveterinär (13).

Hülphers, G. B.

Extra assistentveterinärer

(2,800, möblerad bostad; ej å stat.)

Müller, C. A. H.; **Magnell, A. G.**; **Börjesson, J. A. O.**

Kamrerare.

Granlund, S. J. R. W. (se ofvan under Hufvudkontoret); träffas vid slakthuset 1,30—2; riks. 109 95; allm. 30 42.

Kassör och bokhållare (10).

Ekström, G. W.

Kontorsbiträde (6).

Nordwall, Hild A. T.

Mikroskopister (4).

Ahlström, S. Elisabeth, föreståndarinna; **Tjäder, Amelie, G.**; **Malmberg, Maria I. B.**; **Moureau, Elsa A.**; **Hultgren, Sigrid A. E.**

Inspektör (10).

Zetterqvist, O.

Hallmästare (9).

Dahlin, J. F. L.son.

Förste maskinist (9).

Rydahl, A. W.

Andre maskinist (8).

Hamrné, L. J. A.

Stadskommisionärer.

(1 % å försäljningspriset).

Sjöstedt, K. J. E.; Andersson, J. G. H.

Köttbesiktningbyråerna.

Adress och telefoner se nedan.

Samtidigt med det den 8 februari 1912 ikraftträdande slakttvånget inträdde för hufvudstaden köttbesiktningstvång, innebärande att allt till människoföda afsedt friskt, rått kött, som härör från utom staden slaktade djur måste, innan det utbjödes till salu eller försäljes, företes för undersökning och stämpling å någon af Stadens köttbesiktningbyråer. Fr. o. m. denna dag öfverflyttades således köttbesiktningen från Hälsovårdsnämnden till Slakthus- och saluhallsstyrelsen. Hälsovårdsnämnden öfvervakar dock fortfarande enligt hälsovårdsstadgan den sanitära beskaffenheten af importeradt kött samt allt i staden tillsaluhållet kött (se vidare sid. 80). Afgift för besiktningen vid köttbesiktningbyråerna utgår enligt af Kungl. Maj:t fastställt taxa. Det undersökta köttet stämplas med olika stämplor. Oval stämpel åsättes kött af djur, som slaktats å Stadens slakthus, rektangulär stämpel åsättes till staden infördt, å köttbesiktningbyrå besiktigadt kött samt trekantig stämpel kött, som godkänts först efter särskild behandling.

Instruktioner m. m. Ordningsstadga för Stockholms stads köttbesiktningbyråer; godkänd af Stadsfullmäktige den 4 december 1911. Instruktion för föreståndaren för köttbesiktningbyrå; antagen af Slakthus- och saluhallsstyrelsen den 5 oktober 1911 och godkänd af Medicinalstyrelsen den 22 november s. å. Se vidare ofvan under Slakthuset med kreatursmarknad.

Norra byrån.

Gamla Kungsholmsbrogatan 47; riks. 98 14, 119 83; allm. 197 52; 217 44. Expeditions-tid 7—12 f. m. samt 1,30—3,30 e. m.

Föreståndare (15).

Petrelius, K. A. O.

Assistentveterinär (13).

Thorsell, J. G.

Kontorsskrifvare (9).

Sandström, A. F.

Mikroskopister (4).

Stoltz, Bertha E., föreståndarinna; Hanngren, Maria H.; Pallin, Anna M.; Svedelius, A.

Matilda; Hallgren, Nanna R. M.; Ringström, Ingeborg F.; Almcrantz, Elin S. **Sis.**

Hallmästare (8).

Olsson, J. W.

Södra byrån.

Södra Bantorget; riks. 56 56; allm. 312 40, 313 83. Expeditionstid 7—12 f. m.; 1,30—3,30 e. m.

Föreståndare (15).

Severin, K. O.

Kontorsskrifvare (8).

Andersson, S. V.

Mikroskopister (4).

Nyman, Tyra T., föreståndarinna; Fagerberg, Elsa E. O.; Bachman, Karin; Ehrner, Anna L. E.; Johansson, A. Tyra M.

Hallmästare (8).

Odin, K. A.

Stockholms stads destruktionsanstalt.

Löfsta, postadress och järnvägsstation: Riddersvik; riks. Hesselby 3; allm. Riddersvik 4; kontorstid: 9—4.

Anstalten har till ändamål att oskadliggöra djurkadaver eller delar däraf och kasserade, till föda otjänliga födoämnen af animaliskt ursprung, samt att bearbeta dem till säljbara produkter, såsom talg och fett, köttmjöl och köttgryn, hvaraf fettämnen försäljas som råvara till stearinljus-, tvål- och såpafabrikation samt mjölk och gryn såsom kraftfoder för svin, fjäderfän och fiskyngel.

Den för destruktionsprocessen erforderliga ångan erhålles från den intill liggande sopförbränningsanstalten, från hvilken äfven lämnas för driften behöflig elektrisk kraft samt ljus.

Anstalten öfvertogs den 8 februari 1912 af Slakthus- och saluhallsstyrelsen.

Reglemente. Stadga för Stockholms stads destruktionsanstalt vid Löfsta; godkänd af Stadsfullmäktige den 12 februar 1912.

Redogörare

(500 kr.; ej å stat).

Forsman, E. Hj., föreståndare för Renhållningsverkets afdelning vid Löfsta.

Förman

(1,500 kr. jämte bostad).

Ljungqvist, E. J. O.

Saluhallar och salutorg.

Expedition se ofvan under Hufvudkontoret.

Enligt sin instruktion äger Slakthus- och saluhallsstyrelsen utse en saluhallsdirektör med

Sl. åliggande att hafva närmaste tillsyn öfver saluhallar och torghandeln. Någon sådan har ej tillsatts.

Jämlikt Stadsfullmäktiges beslut den har i stället åt den i februari 1910 tillsatta slakthusdirektören tillsvidare uppdragits äfven ledningen af saluhallarnas skötsel. Uppförandet af den år 1907 beslutade Centralsaluhallen har uppdragits åt Stadens byggnadskontor och väntas densamma blifva färdig att tagas i bruk den 1 oktober 1912.

Tf. Saluhallsdirektör

(2,000 kr.; ej å stat).

Sandeborg, M. O., slakthusdirektör.

Saluhallsinspektör

(3,600 kr.; ej å stat).

Peterson, M. P.

Stockholms stads provisoriska fiskhall.

Bryggaregatan 28, C.; riks. 60 56, allm. 80 28; hallen hålles öppen från 5 f. m.—3 e. m. och dessutom för införande af varor helgfria dagar 7—9 e. m. samt sön- och helgdagar 7—9 f. m.

Den 15 aug. 1910 öppnades för allmänheten en Staden tillhörig provisorisk fiskhall afsedd för

partiförsäljning af fisk, fiskvaror och skaldjur, för hvilkas förvaring därstädes finnas utom packningsrum, tvenne kylrum med mekaniskt kylmaskineri.

Stadens provisoriska fiskhall förvaltas af Slakthus- och saluhallsstyrelsen, som där tillsätter och aflönar hallmästare, auktionsförrättare, maskinskötare samt erforderligt antal hallbiträden. Att biträda allmänheten vid försäljning finnes vid hallen anställd en under Styrelsens kontroll stående stadskommissionär.

Instruktioner m. m. Öfverståhållare-ämbetets reglemente för lifsmedelsauktioner som besörjas af Stockholms stads slakthus- och saluhallsstyrelse den 16 juli 1910. Slakthus- och saluhallsstyrelsens stadga för Stockholms stads provisoriska fiskhall. Instruktion för stadskommissionären samt taxa å afgifter af den 10 juni 1910.

Hallmästare och auktionsförrättare

(2,400 kr.; ej å stat).

Molin, A. E.

Stadskommissionär

(Högst 5 % å försälda varor).

Häller, O.

Stockholms stads landtegendomsnämnd.

Landtegendomsnämnden.

Myntgatan 4, St; riks. 14 39, 14 46; allm. 12 44, 20 15, 25 65, 28 15; expeditionstid: 9—2,30.

Med anledning af väckta motioner beslöto Stadsfullmäktige den 2 mars 1908 tillsättande af en särskild nämnd med uppgift att handhafva förvaltningen af Stadens utanför dess nuvarande jurisdiktion belägna egendommar, där ej någon del af dem ställts under förvaltning af annan myndighet. Nämnden började sin verksamhet den 16 april samma år.

Denna Stockholms stads landtegendomsnämnd äger att ombesörja alla för dessa områdens tillgodogörande erforderliga utredningar äfvensom i vederbörlig ordning beslutade åtgärder, såsom beträffande stadsplaner och områdenas användande för olika ändamål äfvensom deras förseende med kommunikationer samt aflopps-, vatten- och andra ledningar, försävidt dessa åtgärder icke uppdragts åt annan myndighet.

Nämnden äger ock att i öfverensstämmelse med Stadsfullmäktiges beslut verkställa upplåtelse på viss tid eller försäljning af mark äfvensom att på stadgade villkor bevilja lån för byggnadsändamål af medel, som må hafva härför anvisats af Stadsfullmäktige.

Nämnden består af sju ledamöter och tre suppleanter, hvilka utses för två år. Nämnden, som inom sig utser ordförande, antager till sitt biträde en direktör och öfrig ordinarie personal.

Instruktion. Stadsfullmäktiges instruktion för Landtegendomsnämnden fastställd af Kungl. Maj:t den 27 mars 1908.

Stat år 1912. Utgifter: 1,748,930 kr.; inkomster: 321,940 kr.

Nämndens ledamöter.

Ordförande.

Lindhagen, C. A., borgmästare, stadsfullm.

Öfriga ledamöter.

*Alderin, R. W., disponent, stadsfullm.

Hjortzberg, E. G., direktör.

Magnusson, K. G., ingenjör.

Norén, A. J. N., byggnadsingenjör, stadsfullm.

*Tengdahl, K. A., försäkrings tjänsteman, stadsfullm.

*Ygberg, H. O. A., stadsingenjör.

Suppleanter.

Ceder, A., sekreterare i Svenska arbetarförbundet, stadsfullm.; *Eklund, J. L., fabrikör, stadsfullm.; Forsberg, E. V., kamrerare, stadsfullm.

Direktör

(12,000 kr.)

Meurling, C. H. F.; riks. 14 39, 14 46; allm. 12 44; mottagningstid: 9—11.

Sekreterare och ombudsman

(3,000 kr.; ej å stat.)

Carlsson, N.; riks. 14 39, 14 46; mottagningstid: 10—11.

Kamrerare (13).

Rendahl, J. Fr.; riks. 14 39, 14 46; allm. 20 15; mottagningstid: 9—11.

Stadsplaneingenjör (14).

Påhlman, A. E.; riks. 14 39, 14 46; allm. 28 15; mottagningstid: 9—11.

Mättningsingenjör (13).

Löfgren, A.; riks. 14 39, 14 46; allm. 28 15; mottagningstid: 9—11.

Arbetschef

(6,000 kr.; ej å stat.)

Hasselquist, N.; Myntgatan 4, (ing. fr. Rådhusgränd). Mottagningstid: 9—11; riks. 14 39, 14 46; allm. 84 73.

Byggnadskontrollant

(4,200 kr. jämte fri bostad; ej å stat.)

Andersson, C. A.; riks. 14 39, 14 46, allm. 25 65; mottagningstid: 9—11.

Distriktsingenjör i Brännkyrka distrikt

(4,000 kr. jämte bostad; ej å stat.)

Larsson, R.; träffas å arbetskontoret vid Enske kl. 9—10; riks. Enske 1; allm. 18 25.

Distriktsingenjör i Bromma distrikt

(4,000 kr. jämte bostad; ej å stat.)

Kugelberg, C. O.; träffas å arbetskontoret vid Alvik kl. 9—10; allm. 90 25.

Ln.

Byråingenjör

(4,000 kr.; ej å stat).

Wretling, E. P.; riks. 14 39, 14 46; allm. 28 15.

Biträdande ingenjörer

2,400—4,300 kr.; ej å stat).

Dahlberg, L. A.; Larson, N. G.; Ygberg, H. A.

Verkmästare

(2,400 kr.; ej å stat).

Olsson, N. P., stadsfullm.

Ritare

(2,400 kr.; ej å stat).

Ericsson, K. W.; Myntgatan 4.

Kontorsskrifvare (7).

Sundberg, Gertrud A. A.

E. o. kontorsskrifvare

(1,200 kr.; ej å stat).

Nilsson, K. M.

*Ritbiträden (5).*Barkman, Anna Ch.; Bentzer, Karin E. Ch.;
Bjuggren, Gunhild M. E.*Försäljningsombud*

(1,800 kr.; ej å stat).

Björkman, C. O.; mottagnings tid: 9—11; riks.
14 39, 14 46, allm. 20 15; mottagnings tid å En-
skede 1--3; allm. Enskede 1 30.Dessutom ett *skrifbiträde* (4) och ett *kon-
torsbud*.*Jägmästare*

(800 kr.; ej å stat).

Öhrström, C. A.

Skogvaktare

(1,550 kr.; ej å stat).

Lönnbom, K.

Stockholms stads hamnstyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Hamnstyrelsen.

Brännkyrkagatan 2 A, Sö.; riks. 86 45; allm. 18 02, 18 13, 39 36; expeditionstid: 2—3.

I gamla tider ägde Stockholm en hamnstyrelse, som emellertid synes hafva upphäfts på 1840-talet, hvarefter frågor rörande Stadens hamnväsende handlagts af Drätselnämnden efter dess upprättande år 1864. År 1875 väckte dåvarande hamnkaptene ett förslag om upprättande af en särskild hamnstyrelse, som lifligt förordades af Handels- och sjöfartsnämnden, men afslogs af Stadsfullmäktige 1881. I början af år 1898 uppdrog Beredningsutskottet åt delegerade att utreda lämpligaste ordnandet af Stadens hamnväsen, antingen genom särskild styrelse eller annorledes. Detta uppdrag ledde till, att Stadsfullmäktige antog en ändring i instruktionen för Handels- och sjöfartsnämnden, hvarigenom denna nämnd icke blott ålades att afgifva utlåtanden i hamnfrågor, då sådana begärdes, utan äfven berättigades att på eget initiativ göra framställning i hithörande ämnen, i samband hvarmed Nämnden fick rätt att tillsätta särskilda delegerade för handläggning af hamnärenen (>hamndelegerade»). År 1903 väcktes hos Stadsfullmäktige åter förslag om upprättande af en särskild hamnstyrelse, hvilken motion remitterades till den s. k. omorganisationskommittén, som inkom med förslag i ämnet, hvarefter Fullmäktige den 16 mars 1908 beslöt att inrätta en särskild hamnstyrelse för Stockholm, som med år 1909 trädde i verksamhet. Styrelsen består af 5 utaf Stadsfullmäktige för två år valda ledamöter med lika många suppleanter. Den handhafver skötseln af Stadens hamnväsen och sörjer för dess vidmakthållande och utveckling, i hvilket afseende den handlägger ärenden ang. hamnen, slussen, kajer, flottbroar, Stadens upplags- och byggnadsplatser vid Värtan, Stadens tullpackhus, Stadens isbrytare etc. För uppgörande af ritningar och kostnadsförslag samt för utförande af byggnads- och underhållsarbeten äger Styrelsen påkalla biträde af Stadens byggnadskontor.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads hamnstyrelse, fastställd af Kungl. Maj:t den 8 maj 1908.

Stat år 1912. Utgifter: 2,444,400 kr.; inkomster: 1,690,570 kr.

Styrelsens ledamöter.

Ordförande.

*Höglund, O. M., fil. d.r., grosshandlare, stadsfullm.

Öfriga ledamöter.

*Blomberg, A. Hj., direktör.

*Corin, A. R., överdirektör.

Drakenberg, J. A., direktör.

Lundström, K. B., grosshandlare.

Suppleanter.

*Broman, J. W., direktör.

Broomé, S. S. A., vice häradshöfd., stadsfullm.

*Johnson, A. Ax:son, generalkonsul.

*Lamm, H. F., grosshandlare, stadsfullm.

Wallenberg, J. O., kapten.

Sekreterare

(3,000 kr.; ej å stat).

Ploman, E.; mottagningstid: 2—3.

Hamnkamrerare (13).

Isacson, G. M. I.; mottagningstid: 1—3.

Dessutom en *extra vaktmästare*.

Hamnafdelningen vid Stockholms stads byggnadskontor.

Brännkyrkagatan 2 A, 1 o. 3 tr., Sö.; riks. 86 45. allm. 18 02, 18 13, 39 36; expeditionstid: 9—4,30.

Afdelningen uppgör förslag till Stadens hamnar och sjöfartsleder med därtill hörande vattenbyggnader, broar m. fl. anläggningar samt verkställer byggnad och underhåll af desamma.

Jfr vidare under Byggnadskontoret sid. 45.

Stockholms stads hamnpolis.

Skeppsbron 46 I, St.; riks. 15 67; allm. 44 62; expeditionstid: hvardagar 8—7 och sön- och helgdagar 9—11.

Inom Stockholms stads hamnområde öfvervakas ordningen af en hamnkaptan samt honom underlydande hamntjänstemän och hamnlotsar

Hs. jämte öfrig hamnbetjäning (K. bref till Öfverståthållareämbetet den 27 sept. 1878 och den 15 juli 1881). Hamnkaptainen tillsättes af Öfverståthållareämbetet efter Hamnstyrelsens hörande medelst förordnande tillsvidare och är skyldig att vid utföring af sin tjänstebefattning ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som af Öfverståthållareämbetet och Hamnstyrelsen honom meddelas. Han må hvarken för egen eller annans räkning idka något slags näring eller såsom förlagsman, delägare eller kommissionär vara intresserad i något yrke, som af sjöfarten är direkt beroende eller därmed står i omedelbart sammanhang. Å Hamnkontoret skall finnas ett pålitligt biträde, som, då hamnkaptainen är af andra tjänstegörörmål hindrad att därstädes personligen närvara, på hans ansvar meddelar nödiga anvisningar och upplysningar i tjänsten.

Hamnlots åligger att, mot viss i taxa bestämd afgift, lotsa fartyg till hvilken del som helst af stadens hamnområde så ock anvisa fartyg tjänlig ankarplats och biträda med dess förläggande till förtöjning i land samt att, i hvad på honom ankommer, vaka öfver efterlevnaden af hamnordningens föreskrifter samt i förekommande fall vidtagna lämpliga åtgärder till rättelse eller göra anmälan hos hamnkaptainen. Då hamnlots icke är af tjänstegörörmål upptagen, skall han vara att träffa å Hamnkontoret de tider på dagen, då det hålles öppet.

Instruktioner m. m. Instruktionen för hamnkaptainen, fastställd af Öfverståthållareämbetet den 17 juni 1908. Instruktionen för hamnlotsarna den 6 febr. 1877. Hamnordning för Stockholm den 6 juli 1905 med ändringar den 17 juni 1908, 5 april, 21 juli samt 6 nov. 1909. Taxa å hamnafgifter i Stockholm för åren 1910—13, fastställd af Öfverståthållareämbetet den 12 mars 1910.

Stat år 1912. Utgifter: 261,950 kr.; inkomster: 3,500 kr.

Hamnkaptainen

(7,500 kr.; 2 ålderstillägg å 500 kr.).

Vakant; t.f. **Jacobson**, H. M. hammästare (tel. se ofvan); träffas säkrast 12—1.

Hammästare (11).

Jacobson, H. M. t.f. hamnkaptainen (se ofvan); **Holmer**, C. O.; **Andersson**, H. R., (tel. se ofvan); träffas säkrast 9—10, 4—5.

Hamnlotsar

(600 kr.).

Riks. 78 28. Allm. 46 67.

Granberg, A. W.; **Dahlström**, E. J. A.; **Cederholm**, P. G. R.; **Pettersson**, G.; **Synnerholm**, C. J. B.
Dessutom femton hamnbetjante.

Stockholms stads hamnuppörd.

Skeppsbron 46 I, St.; riks. 15 67; allm. 44 62; expeditionstiden under seglationstiden vagnligen 8—7, f. ö. beroende af förhållandena.

Öfverinseendet öfver Stadens uppörd af hamnafgifter tillkommer hamnfogdeinspektören (förut benämnd hamnkassör), som antages af Hamnstyrelsen. Till sitt biträde har hamnfogdeinspektören hamnfogdar. Dessa antagas af Hamnstyrelsen efter hamnkaptainens och hamnfogdeinspektörens hörande och fördelas till tjänstgöring för områden inom staden. Hamnfogdarne åligger att, hvar inom sitt område, debitera, uppbära och för hamnfogdeinspektören redovisa Staden tillkommande hamnafgifter för fartyg och varor från inrikes ort. Öfver Staden tillhörig, vid hamnen befintlig redskap, skall hamnfogde hålla noggrann tillsyn.

Instruktion. Instruktion för hamnfogdarne i Stockholm den 6 febr. 1877.

Stat år 1912. Utgifter: 233,600 kr. inkomster: 903,000 kr.

Hamnfogdeinspektör (13).

Lindberg, G. E.; adress och tel. se ofvan; träffas säkrast 11—1.

Hamnfogdar

(600 kr., 4 % provision å uppburna hamnafgifter).

Expeditionstider: se ofvan.

Bruzelius, A. G., hamnfogdekontoret, Riddarholmen 9, *St.*, allm. 25 14; **Österdahl**, O. V., t.f. hamnfogdekontoret, Parmmätaregatan 1, *K.*, allm. 94 32; **Hellman**, J. A., hamnfogdekontoret, Blasieholmshamnen, Hofslagaregatan 1, *C.*, allm. 40 55; **Anderson**, K. A., hamnfogdekontoret, Nedre Slussgatan, *Sö.*, allm. 35 08.

Skrifbiträde.

(2,000 kr.; ej å stat).

Hedlund, V., t.f.

Dessutom sju hamnbetjante, ett vaktmästarebiträde, en brovakt vid Djurgårdsbrunnnsbron.

Stockholms stads slusskontor.

Karl Johans torg (Basarbyggnaden), Sö.; riks. 125 56; allm. 38 89. Expeditionstider: jan. och febr. 8 f. m.—5 e. m.; mars 7 f. m.—6 e. m.; april—dec. hela dygnet.

Hvarje gång fartyg genomgår Slussen betalas: för fartyg kommande från in- eller utrikes ort för hvarje full ton af fartygets afgiftspflichtiga dräktighet 5 öre, dock ej under två kronor.

Instruktion m. m. Taxa för genomfart af Slussen (gällande åren 1908—1912) med ordningsregler, Öfverståthållareämbetets kungörelse den 15 jan. 1908.

Stat år 1912. Utgifter: 54,245 kr.; inkomster: 90,000 kr.

Biträde (7).

Fredin, L. O.

Dessutom åtta ordinarie *slussbetjänter*, af hvilka två tjänstgöra såsom *förmän* och en som

extra skrifbiträde; nio *extra slussbetjänter*, en *befälhafvare* (å slussfärjan), en *maskinist* och en *besättningskarl* tjänstgöra under nio månader af året. **Hs.**

Lön.

Stockholms stads lönenämnd.

Lönenämnden.

*Stora Nygatan 2 B, St.; riks. 7 88;
allm. 29 00.*

Stadsfullmäktige beslöte den 26 oktober 1908 efter i ärendet väckt motion tillsättandet af en kommitté för utredning om behofvet af »särskilda föreskrifter angående tjänsteinnehafvarnes arbetstid å tjänsterummet.» Detta beslut upprefs emellertid redan den 23 november samma år, då kommitténs uppdrag utvidgades, med vidhållande om frågan om arbetstidens längd som det primära, till en granskning af löneförhållandena i allmänhet. Uppdraget afsåg dock endast sådana befattningshafvare, hvilkas löneförmåner reglerades af Kommunen ensam, med uteslutande ytterligare af vissa kategorier befattningshafvare, hvilkas löneförmåner nyligen reglerats. Kommittén afgaf sitt betänkande den 21 september 1909. Sedan detta remitterats till nämnder och styrelser, förelåg Beredningsutskottets utlåtande i ärendet i november 1910, och började efter bordläggning under julferierna debatteras, antogs vid en följd sammanträden i februari och mars 1911 samt fastställdes af Öfverståthållareämbetet den 6 april 1911. För vinnande af en enhetlig behandling af Stadens lönefrågor beslöte Stadsfullmäktige på Beredningsutskottets förslag tillsättande af en särskild lönenämnd.

Lönenämnden, som består af sju ledamöter och fyra suppleanter, utsedda för en tid af två år, handhar Stadens aflönings- och pensionsväsende. Nämnden upptar till behandling de ärenden, som enligt de allmänna aflöningsvillkoren öfverlämnats till densamma, följer noggrant tillämpningen af dessa bestämmelser, vakar öfver att likformighet iakttages vid bestämmande af aflönning åt extra personal, pröfvar jämlikt gällande bestämmelser, inträdande rätt till pension, utom beträffande polispersonalen, folkskolelärarkåren samt Magistraten och Rådhusrätten, i hvilket senare fall Lönenämnden likväl har att meddela yttrande, afgif utlåtande öfver myndigheternas stafförslag, beträffande aflöningsförhållanden, och i öfrigt i frågor, där sådant af Öfverståthållareämbetet, Stadsfullmäktige eller deras beredningsutskott begäres, samt ägnar slut-

ligen sin uppmärksamhet åt lönefrågors behandling inom statsförvaltningen och inom andra kommuner. Enligt Stadsfullmäktiges beslut den 27 november 1911 pröfvar Lönenämnden på framställning af vederbörande nämnd eller styrelse frågor om inträdande af rätt för befattningshafvare till löneförhöjning.

Nämnden sammanträder på kallelse af ordföranden, så ofta omständigheterna därtill föranleda.

Instruktioner m. m. Instruktion för Stockholms stads lönenämnd; fastställd af Kungl. Maj:t den 5 maj 1911. Allmänna villkor och bestämmelser för tillämpning af Stockholms stads lönestat; antagna af Stadsfullmäktige den 30 jan., 6 och 13 februari samt 20 mars 1911, fastställda af Öfverståthållareämbetet den 6 april 1911.

Stat år 1912. Utgifter: 6,100 kr., hvaraf dock 2,200 kr. afse 1911 års verksamhet.

Nämndens ledamöter.

Ordförande.

Cederborg, A., rådman, stadsfullm.

Öfriga ledamöter.

Lagercrantz, A. E. V., vice härads höfding, stadsfullm.

Lund, C. J., skrädderiidkare, stadsfullm.

*Magnusson, A. E., byggmästare, stadsfullm.

*Ramström, C. A., tryckeriföreståndare, stadsfullm.

*Widegren, S. P., kassör, stadsfullm.

*Widtskiöld, J., handlande, stadsfullm.

Suppleanter:

*Almström, O. H., disponent, stadsfullm.

Broomé, S. S. A., vice härads höfding, stadsfullm.

*Sandberg, H. K. A., telefonmontör, stadsfullm.

Wassberg, A., folkskollärare, stadsfullm.

Sekreterare.

(2,400 kr.; ej å stat).

Malmros, N.

Stockholms stads stadshusnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Stadshusnämnden.

Handverkaregatan 1, 1 tr. K.
Se vidare nedan.

Stadsfullmäktige beslöt den 18 juni 1906 att i kvarteret Eldkvarn å Kungsholmen uppföra ett nytt rådhus. Med ändring af detta sitt beslut hafva emellertid Fullmäktige den 4 maj 1908 bestämt sig för att förlägga rådhuset till kvarteret Fruktkorgen, likaledes å Kungsholmen, och att i kvarteret Eldkvarn uppföra ett stadshus. För att utreda, hvilka af Stadsfullmäktiges delegationer och styrelser kunde, sedan nödiga lägenheter beredts för Fullmäktiges samlingsrum, kommittélokaler äfvensom kommunal festivitetsvåning, inrymmas i den nya byggnaden äfvensom låta uppgöra ritningar till densamma, tillsatte Stadsfullmäktige den 18 maj 1908 en kommitté på sju personer. Den 13 maj 1909 öfverlämnade kommittén af dess arkitekt, R. Östberg, uppgjorda skissritningar till stadshus och »nämndhus» (det senare afsedt för nämnder, som ej kunde inrymmas i stadshuset) jämte program och kostnadsberäkning. Efter samråd med delegerade från nämnder och styrelser afgaf Kommittén i september 1909 ett revideradt förslag, slutande på en kostnad af 7,465,000 kr., däraf 6,437,000 kr. för stadshuset och 1,028,000 kr. för nämndhuset och i oktober månad ett kostnadsförslag å möbleringskostnaderna för båda husen, slutande på en summa af 405,235 kr. Stadsfullmäktige beslöt den 27 mars 1911 att uppföra stadshuset, hvaremot förslaget om nämndhus afslogs. Kostnaderna reducerades därigenom till 6,500,000 kr. hvartill kom cirka 500,000 kr. för möbleringen eller inalles 7 millioner kronor. Sedan bankdirektören, stadsfullmäktigen K. A. Wallenberg som bidrag till kostnaden för stadshuset donerat 500,000 kr. och numera framlidne bankdirektören L. Fränkel till stadshusets möblering och inre utsmyckning donerat 500,000 kr., nedbringades således kostnaden till 6,000,000 kr., hvaraf hälften skall bestridas med lånade medel och hälften med uttaxerade medel.

Att i öfverensstämmelse med af Stadsfullmäktige för byggnaden fastställda ritningar och de närmare föreskrifter, som i ämnet af Fullmäktige meddelas ombesörja uppförandet af stadshuset utsågo Fullmäktige 15 maj 1911 en

nämnd af fem ledamöter och två suppleanter. Nämnden, som inom sig utser ordförande och sammanträder på dennes kallelse, när omständigheterna det fordra, äger antaga tjänstepersonal, sakkunniga biträden och arbetspersonal. När de åt Nämnden uppdagna arbetena afslutats, skall slutlig redogörelse för arbetena afgifvas, hvarefter Nämndens verksamhet, sedan revisionsberättelsen blifvit slutligt pröfvad, skall anses hafva upphört, därom hos Kungl. Maj:t skall göras anmälan.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads stadshusnämnd; fastställd af Kungl. Maj:t den 28 april 1911.

Stat år 1912. Utgifter: 550,000 kr.

Nämndens ledamöter.

Ordförande.

*Wallenberg, K. A., bankdirektör, stadsfullm.

Vice ordförande.

*Lamm, H. F., grosshandlare, stadsfullm.

Öfriga ledamöter.

*Kinander, C. E., direktör, stadsfullm.

*Tengdahl, K. A., försäkringstjänsteman, stadsfullm.

*Wickman, G., arkitekt, stadsfullm.

Suppleanter.

*Alderin, R. W., direktör, stadsfullm.

*Lindhagen, C. A., borgmästare, stadsfullm.

Sekreterare.

(600 kr; ej å stat).

Malmros, N.

Nämndens byggnadskontor

Handverkaregatan 1, 1 tr. K.; riks. 94 38; expeditionstid: 9—4.

Aflöningar m. m. Befattningshafvarnas löneförmåner äro ej fastställda af Stadsfullmäktige utan bestämda af Nämnden. F. n. (april 1912) äro de: Byggnadschef 500, Arkitekt

Shn. 1,250 samt Dagkontrollanter 500 kr. pr månad. Konstruktör och Värmeledningstekniker åtnjuta ersättning i mån af levererade ritningar.

Byggnadschef

(ej å stat).

Busch, O. A.

Arkitekt

(ej å stat).

Östberg, R.

Dagkontrollant

(ej å stat).

Karlsson, K. J.

Konstruktör

(ej å stat).

Krüger, H.

Värmeledningstekniker

(ej å stat).

Dahlgren, W.

Revisorer.

[Här upptagna revisorer, hvilka ej utsetts af Stadsfullmäktige, (»öfriga revisorer») äro icke i denna egenskap upptagna i personalafdelningen.]

Revisorer

utes af Stadsfullmäktige för åtskilliga institutioner dels på grund af föreskrifter i gällande författningar, dels på grund af lämnade anslag — för kontroll af dessas användning —, dels på grund af åtagen räntegaranti i vissa företag eller annan form af understöd åt allmännyttiga företag (billiga tomter till byggnadsbolag m. m.), dels ock slutligen på grund af donatorers därom uttryckta önskan beträffande donerade fonder. — Revisorer valdes af Stadsfullmäktige den 22 jan. 1912 för granskning af nedanstående institutioners räkenskaper och förvaltning för år 1911 eller senaste räkenskapsår.

Drätselnämnden.

Broomé, S. S. A., vice häradsbörjding, stadsfullm.; **Eklund, J. L.**, fabrikör, stadsfullm.; **Engström, D. Ag.**, civilingenjör, stadsfullm.; **Olin, A. R.**, direktör, stadsfullm.; **Wickman, C. G. T.**, partikassör, stadsfullm.

Hälsovårdsnämnden.

Alfvén, K. A., prakt. läkare; **Anderson, Ad.**, manufakturhandlare; **Böhme, A. G.**, prakt. läkare; **Carlsson, J. A. C.**, grosshandlare, stadsfullm.; **Kjerrull, G.**, medicinalråd, stadsfullm.

Fattigvårdsnämnden.

Drewes, B. P. F., fabrikör; **Forsberg, E. V.**, kamrer, stadsfullm.; **Hallgren, L. G.**, järnhandlare, stadsfullm.; **Lange, E.**, filare, stadsfullm.; **Lidman, C.**, öfverlärare; **Löfgren, J. E.**, advokat; **Nordquist, E. A.**, grosshandlare; **Peyron, J. A.**, prakt. läkare; **Valentin, I.**, direktör.

Styrelsen öfver Stockholms gas- och elektricitetsverk.

Axelsson, H., direktör; **Sjöström, K. Fr.**, disponent; **Welin, K. G. A.**, trafikdirektör, stadsfullm.

Kyrkogårdsnämnden.

Lagercrantz, A. E. W., v. häradsbörjding, stadsfullm.; **Rissén, Hj. R.**, tullvaktmästare, stadsfullm.

Öfriga revisorer.

(Valda af de territoriella förs. elektor.)

Djurling, E. W., konsul; **Forsberg, E. V.**, kamrer, stadsfullm.

Folkskoleöfverstyrelsen.

Almström, O. H., disponent, stadsfullm.; **Didring, Fr. V.**, grosshandlare; **Ekman, V. R.**, tryckeriföreståndare, stadsfullm.; **Larsson, G.**, byggmästare; **Schönmeyr, B. J.**, sekreterare i Öfverståthållareämbetet.

Styrelsen öfver Stadens arbetsförmedling.

Lund, C. J., skrädderiidkare, stadsfullm.; **Nordgren, F. L.**, förtroendeman, stadsfullm.; **Forsberg, E. V.**, kamrer, stadsfullm. (suppl.); **Engström, D. Ag.**, civilingenjör, stadsfullm. (suppl.).

Triangelmätningsnämnden.

Carlsson, J. A. C., grosshandlare, stadsfullm.; **Thelander, C. T. F.**, öfveringenjör, stadsfullm.; **Andersson, B. John F.**, ingenjör (suppl.); **Magnusson, K. G.**, ingenjör (suppl.).

Slakthus- och saluhallsstyrelsen.

Eklund, J. L., fabrikör, stadsfullm.; **Lundström, K. B.**, grosshandlare; **Ohlsson, J. E.**, specerihandlare; **Berglund, J. E.**, kassör, stadsfullm. (suppl.); **Staf, O. L.**, kakelugnsmakare (suppl.).

Landtegendomsnämnden.

Granholt, C. H., direktör; **Hoffsten, E. T.**, ingenjör; **Simonsson, O. F.**, disponent; **Nyström, J. F.**, skräddaremästare (suppl.); **Anderson, Ad.**, manufakturhandlare (suppl.).

Hamnstyrelsen.

Hedborg, O. F., sjökaptän; **Hjorth, J. E.**, disponent, stadsfullm.; **Isakson, C. J. A.**, skeppsbyggeriinspektör, stadsfullm.

Lönenämnden.

Eklund, J. L., direktör, stadsfullm.; **Olin, A. R.**, direktör, stadsfullm.

Stadshusnämnden.

Andersson, A. N., byggmästare; **Romare, P. B.**, direktör, stadsfullm.; **Ekman, V. R.**, tryckeriföreståndare, stadsfullm. (suppl.); **Lidman, C.**, öfverlärare (suppl.).

Rev.

Stockholms högskola.

Flensburg, E. G., rådman; **Kjellberg**, K. E. O., professor; **Nyström**, J. F., lektor, stadsfullm.

Öfriga revisorer.

Hernlund, C. H., rektor (utsedd af Kungl. Maj:t); **Rosén**, P. G., professor (vald af Vetenskapsakademien).

Allmänna läroverkens byggnadsfond.

Broomé, S. S. A., v. häradsbörjning, stadsfullm.; **Wickman**, C. G. T., partikassör, stadsfullm.

Öfriga revisorer.

(Utsedda af Direktionen öfver Stockholms stads undervisningsverk.)

Nyström, N. G., f. d. rådman; **Boije af Gennäs**, S. J. A. rektor, stadsfullm.

Sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus.

Bratt, I., prakt. läkare, stadsfullm.; **Wahlin**, C. A., grosshandlare; **Bexelius**, C. A., grosshandlare (suppl.); **Lagergren**, J. E., distriktsläkare (suppl.).

Öfriga revisorer.

(Utsedda af Stockholms läns landsting.)

Lagerblad, P., folkskolelärare, Tumba; **Balkenhausen**, R. J., apotekare, Norrtälje; **Nilsson**, E., apotekare, Vaxholm, (suppl.) **Upmark**, J., godsägare, Hammar, Västerhanninge (suppl.).

Stockholm—Västerås—Bergslagens nya järnvägsaktiebolag.

Welin, K. G. A., trafikdirektör, stadsfullm.

Öfriga revisorer.

(Utsedda af bolagsstämman.)

Enhörning, G. länsnotarie; **Schenström**, C. A., major; **Ugglå**, C. G., häradsbörjning.

Stockholm—Nynäs järnvägsaktiebolag.

Thelander, C. T. F., öfveringenjör, stadsfullm.

Öfriga revisorer.

(Utsedda af bolagsstämman.)

Böös, E. J. Nathorst-, v. häradsbörjning; **Upmark**, J., godsägare.

Stiftelsen Konung Oscar I:s minne.

Norblad, J. A., fil. dr., verkställare; **Törneblad**, H. R., f. d. bankofullmäktig.

Öfriga revisorer.

Stjernstedt, S. F. A., frih., expediteschef (vald af Stiftelsen Konung Oscar I:s minne).

Stiftelsen för gamla tjänarinnor.

Alexanderson, C. A., vice häradsbörjning, bruksägare; **Broomé**, f. Lothigius, Emilia A. K., stadsfullm. (suppl.).

Öfriga revisorer.

(Utsedda af Stiftelsen.)

Cervin, C., bankir; en vakant.

Poliskammaren.

Buhre, K. B., prakt. läkare; **Eklund**, J. L., fabriksbörjning, stadsfullm.; **Martin**, E. D. W. auditör, stadsfullm.

Öfrig revisor.

(Förordnad af Kungl. Maj:t.)

Lagerbring, E. V., kammarrättsråd, ordf.

Första döfstumundervisningsdistriktets skolstyrelse.

Dahlberg, A. E., rådman, stadsfullm.; **Wahl**, G. A., montör, stadsfullm. (suppl.).

Öfriga revisorer.

Pettersson, borgmästare, Södertälje; **Lagerblad**, P., f. d. folkskollärare, Tumba (valda af Sthms läns landsting); **Tigerschiöld**, H. E., kansliråd (vald af Södermanlands läns landsting); **Burén**, A., bruksägare, Grytgöl (vald af Östergötlands läns landsting); **Hacklin**, A. V., rektor (vald af Norrköpings stadsfullm.); **Cleophas**, E., kamrer, Västerås (vald af Västmanlands läns landsting); **Larsson**, K. L. J., hemmansägare, Fole (vald af Gottlands läns landsting).

Suppleanter.

Bergstedt, P., ingenjör, Alvik, Stockholm; **Bergström**, J., nämndeman, Sundbyberg (valda af Sthms läns landsting); **Kumlin**, W., godsägare, Sundby (vald af Södermanlands läns landsting); **Hagberg**, O., direktör, Linköping (vald af Östergötlands läns landsting); **Ljungberg**, V., målarmästare, Norrköping (vald af Norrköpings stadsfullm.); **Hult**, A., ombudsman, Kolbäck (vald af Västmanlands läns landsting); **Svalingson**, M. E., kronolänsman, Klinte (vald af Gottlands läns landsting).

Aktiebolaget Stockholms arbetarehem.

Sjögren, P. A., fabriksbörjning, stadsfullm.

Öfriga revisorer.

(Valda af bolagsstämman.)

Cederström, R., frih., öfverstelöjtnant; **Osenius**, K. A., läroverksadjunkt; **Lettström**, G., bankdirektör (suppl.).

Viktigare kommunala kommittéer och delegationer.

(Beträffande viktigare kommittéer, tillsatta af nämnder och styrelser, se under dessa.)

Byggnadsordningskommittén.

(Kommitté för utarbetande af förslag till ändringar i byggnadsordningen för Stockholms stad samt byggnadsstadgan för rikets städer.)

I anledning af motion, väckt den 24 sept. 1906, beslöto Stadsfullmäktige den 14 jan. 1907 att uppdraga åt en kommitté af fem personer att dels utarbeta förslag till de ändringar i byggnadsordningen för Stockholm, som Kommittén funne nödiga, dels och verkställa utredning om däraf betingade ändringar i byggnadsstadgan för rikets städer.

Val af ledamöter i Kommittén skedde den 25 februari 1907.

Ledamöter.

Backlund, A. R., sundhetsinspektör; **Bengtson**, N. J., byggmästare; **Hammarberg**, J. F., rådmann, ordf.; **Salin**, K. E., stadsarkitekt; **Wickman**, G., arkitekt, stadsfullm.

Af Kommittén antagen sekreterare.

Seth, J. K. J., e. o. tjänsteman i Byggnadsn.

Utskänningskommittén.

(Stadsfullmäktiges kommitté för utskänningsärenden.)

Kommittén, som tillsattes för ett år i sänder, är egentligen att betrakta som en kommission för löpande ärendens beredning och har därför införts efter Beredningsutskottet, sid. 34.

Lifsmedelkommittén.

(Kommitté för utredning angående åtgärder för lifsmedelprisens i hufvudstaden nedbringande.)

(St. Nygatan 3; allm. 2442.)

I anledning af motion, väckt den 17 dec. 1906, beslöto Stadsfullmäktige den 27 mars 1907 att tillsätta en kommitté på tre personer för att utreda frågan, huruvida Stockholms kommun kunde göra något för att nedbringa lifsmedelprisen i hufvudstaden, och framlägga för Stadsfullmäktige de eventuella förslag, i hvilka en sådan utredning kunde resultera. Kommittén skulle erhålla nödiga medel för att med största möjliga energi kunna bedriva arbetet.

Val af ledamöter i Kommittén skedde den 13 maj 1907.

Kommittén har till Stadsfullmäktige afgifvit: den 12 februari 1908 förslag till ordnande af engrosfiskhandeln i Stockholm (BuBih. 1908 n:r 23), den 4 mars 1908 framställning om beredande af möjligheter till höns-, get- och kaninskötsel vid egnahemmen å Stadens landt-områden (BuBih. 1908 n:r 39), den 16 september 1908 framställning rörande förbättring af anordningarna för landtmannahandeln å Mälare-sidan af Staden inom broarna (BuBih. 1908 n:r 147), den 15 oktober 1908 framställning angående anställande af en trädgårdsinstruktör å Stadens egnahemsområden samt om premiering af trädgårdsskötsel (BuBih. 1908 n:r 186), den 27 november 1908 uppgift rörande af Kommittén vidtagna åtgärder i syfte att erhålla förbättrade förhållanden vid järnvägstransporter af lifsmedel till hufvudstaden (BuBih. 1908 n:r 185), den 12 februari 1909 utredning ang. tillgång och pris å bränsle samt om kommunala värme-centraler för grupper af byggnadskvarter (BuBih. 1909 n:r 34), den 3 maj 1909 framställning om och förslag till magasinshus (BuBih. 1909 n:r 121), den 27 oktober 1909 framställning om åtgärder för åstadkommande af bestämmelse, att i Stockholm bröd skall säljas efter vikt (BuBih. 1909 n:r 180) samt den 30 maj 1910 framställning om ordnande af mjölkhandeln i Stockholm (BuBih. 1910 n:r 82). På föranstaltning af Kommittén har Statistiska kontoret verkställt en undersökning (hvar till Kommittén förskjutit medel) ang. lefnadskostnaderna i Stockholm åren 1907—1908 (BuBih. 1910 n:r 39), hvarjämte kommittén låtit utföra undersökning rörande kooperation i fråga om lifsmedelsanskaffning (ej tryckt).

Ledamöter.

d'Ailly, G. A. H., byrådirektör, stadsfullm.; **Ceder**, A., sekreterare hos Svenska arbetare-förbundet, stadsfullm.; **Laurent**, V. E., prakt. läkare, stadsfullm., ordf.

Af Kommittén antagen sekreterare.

Hansen, V. A., direktör.

Delegerade för inkoopningsfrågor.

(Delegerade för underhandlingar med vissa grannsamhällen om deras inkoopning med hufvudstaden.)

(Öfre Munkbron 1, St.; riks. 12634, allm. 2660.)

Expeditionstid: 11—1.)

Sedan den af Stadsfullmäktige år 1905 till-satta Inkorporeringskommittén afgifvit sitt be-tänkande den 30 dec. 1907 (BuBih. 1908 n:r 14), beslöto Stadsfullmäktige den 23 mars 1908 med förklarande att Nacka (inklusive Saltsjöbadens köping enl. beslut den 1 febr. 09), Brännkyrka, Lidingö, Solna och Bromma socknar med Sundbybergs köping borde inför-livas med Stockholms stad i hufvudsak enligt af Kommittén föreslagna grunder, utse tre per-soner att med vederbörande föra underhand-lingar, hvarefter valen ägde rum samma dag. (Kompletteringsval den 16 nov. 1908.)

Delegerade afgåvo der. 15 april 1909 be-tänkande och förslag angående Brännkyrka so-ckens inkorporering (BuBih. 1909 n:r 35), hvarefter Stadsfullmäktige den 29 juni 1910 beslöto godkänna uppgjorda, af Brännkyrka socken redan gillade aftal om inkorporeringen och hemställa att Kungl. Maj:t måtte medgifva, att nämnda socken med Liljeholmens och Örby villastads därtill hörande municipalsamhällen måtte på de villkor, som innefattas i berörda aftal, med Stockholms stad förenas till en kommun. Denna framställning har af Kungl. Maj:t den 22 mars 1912 bifallits och kommer Brännkyrka socken att fr. o. m. 1913 inför-livas med Stockholm.

Förslag till uppgörelse med Bromma socken har af Delegerade öfverlämnats till Berednings-utskottet (BuBih. 1911 n:r 8), och har förslaget af kommunalstämman i Bromma godkänts den 18 mars 1911; med Solna socken hafva under-handlingar pågått sedan den 9 juni 1909. Nacka och Lidingö kommuner hafva däremot beslutat afslå begäran om underhandlingar.

Ledamöter.

Martin, E. D. W., auditor, stadsfullm., ordf.; **von Otter, C. F.**, frih., kammarråd; **Ramström, C. A.**, civilingenjör, stadsfullm.

Af Delegerade antagen sekreterare.

Körner, A. O. A., v. härads höfding.

Vaktmästare.

Ahlberg, S. F. (extra).

Kommittén för »Industrimonumentet».

(Kommitté för resande i hufvudstaden af ett monumentalt konstverk öfver indu-strien.)

Sedan en person, som tillsvidare önskade blifva onämnd (enligt hvad senare blifvit känt, bokbindaremästaren J. A. W. Lindmansson), er-bjudit sig att till Stadsfullmäktige öfverlämna en summa af 105,000 kr. att användas till upp-ställande på lämplig allmän plats i hufvudstaden af en staty eller grupp som sinnebild för indu-strien, beslöto Stadsfullmäktige den 18 maj 1908

att med tacksamhet mottaga donationen samt öfverlämna åt Beredningsutskottet att utse ett lämpligt antal personer med uppdrag att mot-taga de donerade medlen, anordna pristäflan rörande förslag till det afsedda konstverket samt i öfrigt bringa beslutet om dess uppställande till verkställighet. Sedan kommittén anordnat en pristäflan har den i mars 1911 beslutat i princip godkänna konstnären Carl Milles' förslag »Nat-urkraft», under villkor att monumentet kan ut-föras för det belopp, som står till kommitténs förfogande, hvarom utredningar nu (april 1912) pågå.

Valet skedde den 21 maj 1908.

Ledamöter.

Andersson, A. N., byggmästare; **Cederborg, A.**, rådman, stadsfullm.; **Clason, I. G.**, förste in-tendent; **Warburg, K. J.**, professor, stads-fullm.; en vakant.

Kommunikationskommittén.

(Kommitté för utredning angående ord-nande af lokaltrafiken till Stockholm.)

Skeppsbron 46, St.; riks 12899; allm. 5178.)

Sedan Stadsfullmäktige i samband med frågan om ändring i koncessionen för Kapellskärsbanan gifvit Beredningsutskottet i uppdrag att åstadkomma utredning angående spörsmålet om ordnande af lokaltrafiken norrifrån till hufvud-staden, tillsatte Utskottet den 10 juni 1908 för ändamålet en kommitté. Denna kommitté afgaf i februari 1910 »förslag till ordnande af lokalbanetrafiken i Stockholm med omnejd». (BuBih. 1910 n:r 31)

Ledamöter.

Fogelberg, C. H., kapten; **Ramström, C. A.**, civilingenjör, stadsfullm., ordf.; **Victorin, N.**, löjtnant i Väg- och vattenbyggnadskåren (verk-ställer utredningarna).

Stadsplanekommissionen.

(Bollhusgränd 1, St.; riks 14045, allm. 14145.)

Stadsfullmäktige uppdrogo den 29 mars 1909 åt Drätselnämndens första afdelning och Byggnadsnämnden att efter utredning genom en kommitté af 2 ledamöter från nämnda myn-digheter, byggnadschefen, stadsingenjören, stads-arkitekten, en i stadsplanefrågor sakkunnig leda-mot och tre af Stadsfullmäktige valda leda-möter utarbete förslag till revision af stads-planerna.

Jfr för öfrigt ofvån under Drätselnämnden (sid. 41), där den utförligare redogörelsen för Kommissionen ansetts böra inflyta i där lämpligt sammanhang.

Kom-mitté-er.

Kom-Kommittén för Försörjningsinrättningens omorganisation.

er. (Kommitté för utredande af behovet af en ny försörjningsinrättning och eventuellt uppgörande af plan för dylik.)

År 1906 väcktes hos Stadsfullmäktige af herrar Buhre och Tengdahl tvenne motioner om förändrad organisation af Försörjningsinrättningen, båda afseende uppdelning af Inrättningen nuvarande verksamhet på så sätt, att dess sjukafdelning skulle läggas under Hälsovårdsnämnden, hvaremot försörjningsafdelningen som hittills skulle sortera under Fattigvårdsnämnden. En ny motion i detta ärende väcktes i mars 1909 af herr Bratt, som ville slopa den nuvarande Försörjningsinrättningen och i stället uppföra för försörjningsverksamheten på en af Stadens landtegendomar ett ålderdomshem för högst 1,000 personer, under det att Inrättningens sjukafdelningar skulle sammanslås till ett sjukhus, hvarjämte ett nytt sjukhus skulle uppföras å Inrättningens tomt och Inrättningens nuvarande sinnessjukafdelning anordnas till en »första upptagningsanstalt» för sinnessjuka. Med anledning af berörda motioner beslöt Stadsfullmäktige den 1 juni 1909 att tillsätta en kommitté af fem personer med uppdrag att utreda frågan om behovet af en ny försörjningsinrättning och, därest en sådan skulle visa sig nödvändig, inkomma med förslag rörande Inrättningens allmänna karaktär äfvensom angående platsen för dess förläggande samt i sammanhang härmed verkställa utredning ej mindre af frågan om användningen af den nuvarande Försörjningsinrättningen och anordningen af dess olika afdelningar samt under hvilka myndigheter desamma lämpligen böra förläggas än äfven rörande öfriga punkter af herr Bratts ofvannämnda motion.

Val af ledamöter i Kommittén ägde rum den 21 juni 1909.

Ledamöter.

Andersson, B. John F., ingenjör; Bratt, I., prakt. läkare, stadsfullm.; Carlsson, Sture C., öfverläkare; Hirsch, O. S., ingenjör; Sundberg, G. E., justitieråd, ordf.

Af Kommittén antagen sekreterare.

Nordfeldt, A. G., fattigvårdsinspektörsassistent.

Centralbibliotekskommittén.

(Kommitté för utredning ang. upprättande af ett kommunens centralbibliotek.)

I en den 15 februari 1909 hos Stadsfullmäktige väckt motion framhöll motionären, herr H. G. O. Enell, behovet af en centralisering af

hufvudstadens biblioteksväsen genom upprättande af ett Kommunens centralbibliotek med filialer i olika delar af staden och föreslog tillsättande af en kommitté för att utreda »om och i hvilken utsträckning ett för Stockholms stad afpassadt centralbibliotek och allt hvad till saken hör (ss. kostnader m. m.) bör och kan åstadkommas» och därom till Stadsfullmäktiges beredningsutskott inkomma med utredning och förslag. Sedan inspektören öfver folkbibliotek och läsestugor i hufvudstaden den 20 mars 1910 i inforordrat utlåtande, med framhållande af bl. a. att å Kommunens stat för år 1910 vore för understöd af biblioteksverksamhet uppförda 21,500 kr. samt å församlingarnas stater för samma period och ändamål 38,400 kr., tillstrykt tillsättande af en kommitté samt Dritselnämndens första afd. instämt i detta yttrande, företogs frågan till afgörande den 20 juni 1910 och beslöt Stadsfullmäktige då tillsätta en kommitté på fem personer med uppdrag att verkställa utredning om och i hvilken utsträckning ett centralbibliotek för Stockholm må kunna åstadkommas.

Val et ägde rum den 29 juni 1910 och kompletteringsval den 19 september samma år.

Ledamöter.

Grönblad, C. A., bibliotekarie; Nilsson, F., bibliotekarie, stadsfullm.; Palmgren Munch-Petersen, A. Valfrid M., fil. doktor; Nare, P. B. direktör, stadsfullm.; Warburg, K. J., professor, stadsfullm., ordf.

Af Kommittén antagen sekreterare.

Adde, G., andre bibliotekarie.

Stadsfullmäktiges valkommitté.

Ang. denna kommitté, som har till uppgift att bereda vissa val inom Stadsfullmäktige, se sid. 33.

Bangårdsdelegerade.

(Delegerade för underhandlingar med Staten ang. bangårdsförhållandena i Stockholm m. m.)

Sedan den af Kungl. Maj:t den 8 mars 1901 tillsatta bangårdskommittén i september 1905 afgifvit sitt förslag till omgestaltning af bangårdsförhållandena i Stockholm, det s. k. Skanstulls-förslaget, hufvudsakligen gående ut på västra stambanans inledande å broar på segelfri höjd öfver Årstaviken och Riddarfjärden samt därifrån till Karlberg och sålunda införande norr ifrån till Centralstationen, och Kungl. Maj:t i juli 1907 uppdragit åt Järnvägsstyrelsen att utreda möjligheten af en kortare förbindelseled mellan Södermalm och Norrmalm under förutsättning af en ny förbindelseled mellan Mälaren och Saltsjön genom Hammarby sjö, har Järnvägsstyrelsen den

27 oktober 1910 efter samarbete med af Drätsel-nämnden utsedde sakkunnige afgifvit förslag till omgestaltning af bangårdsförhållandena i Stockholm, två ingångslinje för västra stambanan, inledande af vissa förortsbanor etc., hvaröfver Kungl. Maj:t infordrat Stadsfullmäktiges yttrande.

Då emellertid chefen för Civilepartementet af Kungl. Maj:t bemyndigats att utse tvne delegerade att med representanter för Stockholms stad vidare underhandla i frågan, innan Stadsfullmäktige afgåfve slutligt yttrande, beslöto Stadsfullmäktige den 10 februari 1911 med beto-nande af underhandlingarnas preliminära karaktär utse tvne delegerade att med de af Staten utsedde föra underhandlingar, hvar till det i remissen afsedda ärende funnes gifva anledning, med rätt för de delegerade att tillkalla sakkunnige till sitt biträde.

Valet skedde den 10 februari 1911.

Af Stadsfullmäktige utsedde delegerade.

Kinander, C. E., direktör, stadsfullm.; **Lamm**, H. F., grosshandlare, stadsfullm.

Af chefen för Civilepartementet utsedde delegerade.

Pegelow, F. W. H., generaldirektör; **von Sydow**, O. F., landshöfding.

Rådhusrättskommittén.

(Kommitté för omorganisation af Magistraten och Rådhusrätten.)

I februari 1908 väcktes hos Magistraten motion om ändringar i Magistratens och Rådhusrättens organisation äfvensom lönerglering för tjänstemän och befattnings ämbetsmän, hvilken motion öfverlämnades till behandling af en kommitté af fem ledamöter. Till denna kommitté hänskötes äfven tvne senare motioner om fast anställning för skrifbiträden vid Rådhusrätten samt rörande revision af arbetsordningen. Denna kommitté afgaf i april 1910 sitt betänkande, som efter granskning af Magistraten underställdes Stadsfullmäktiges pröfning. Stadsfullmäktige beslöto vid sammanträde den 15 maj 1911 att, då en allsidig och grundlig utredning af frågan syntes nödvändig, en kommitté skulle tillsättas för att utreda »huruvida icke ytterligare förenklingar och besparingar stå att vinna i Rådhusrättens och Förmyndarekammarens organisation än de af Magistraten i ärendet ifrågasatta». I denna kommitté valde Fullmäktige tre ledamöter, hvarefter Magistraten inbjöds utse två. Kommittén afgaf den 25 november 1911 sitt betänkande (BuBih. 1911 n:r 145).

Ledamöter utsedda af Stadsfullmäktige.

Järte, O. E. F., aktuarie, stadsfullm.; **Martin**, E. D. W., auditör, stadsfullm., ordf; **Welin**, K. G. A., trafikdirektör, stadsfullm.

Af Magistraten utsedda ledamöter. **Kommittéer.**
Cederborg, A., rådman, stadsfullm., sekr.;
Dahlberg, A. E., rådman, stadsfullm.

Stadsbullerkommittén.

(Kommitté för utredning af lämpliga åtgärder mot störande buller, särskildt nattetid.)

I en den 18 januari 1909 hos Stadsfullmäktige väckt motion framhöll herr A. E. W. Lagererantz skadan och otrefnaden af det tilltagande bullret nattetid inom hufvudstaden samt att enligt gällande ordningsföreskrifter (med undantag för vissa fall) intet rättsligt skydd mot desamma kunde påräknas. Då emellertid Stadsfullmäktige jämlikt ordningsstadgan för rikets städer äga att hos Öfverståthållareämbetet göra framställning om tillägg till de af Ambetet utfärdade ordningsföreskrifterna för Stockholm, hemställde motionären, att Fullmäktige ville låta verkställa en utredning i ämnet och därefter afläta den framställning, hvar till utredningen kunde för-anleda.

Under ärendets utredning beslöt Berednings-utskottet den 18 maj 1911, sedan yttranden inkommit från Kungl. Automobilklubben, Stockholms byggmästareförening och Svenska teknologföreningens afd. för husbyggnadskonst, äfvensom från Hälsovårdsnämnden öfverlämnats en af en enskild person gifven klagoskrift öfver järnbalksafslagning jämte yttrande af sundhetsinspektören, att den fortsatta utredningen af de spörsmål, som i förevarande ärende komme under öfvervägande, skulle uppdragas åt en kommitté af tre personer. Af dessa skulle utskottet utse en, hvarjämte Hälsovårdsnämnden och Svenska teknologföreningens afd. för husbyggnadskonst skulle anmodas att utse hvardera en.

Kommittén afgaf den 19 mars 1912 sitt betänkande (BuBih. 1912 n:r 64).

Ledamöter.

Backlund, A. R., sundhetsinspektör (vald af Hälsovårdsnämnden); **Blomqvist**, E. R., öfveringenjör (vald af Svenska teknologföreningens afd. för husbyggnadskonst); **Lagercrantz**, A. E. W., vice häradshöfding, stadsfullm., ordf. (som led. vald af Beredningsutskottet).

Bostadsförmedlingskommittén.

(Kommitté för förnyad utredning af frågan om inrättande af kommunal bostadsförmedling.)

I en den 17 december 1906 väckt motion hemställde herr G. H. von Koch, att Stadsfullmäktige måtte uppdraga åt Styrelsen öfver Arbets-

Kommittéer. förmedlingen, att i samråd med den kommunala bostadsinspektionen verkställa utredning om, och i så fall huru, kommunal kostnadsfri bostadsförmedling lämpligast skulle kunna anordnas samt till Stadsfullmäktige inkomma med det förslag, hvartill utredningen gäfvé anledning. Detta blef också den 7 oktober 1907 Fullmäktiges beslut, hvarefter Arbetsförmedlingens styrelse den 22 februari 1909 till Beredningsutskottet som eget yttrande i ärendet öfverlämnade ett af särskilda kommittéerade den 20 januari 1909 afgifvet betänkande (BuBih. 1909 n:r 30). Med anledning däraf hemställde Beredningsutskottet om bemyndigande för Arbetsförmedlingens styrelse att förmedla uthyrning och förhyrande af bostadslägenheter om högst tre rum och kök inom stadens område äfvensom å Staden tillhöriga, utom dess område belägna egendomar, under iakttagande att bostadsförmedlingen är afgiftsfri, och att den, som till uthyrning anmäler bostad, skall vara skyl-

dig låta densamma besiktigas genom Anstaltens personal. Genom Stadsfullmäktiges beslut den 15 november 1909 blef denna hemställan afslagen.

I en den 18 september 1911 väckt motion hemställde emellertid frih. E. K. Palmstierna, att Stadsfullmäktige ville genom en särskild kommitté verkställa ny utredning i frågan, hvilket äfven den 27 november 1911 blef Stadsfullmäktiges beslut.

Val af kommitténs ledamöter skedde den 29 januari 1912.

Ledamöter.

von Koch, G. H., redaktör; Lagercrantz, A. E. W., vice häradshöfd. stadsfullm., ordf.; Olsson, N. P., verkställare, stadsfullm.

Af Kommittén antagen sekreterare.

Larsson, Y. G. R., andre sekreterare i Svenska stadsförbundet.